

VOORAFGAANDE TITEL

Artikel 1 – Toepassingsgebied

§ 1. Deze verordening is van toepassing op het volledige grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

§ 2. Deze verordening is van toepassing op:

- 1° de handelingen die onderworpen zijn aan een verkavelingsvergunning krachtens artikel 103 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening;
- 2° de handelingen en werken die zijn onderworpen aan een stedenbouwkundige vergunning krachtens artikel 98, § 1, eerste lid van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening;
- 3° de handelingen en werken bedoeld in artikel 98, § 3 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, waarvoor een stedenbouwkundige verordening een stedenbouwkundige vergunning oplegt.
- 4° de handelingen en werken bedoeld in 1°, 2° en 3° die het voorwerp uitmaken van een stedenbouwkundig attest overeenkomstig artikel 198 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening;
- 5° de handelingen en werken bedoeld in artikel 98, § 2 en § 2/1 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening die zijn vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning.

§ 3. Deze verordening is van toepassing op de aanvragen tot verkavelingsvergunning en tot stedenbouwkundige vergunning of stedenbouwkundig attest die na de inwerkingtreding ervan worden ingediend bij de bevoegde overheid.

Ze is ook van toepassing op de handelingen en werken die zijn vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning en die starten na de inwerkingtreding ervan.

§ 4. Deze verordening is niet van toepassing op modulaire en/of lichte bouwwerken of inrichtingen die aan een vergunning van beperkte duur worden onderworpen.

Artikel 2 – Overeenstemming van een ontwerp met deze verordening

De overeenstemming van een ontwerp met deze verordening doet niets af aan de overeenstemming met de goede plaatselijke aanleg, die wordt beoordeeld door de overheid, bevoegd voor de afgifte van de verkavelingsvergunning of van de verkavelingsvergunning, de stedenbouwkundige vergunning of het stedenbouwkundig attest, en evenmin aan de overeenstemming met de andere geldende wetten en verordeningen.

Artikel 3 – Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

Rooilijn	Grens tussen de openbare landwegen en de naburige private of openbare eigendommen.
Leveringszone	Zone bestemd voor het laden en uitladen van leveringsvoertuigen.
Toegangsruimte	Oppervlakte nodig voor de verplaatsing met een rolstoel.

Draairuimte	Oppervlakte nodig voor draaibewegingen met een rolstoel om zichzelf te positioneren, van richting te veranderen of te draaien.
Overgangsruijnte	Oppervlakte nodig voor de overplaatsing van een rolstoelgebruiker naar een voorziening of meubel, zoals een bed, toilet of badkuip.
Albedo	Weerkaatsingsindex van een oppervlakte om haar capaciteit om invallende zonne-energie terug te kaatsen te meten. Deze capaciteit kan variëren tussen 0 (geen weerkaatsing) en 1 (volledige weerkaatsing).
Akoestische sfeer	Gemiddeld geluidsblootstellingsniveau. De akoestische sfeer wordt gemeten door de Lden-indicator, die het jaarlijkse gemiddelde geluidsniveau over een periode van 24u vertegenwoordigt, berekend via de gemiddelde geluidsniveaus tijdens de volgende periodes: dag (07u - 19u), avond (19u - 23u) en nacht (23u-07u).
Bijgebouw	Bouwwerk dat hoort bij het hoofdbouwwerk en er wel of niet mee verbonden is.
Vrijstaand bijgebouw	Bouwwerk dat hoort bij het hoofdbouwwerk en er niet mee verbonden is.
Antenne	Toestel voor het uitzenden of ontvangen van radio-elektrische golven, in het bijzonder de schotelantennes en de antennes voor mobiele telefonie.
Hoogstammige boom	Boom waarvan de stam ten minste 40 cm omtrek heeft op 1,50 m hoogte en die ten minste 4 m hoog is.
Boom van tweede grootte	Boom waarvan de volwassen omvang een hoogte tussen 15 m en 20 m bereikt.
Boom van derde grootte	Boom waarvan de volwassen omvang een hoogte tussen 10 en 15 m bereikt.
Technische kasten	Kasten langs de weg waarin de technische voorzieningen zijn ondergebracht die noodzakelijk zijn voor de werking van een voorziening van openbaar nut, zoals kasten van de concessiehouders.
Luifel	Vaste of mobiele overdekking die uitspringt ten opzichte van de gevel van een bouwwerk.
Werfzeil	Dekzeil dat noodzakelijk is voor de bescherming of de veiligheid van de voorbijgangers bij werkzaamheden uitgevoerd op een bestaand gebouw en dat de ruimte ingenomen door de bouwplaats niet overschrijdt.
Gevelopening	Opening in de bouwschil van een bouwwerk
Balkon	Platform dat uitspringt ten opzichte van de gevel van een gebouw, voorzien van een borstwering en geplaatst voor een of meerdere gevelopeningen.

Stadsbiotoop	Natuurlijke of kunstmatige structuur met homogene fysische, biologische of ecologische omstandigheden die het mogelijk maakt de biodiversiteit en bepaalde gemeenschappen van flora, fauna, schimmels of micro-organismen te herbergen door een functie van pleisterplaats, onderkomen, corridor, schuilplaats, voedselbron of nestelgelegenheid te vervullen voor die soorten.
Toegangscabine	Cabine op het dak die de nodige toegang verschaft tot het dak.
Technische cabine	Cabine op het dak die de technische installaties bevat, zoals de technische installaties van een lift.
Kabels, buizen en leidingen	Elke ondergrondse infrastructuur gebruikt en/of bestemd voor doorgang, vervoer, overdracht of distributie van vaste, vloeibare of gassubstanties, of van energie of informatie.
Kabels en leidingen voor transport	Kabels en leidingen die het transport van energie of vloeistoffen tussen middelspanningscabines en wijken mogelijk maken, in tegenstelling tot distributiekabels en -leidingen bedoeld voor de lokale bevoorrading van gebouwen. Gas: gasleidingen middelmatigedruk en hoge druk Elektriciteit: hoogspanningskabels Drinkbaar water: verdeel- en toevoerleidingen (diameters 400-1100 mm)
Tank voor de recuperatie van regenwater	Tank waarvan de belangrijkste functie bestaat uit de opslag van regenwater met het oog op het hergebruik.
Bouwwerk	Gebouw of constructie, zelfs uit niet-duurzame materialen, dat in de grond is ingegraven, dat in de grond of in een bestaande constructie is verankerd of waarvan de steun op de grond de stabiliteit verzekert, en dat bestemd is om te blijven staan, zelfs ook als demontering of verplaatsing mogelijk is.
Bestaande bouwwerk	Bouwwerk dat al gebouwd was op het terrein voordat bijkomende handelingen en werken uitgevoerd worden.
Mandelig bouwwerk	Bouwwerk met minstens één muur die op of tegen een zijdelingse mandelige grens staat;
Gesloten bouwwerk	Bouwwerk met één of meerdere gesloten en voor personen toegankelijke lokalen.
Vrijstaand bouwwerk	Bouwwerk waarvan geen enkele muur gebouwd is op of tegen een zijdelingse mandelige grens.

Nieuw bouwwerk	Bouwwerk opgericht op het onbebouwde deel van een terrein en dat geen structurele verbinding heeft met een bestaand bouwwerk.
Naastliggend bouwwerk	Bouwwerk op het terrein grenzend aan het desbetreffende terrein.
Omliggend bouwwerk	Bouwwerk in de omgeving van het desbetreffende terrein.
Omliggende context	Geheel van de bebouwde en niet-bebouwde elementen die het bestaande referentiekader in de omgeving van een bouwwerk vormen.
Fietsers en aanverwanten	Fietsen en voortbewegingstoestellen in de zin van de artikelen 2.15.1 tot 2.15.3 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg.
Reclamevoorziening	Drager waarop reclame kan worden aangebracht.
Inlichtingvoorziening	Drager die is opgezet om informatie van een overheidsinstantie te ontvangen en informatie te verstrekken in het algemeen belang.
Beveiligde parkeervoorzieningen	Aan de bodem vastgemaakte beugels die de veilige bevestiging van fietsen mogelijk maken.
Voorzieningen voor de productie van hernieuwbare energie	Systeem of voorziening ontworpen om energie op te wekken uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, zoals windenergie, zonne-energie (thermische zonne-energie en fotovoltaïsche zonne-energie) en geothermische energie, omgevingsenergie, getijdenenergie, golfslagenergie en andere mariene energie, waterkracht, biomassa, stortgas, rioolwaterzuiveringsgas en biogas.
Dubbele oriëntatie	Eigenschap van een woning met minstens 2 gevels met verschillende oriëntaties.
Afvalwater	Water dat voor huishoudelijk of industrieel gebruik werd gebruikt en dat over het algemeen onzuiverheden bevat als gevolg van het gebruik ervan in een gebouw.
Parkeerplaats	Parkeerruimte buiten de openbare weg voor een motorvoertuig met minimum twee wielen.
Gedeelde parkeerplaats	Parkeerplaats die niet uitsluitend voorbehouden is voor één enkele gebruiker of één enkele soort gebruik.
Grondinname van een gebouw	De oppervlakte van de grond, horizontaal berekend op het perceel, ingenomen door gesloten volumes onder de grond en/of ingenomen door gesloten volumes op of boven de grond.
Uithangbord	Opschrift, vorm, beeld of meerdere van deze elementen, geplaatst op een gebouw en verwijzend naar een activiteit die er wordt uitgeoefend. Een vermelding ten gunste van derden, zoals de aanduiding van een merk of van hun producten, kan niet worden gelijkgesteld met een uithangbord.
Verlicht uithangbord	Uithangbord waarvan de boodschap niet door zichzelf verlicht wordt, met name de uithangborden die via projectie of transparantie worden verlicht.
Gelegenheidsuithangbord	Een tijdelijk uithangbord voor, bv., een culturele, sportieve of sociale activiteit, een beurs of een salon.
Lichtgevend uithangbord	Uithangbord dat volledig of deels uit één of meerdere lichtbronnen is samengesteld.

Open ruimte	Niet-bebouwde bovengrondse ruimte
Private open ruimte	Open ruimte die geen deel uitmaakt van de openbare open ruimte.
Openbare open ruimte	Open ruimte die bestaat uit openbare wegen en publieke toegankelijke groene ruimten.
Groene ruimte toegankelijk voor het publiek	Overwegend vergroende open ruimte die toegankelijk is voor het publiek.
Collectief woongebouw	Lokalen die eigendom zijn van een publiekrechtelijk rechtspersoon of een rechtspersoon van openbaar nut en de mogelijkheid bieden van een collectief verblijf, zoals pensionaten, met uitzondering van studentenwoningen.
Uitbreiding van een bestaand gebouw	Nieuw gedeelte van een bestaand gebouw als gevolg van een verandering in de grootte of indeling, zoals een extra verdieping of vleugel of de uitbreiding van een bestaand volume.
Stille gevel	Gevel waarvan de Lden-waarde op 4 m boven de grond en 2 m voor de gevel, voor lawaai uit een specifieke bron, meer dan 20 dB lager is dan de hoogste op de gevel gemeten Lden-waarde.
Bouwlijn	Hoofdvlak dat gevormd wordt door alle voorgevels van de bouwwerken en dat kan inspringen ten opzichte van de rooilijn.
Lichte borstweringen	Onderdeel dat geplaatst is op een dak, terras, balkon of elk ander oppervlak op hoogte en bedoeld is om elke accidentele val te vermijden, en uit fijne onderdelen en volledig of gedeeltelijk transparante of opengewerkte materialen bestaan.
Geïntegreerd regenwaterbeheer	Geheel van alle regenwaterbeheervoorzieningen die de temporisatie van het regenwater verzorgen, alsook de infiltratie, verdamping en/of evapotranspiratie ervan mogelijk maken.
Hitte-eiland	Thermischekoepel effect, eigen aan stedelijke situaties met veel dichtheid en met name veroorzaakt door de ophoping van warmte op bouwwerken en verharde ruimtes, waardoor een microklimaat wordt gecreëerd waarin de temperaturen gevoelig hoger liggen dan elders.
Inclusie	Proces dat via de technische aanpassing van inrichtingen en bouwwerken alle personen in de maatschappij ten volle beoogt te laten deelnemen aan het sociale leven, met respect voor het gelijkheidsbeginsel en ongeacht hun situatie (leeftijd, handicap, herkomst, sociaaleconomische situatie, gender...).
Collectief gebouw	Gebouw dat meerdere Gebruikseenheid onderbrengt, ongeacht hun bestemming of gebruik.
Individueel gebouw	Gebouw dat één Gebruikseenheid onderbrengt, ongeacht haar bestemming of gebruik.

Aan hoge snelheid aangepaste fysieke binnenhuisinfrastructuur	Fysieke infrastructuur waarin de installaties gelegen op het niveau van de lokalen van de eindgebruiker, met inbegrip in de elementen in mede-eigendom, bestemd zijn om kabel- of draadloze netwerken onder te brengen, als die netwerken het mogelijk maken om aan hoge snelheid elektronische communicatiediensten te leveren en om het toegangspunt van het gebouw aan het netwerkaansluitpunt te verbinden.
Gevoelige installaties	Installaties die veiligheidsrisico's opleveren in geval van overstroming, zoals een computerserver, boiler, noodgenerator of elektrische transformator.
Thermische isolatie	Geheel van technieken om de warmte-uitwisseling tussen de binnenkant van een gebouw en de buitenomgeving te beperken. Isolatie verwijst naar het isolatiemateriaal en naar alle afwerkingsmaterialen die volgens de regels van de kunst opgelegd zijn.
Geleidelijk	Podotactiele bewegwijzering die is aangebracht op of verwerkt in de grond om slechtzienden in staat te stellen zelfstandig hun weg te vinden in openbare ruimten of gebouwen met behulp van gestreepte oppervlakken. Deze bewegwijzering heeft strepen die in de rijrichting lopen, lichtjes verhoogd zijn, met de voet of met een wandelstok waarneembaar zijn en in kleur contrasteren met het omliggende verhardetrottoir. De geleidelijk en de directe omgeving zijn vrij van obstakels. Veranderingen van richting worden gemarkeerd door een flexibele tegel.
Mandelige grens	Grens tussen twee eigendommen, hetzij volgens een verticaal vlak, hetzij, occasioneel, volgens de verticale vlakken en de horizontale vlakken die erop aansluiten.
Bewoonbaar lokaal	Lokaal van een gebouw bestemd voor een verblijf van langere duur van personen, ongeacht de bestemming van dit gebouw, zoals de woonkamer, eetkamer, slaapkamer of keuken van een woning, een kantooruimte of een werkplaats.
Niet-bewoonbaar lokaal	Lokaal van een gebouw bestemd voor een tijdelijk verblijf van personen, ongeacht de bestemming van dat gebouw, zoals gangen, toiletten of sanitaire voorzieningen.
Woning	Geheel van lokalen bestemd voor bewoning, meer bepaald voor de functies slapen, verblijven, maaltijden voorbereiden en nuttigen en hygiëne, die een wooneenheid vormen, inclusief verpleeghuizen en goedgekeurde of gesubsidieerde accommodatie, maar exclusief hotels.
Aanpasbare woning	Woning die gemakkelijk kan worden aangepast aan de specifieke behoeften van een persoon met beperkte mobiliteit via de latere installatie van voorzieningen, zodat die persoon zich er zelfstandig kan bewegen en zelfstandig gebruik kan maken van de beschikbare functies. Als de woning meerdere slaapkamers heeft, moeten ten minste één slaapkamer, een doucheruimte en een toilet voldoen aan de toegankelijkheidscriteria, met uitzondering van apparatuur zoals steunrepen en zitjes. Aanpasbare woningen vereisen geen aanpassingen aan het gebouw om aangepast te kunnen worden.
Aangepaste woning	Woning die is aangepast aan de specifieke behoeften van een persoon met beperkte mobiliteit, zodat die persoon zich er zelfstandig kan bewegen en zelfstandig gebruik kan maken van de beschikbare functies. Als de woning meerdere slaapkamers heeft, moeten ten minste één slaapkamer, een doucheruimte en een toilet voldoen aan de toegankelijkheidscriteria.

Coliving woning	Woning bestemd voor bewoning door meerdere personen, die beschikken over een of meer individuele privéruimten en gedeelde ruimten, waarvan de verhuur wordt georganiseerd door een verhuurder en het voorwerp uitmaakt van een huurovereenkomst voor minimaal 3 maanden en over het algemeen met elke huurder afzonderlijk, die over het algemeen diensten aanbiedt aan de huurders. Dit omvat geen gedeelde accommodatie in de zin van de Ordonnantie houdende de Brusselse Huisvestingscode, collectieve studentenhuysvesting, solidaire huysvesting, rusthuizen of goedgekeurde of gesubsidieerde accommodatie.
Studentenwoning	Woning bestemd voor bewoning door een of meerdere studenten ingeschreven ofwel in een instelling voor hoger onderwijs ofwel in een examencommissie van een centrale jury.
Collectieve studentenwoning	Huisvesting bestemd voor de gezamenlijke bewoning van meerdere studenten die zijn ingeschreven aan een instelling voor hoger onderwijs of aan een examencommissie van een centrale jury, en die beschikken over een of meer privéruimten voor exclusief gebruik en gemeenschappelijke ruimten.
Loggia	Overdekt en lateraal gesloten balkon, in- of uitspringend ten opzichte van de gevel.
Dakkapel	Bouwelement dat boven het hellende dakvlak uitsteekt en dat ventilatie en verluchting mogelijk maakt via openingen in de verticale opstand.
Stads- en dienstmeubilair	Geheel van voorwerpen of inrichtingen die in de grond zijn geplaatst of verankerd, die al dan niet verwijderbaar zijn, ter beschikking van het publiek en die een openbaar nut hebben, zoals rustmeubilair (banken, bankjes, stoelen, tafels), voorwerpen die bijdragen tot de netheid van de stad (vuilnisbakken, vuilnismanden, openbaar sanitair, automaten...), informatie- en communicatiedragers (straatnaamborden, affiches met gewestelijke, gemeentelijke of culturele informatie, oriëntatietafels, deurbellen, brievenbussen, intercoms...), verlichting, kinderspelen, voorwerpen die nuttig zijn voor het verkeer van voertuigen of de beperking ervan (paaltjes, barrières, zuilen, parkeermeters, oplaadstations, fietsstallingen en -aanleunbeugels...), hekken, boomgeleiders en boombescherming of schuilhuisjes voor de gebruikers van het openbaar vervoer.
Actieve verplaatsingswijzen	Verplaatsingswijze waarmee minstens voor een deel fysieke directe kracht wordt gebruikt.
Acroteriemuur	Muur die zich boven het niveau van het al dan niet toegankelijke platte dak bevindt en die dient als zijkant of borstwering.
Puntgevelmuur	Zijmuur van een bouwwerk.
Erker	Gesloten uitsprong die op de gevel uitsteekt over één of meerdere bouwlagen.
Werfpaneel	Paneel geplaatst binnen de bouwplaatsinname dat informatie verschaft over de bouwheer, de architect en de voornaamste vaklui of onderaannemers die bij deze bouw betrokken zijn.

Vastgoedpaneel	Paneel dat dient om vastgoedoperaties aan te kondigen (verkavelingen, verkopen, verhuringen, bouwwerken...) betreffende het goed waarop het staat.
Parking	Inrichting die bestemd is voor de aanleg van parkeerplaatsen.
Overstapparkeerterrein	Openbaar parkeerterrein dat bestemd is voor de modale verschuiving van de individuele wagen naar het openbaar vervoer.
Personen met beperkte mobiliteit	Persoon die in zijn bewegingen gehinderd wordt door zijn lichaamslengte, zijn toestand, zijn blijvende of tijdelijke handicap of door de toestellen of hulpmiddelen waarvan hij afhankelijk is om zich te verplaatsen.
Volle grond	Zone waar geen bouwwerk op staat, ook niet ondergronds, en die evenmin verhard is.
Toegangspunt	Fysiek punt, gelegen binnen of buiten het gebouw, dat toegankelijk is voor bedrijven die openbare communicatienetwerken aanbieden of mogen aanbieden, en dat aansluiting mogelijk maakt op de fysieke infrastructuur die geschikt is voor hoge snelheid in het gebouw
Mandelig profiel	Profiel opgetrokken ter hoogte van de gemeenschappelijke grens.
Reclame	Opschrift, vorm of beeld, bedoeld om direct of indirect de verkoop van goederen, diensten of technologie te promoten met behulp van de afbeelding van een onderneming, organisatie of persoon die een commerciële, industriële of ambachtelijke activiteit of een gereguleerde activiteit uitoefent, uitgezonderd de uithangborden en de bewegwijzering voor wegen, plaatsen en toeristische gebouwen of gebouwen van algemeen nut, en parkeerterreinen die toegankelijk zijn voor het publiek en informatie die afkomstig is van een overheidsinstantie en die informatie verschaft in het algemeen belang.
Reclame verbonden aan een uithangbord	Reclame waarvan de reclameboodschap gericht is op een product of dienst die gedistribueerd of geleverd wordt door de commerciële of industriële bewoner van het gebouw en die waarschijnlijk niet gewijzigd zal worden tijdens de duur van de vergunning.
Lichtreclame	Reclame waarvan de boodschap niet door zichzelf verlicht wordt, met name de reclamevoorzieningen die via projectie of transparantie worden verlicht.
Evenementenreclame	Reclame met een tijdelijk karakter voor een culturele, sportieve of sociale activiteit, voor een beurs of een salon, en waarvan maximaal 1/7de van de oppervlakte voorbehouden is voor de adverteerders die dit gebeuren sponsoren.
Lichtgevende reclame	Reclame die volledig of deels uit één of meerdere lichtbronnen is samengesteld.
Bodemkwaliteit	Geheel van fysicochemische en biologische kenmerken van de bovenste bodemlaag.

Ombouwbaarheid	De technische capaciteit van een bouwwerk om een andere bestemming of een ander gebruik te krijgen dan de huidige bestemming of het huidige gebruik.
Waarschuingsbekleding	Tegels of andere podotactiele voorzieningen die op de grond zijn aangebracht of in de grond zijn verwerkt, bestaande uit blokken die te voet, met een wandelstok of visueel kunnen worden waargenomen, zodat personen met een visuele beperking de aanwezigheid van een gevaar zoals een voetgangersoversteekplaats, trap, transportplatform of uitstekend meubilair kunnen herkennen. De waarschuingsbestrating moet qua kleur contrasteren met de omliggende bestrating en vrij zijn van obstakels.
Hydrografisch netwerk	Alle elementen zoals waterlopen, kanalen, vijvers, plassen en moerassen geïdentificeerd in de Atlas van het hydrografisch netwerk van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgesteld in toepassing van de ordonnantie van 16 mei 2019 houdende het beheer en de bescherming van onbevaarbare waterlopen en vijvers.
Doorlatende verharding	Verharding bestaande uit materialen die een poreuze laag vormen, hetzij door hun eigen structuur, hetzij door de manier waarop ze zijn samengesteld, die de infiltratie van regenwater en de vertraging van afvloeiend water mogelijk maakt.
Vlakke verharding	Ononderbroken wegdek met niveauverschillen van minder dan 5 mm.
Stadsbeeld	Geheel van bebouwde en niet-bebouwde elementen die samen een stadslandschap structureren en samenstellen, van korte zichten op de plaatselijke straat- en wijkschaal tot lange zichten op schaal van de stad.
Eigen bedding	Deel van de weg dat uitsluitend voor het tram- en/of busverkeer voorbehouden wordt, van de autorijbaan gescheiden door een fysieke afbakening zodat het gebruik door andere voertuigen onmogelijk is.
Kwaliteitsbodem	Bodem met pedologische en ecologische kwaliteiten die de ontwikkeling van fauna en flora mogelijk maakt, agronomische kwaliteiten voor groenteteelt en/of hydrogeologische kwaliteiten voor waterinfiltratie.
Structurering van het stedelijk weefsel	Het vermogen van een gebouw om, door zijn situering en morfologie, het stedelijk weefsel te organiseren en er een duidelijke en leesbare structuur aan te geven.
Structuur van een bouwwerk	Skelet of geheel van elementen die bijdragen aan de stabiliteit van een gebouw, zoals het skelet en de dragende muren.
Studio	Woning die geen aparte ruimte voor de slaapkamer heeft.
Begroeid substraat	Laag van mineraal en organisch materiaal waardoor vegetatie zich kan ontwikkelen.
Vloeroppervlakte	Totale overdekte vloeroppervlakte met een vrije hoogte van minstens 2,20 m in alle lokalen, uitgezonderd de lokalen bestemd als parkeer-ruimte en de lokalen onder het grondniveau bestemd als kelders, technische lokalen en opslagruimten. De afmetingen van de vloeren worden gemeten tussen de vlakke buitenzijden van de gevelmuren, want men neemt aan dat de vloeren doorlopen, zonder onderbreking door binnenmuren en -wanden, uitsparingen, traphallen en liftschachten.

Netto-oppervlakte	Voor elk lokaal gemeten oppervlakte tussen de vlakke binnenmuren, met een vrije hoogte van minstens 1,50 m in de zolderruimten en 2,20 m in de andere vertrekken.
Nuttige oppervlakte	Gemeten oppervlakte tussen de binnenvlakken van de buitenmuren, met een vrije hoogte van minstens 2,20 m. Ze omvat de oppervlakten die worden ingenomen door wanden, binnenmuren van de woning, schoorsteenmantels, enz. Ze bevat ook de oppervlakte van de mansardekamers en van de bijgebouwen, op voorwaarde dat die laatste rechtstreeks in verbinding staan met de binnenkant van de woning. Onder afdaken of daken worden oppervlakten onder een plafond van minder dan 1,50 m evenwel niet meegerekend. De kokers en technische schachten, de oppervlaktes van de gemeenschappelijke trappenhuizen, gemeenschappelijke gangen en lokalen, liftschachten, alsook de oppervlakten van de scheidsmuren tussen deze gemeenschappelijke delen van de woningen en de oppervlakte van de balkons en terrassen worden uit deze oppervlakte uitgesloten.
Netto lichtdoorlatende oppervlakte	Som van de glasoppervlakten waardoor het buitenlicht naar binnen kan, met aftrek van de delen die geen licht doorlaten, zoals raamwerken of volle delen.
Terrein	Perceel of geheel van aan elkaar grenzende percelen, al dan niet opgenomen in het kadaster, toebehorend aan eenzelfde eigenaar.
Hoekterrein	Terrein gelegen op de kruising van meerdere openbare wegen.
Doorlopend terrein	Terrein begrensd door openbare wegen die elkaar niet loodrecht op het terrein kruisen.
Naastliggend terrein	Het terrein of de twee terreinen die grenzen aan het desbetreffende terrein en die aan weerszijden van dit terrein gelegen zijn.
Plat dak of met een lichte helling	Dak met een helling van minder dan 20 %.
Groendak	Dak bedekt met begroeiing en de elementen die nodig zijn voor de ontwikkeling ervan, zoals drainage en substraat.
Woningtypologie	Indeling van woningen met een onderscheiding op grond van het aantal kamers in de woning.
Wooneenheid	Geheel van ruimten die een zelfstandige eenheid vormen vanuit het oogpunt van hun werking of de activiteit die er wordt uitgeoefend, zoals een eengezinswoning, een appartement in een gebouw met meerdere woningen, het lokaal of de lokalen waarin een industriële activiteit is ondergebracht, de kantoren van een onderneming of van een administratie, een zelfstandige handelszaak of een handelsruimte in een winkelcentrum.
Typomorfologische eenheid	Geheel van bouwwerken met gemeenschappelijke kenmerken wat betreft hun situering en bouwprofielen.
Ventilatie van het stedelijk weefsel	Geheel van elementen die bijdragen tot de verhoging van de circulatie en de vernieuwing van de omgevingslucht in een open ruimte.

Voetgangersweg	Het gedeelte van de openbare open ruimte dat bestemd is voor voetgangersverkeer.
Nullozing	Gedimensioneerd voor honderdjarige regen, d.w.z. een regenval die een kans van één op honderd heeft om elk jaar voor te komen of die statistisch gemiddeld eens in de honderd jaar voorkomt. De dimensionering voor de opvang voor een honderdjarige regen wordt berekend met de neerslagmethode die zich baseert op de oppervlakte en doorlaatbaarheid van de infiltratieoppervlakken, of op basis van een standaardwaarde van 60 liter/m ² in 4 uur.
Achteruitbouwstrook	Deel van de open ruimte van het bouwwerk tussen de voorgevel van het bouwwerk en de rooilijn.

TITEL I: OPEN RUIMTE

DOELSTELLINGEN	RECHTSREGEL	TOELICHTING
<p><i>Waar streven we naar? Hebben we een regel nodig?</i></p>	<p><i>Hoe moet de regel worden geformuleerd?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ <i>De regel beperken tot het strikt noodzakelijke.</i> ➔ <i>Telkens wanneer dat mogelijk is, de regel formuleren in termen van doelstellingen in plaats van middelen.</i> 	<p><i>Hoe kan ervoor worden gezorgd dat de regel voor iedereen begrijpelijk wordt?</i></p> <p><i>Illustraties, niet-juridische tekst, voorbeelden en goede praktijken, verwijzing naar het glossarium, verwijzingen naar gidsen ...</i></p>
	HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN	
	Artikel 1 - Doelstellingen	
	<p>§ 1. De open ruimte wordt op een zodanige manier landschappelijk en groen ingericht dat ze de volgende functies kan vervullen:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° sociale functie; 2° verplaatsingsfunctie; 3° milieufunctie. <p>§ 2. In het kader van de sociale functie^A is de inrichting van de open ruimte gericht op de volgende doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° zorgen voor inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid en interactie vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; 2° evenwichtige en genderneutrale^B plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, verblijven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen; 3° gedrag voor een gezond leven bevorderen, met name door de toegang tot groene ruimtes en ruimtes voor spel en sport in de open lucht; <p>§ 3. In het kader van de verplaatsingsfunctie^C is de inrichting van de open ruimte gericht op de volgende doelstellingen:</p>	<p>A: Open ruimtes, vooral openbare open ruimtes, zijn plaatsen die kansen en verplichtingen tot interactie en ontmoetingen met personen tot stand brengen. De inrichting ervan beïnvloedt of deze interacties gunstig, positief en inclusief zijn of juist conflict oproepen en/of exclusief zijn. Deze rol van de open ruimtes werd te dikwijls miskend of niet naar waarde geschat, terwijl hij een duidelijke hefboom is om de levenskwaliteit in de stad te verbeteren.</p> <p>B: Genderneutrale openbare ruimtes nodigen, door hun inrichting en functieverdeling, alle individuen, ongeacht hun gender, uit om ze op een gelijkwaardige en billijke manier te gebruiken en toe te eigenen.</p> <p>C: open ruimtes, in het bijzonder openbare open ruimtes, zijn circulatieruimtes voor alle gebruikers van de stad en zijn toegankelijk voor alle personen</p>

	<ul style="list-style-type: none"> 1° universele toegankelijkheid verzekeren; 2° vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van de verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; 3° de actieve verplaatsingswijzen bevorderen; 4° verkeer van het openbaar vervoer bevorderen; 5° de stroom en snelheid van het gemotoriseerd verkeer rustiger maken; 6° de samenhang, leesbaarheid en gebruiksgoedheid van de verschillende netwerken verzekeren aan de hand van de multimodale specialisatie van de weg; 7° het parkeren van motorvoertuigen rationaliseren. <p>§ 4. In het kader van de milieufunctie^D is de inrichting van de open ruimte gericht op de volgende doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° bijdragen aan de continuïteit van de natuurlijke en semi-natuurlijke habitats en de landschappen; 2° bodemdoorlaatbaarheid minimaliseren en bodemdoorlaatbaarheid maximaliseren; 3° een koelnetwerk tot stand brengen en het verschijnsel van stedelijke hitte-eilanden bestrijden; 4° het geïntegreerd regenwaterbeheer verzekeren en overstromingen bestrijden; 5° bijdragen aan de ontwikkeling en opwaardering van de biodiversiteit; 6° bijdragen aan de verbetering van de water- en bodemkwaliteit en de verontreiniging daarvan tegengaan; 7° de bronnen en negatieve gevolgen van luchtvervuiling in de stedelijke omgeving verminderen; 8° het lichtraster harmoniseren en de bronnen voor licht- en visuele verontreiniging beperken; 9° akoestisch en trillingscomfort bieden en de bron van geluidshinder beperken. 10° de duurzaamheid en circulariteit van de open ruimtes bevorderen; 11° de recuperatie van materialen en het gebruik van duurzame materialen bevorderen; 	<p>met alle noden. De inrichting van de ruimte zal qua verplaatsingskeuzes meer of minder kansen bieden door deze verplaatsingen mogelijk, veilig, comfortabel en verenigbaar te maken. Als iedereen zijn of haar eigen verplaatsingswijze kan kiezen doordat actieve verplaatsingswijzen en plaatselijke verplaatsingen worden bevorderd, kunnen ongelijkheden inzake toegang tot diensten worden tegengegaan en kan de levenskwaliteit in de stad worden verbeterd.</p> <p>D: De gevolgen van de klimaatverandering zijn talrijk (thermisch ongemak, luchtkwaliteit, diversiteitsverlies, overstromingen...) en zijn in het bijzonder in de stad voelbaar, met name in dichtbevolkte wijken en voor kwetsbare of slecht gehuisveste groepen. Open ruimtes bieden de kans om de effecten van deze verandering te verzachten. Door de milieufunctie van de open ruimtes tot haar recht te laten komen, kan deze druk worden verlicht en kan de stedelijke levenskwaliteit verbeteren.</p>
--	---	---

§ 5. De inrichting van de open ruimte verzekert een evenwicht tussen deze functies, rekening houdend met het openbare of private karakter van de open ruimte, de natuurlijke en stedenbouwkundige kenmerken van het gebied, de afmetingen van de open ruimte, de behoeften van de gebruikers.
§ 6. de inrichting van de open ruimte draagt bij aan de culturele, identiteits- en erfgoedverankering ervan en is bedoeld om:

- 1° de stad te verfraaien en bij te dragen tot het behoud, de verbetering of de creatie van de erfgoed-, symbolische en stedenbouwkundige kwaliteit van de stedelijke vormgeving;
- 2° de stedelijke perspectieven te respecteren en tot hun recht laten komen;
- 3° de stedenbouwkundige composities en tracés en de structurerende ruimtes te respecteren en tot hun recht te laten komen;
- 4° de plaats voor reclame te rationaliseren;
- 5° de technische voorzieningen in de openbare open ruimte te rationaliseren en delen;
- 6° het gebruik van licht rationaliseren tussen functionaliteit, veiligheid, comfort en opwaardering van het bouwkundig en stedenbouwkundig erfgoed.

	Artikel 2 - Toepassingsgebied	
	<p>§ 1. De bepalingen van hoofdstuk 1 zijn van toepassing op alle handelingen en werken met betrekking tot de openbare of private open ruimte.</p> <p>§ 2. De bepalingen van hoofdstuk 2 zijn van toepassing op alle handelingen en werken met betrekking tot de openbare open ruimte.</p> <p>Evenwel:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) De bepalingen van hoofdstuk 2 zijn niet van toepassing op handelingen en werken met betrekking tot snelwegen, ondergrondse wegen, bevaarbare waterwegen en spoorwegen; b) De bepalingen van de artikelen 5, 6, 8, 11, 13 § 6, art. 14 § 3, art. 17 § 1 en 3, art. 18 en art. 19 zijn niet van toepassing op gerichte ingrepen^A. Ze mogen de huidige toestand evenwel niet verergeren en er evenmin toe leiden dat het in overeenstemming brengen van de openbare open ruimte in het licht van deze titel wordt geschaad. De ingrepen beogen de kwaliteit van de openbare ruimte in het licht van deze titel te verbeteren. c) De artikelen 23 tot 27 zijn niet van toepassing op reclameboodschappen bedoeld door andere wettelijke of regelgevende bepalingen, zoals officiële berichten, aankondigingen van openbare verkoop, de uithanging van administratieve vergunningen, verkeerssignalisatie of verkiezingsaffiches tijdens de verkiezingsperiode in België waarvoor elke gemeente haar eigen richtlijnen oplegt. <p>§ 3. Onder voorbehoud van de bepalingen die hun toepassingsgebied tot bepaalde bouwwerken en bepaalde handelingen en werken beperken, zijn de bepalingen van hoofdstuk 3 van toepassing op alle handelingen en werken met betrekking tot de private open ruimte.</p>	<p>A: Gerichte ingrepen zijn kleine, plaatselijke werken zoals het plaatsen van trottoiruitstulpingen aan kruispunten, plantkuilen, meubelen, voetgangers-oversteekplaatsen, enz.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen - Een koelnetwerk tot stand brengen en het verschijnsel van stedelijke hitte-eilanden bestrijden; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; - Geïntegreerd regenwaterbeheer mogelijk maken en overstromingen tegengaan; - Bijdragen aan de verbetering van de water- en bodemkwaliteit en de verontreiniging daarvan tegengaan; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van de verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken. - Actieve verplaatsingswijzen bevorderen. 	<p>Artikel 3 - Continuïteit</p> <p>Open ruimten, ongeacht of ze openbaar en/of privé zijn, zijn met elkaar verbonden:</p> <p>1° bovengronds, via de continuïteit van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. beplanting en landschap^B; b. de open uitzichten en perspectieven^C; c. de publiek toegankelijke trajecten voor actieve verplaatsingswijzen ; <p>2° ondergronds, via de continuïteit van volle grond^D.</p>	<p>A: De verbinding van openbare en/of private open ruimten (parken, tuinen, achteruitbouwstroken, enz.) maakt het niet enkel mogelijk om grotere en meer kwalitatieve landschappelijke gehelen te creëren, maar ook om de continuïteit van de natuurlijke habitat te waarborgen. Deze continuïteit komt de ontwikkeling van de fauna en de flora ten goede.</p> <p>B: Door deze continuïteit na te streven, kan de verbinding van ruimtes van aangrenzende terreinen of eigendommen worden bevorderd en blijft het terzelfdertijd mogelijk om afsluitingen of muurtjes tussen deze terreinen te plaatsen, net als tussen een private en een openbare ruimte. Dat bevordert grote gehelen van begroeide open ruimtes, wat bijdraagt aan koelere temperaturen in de stad, met name tijdens hittegolven, en aan de strijd tegen hitte-eilanden. Zie ook de kaarten 11 en 13 van het GPDO die het groene en blauwe netwerk van het Gewest weergeven (https://perspective.brussels/sites/default/files/documents/gpdo_2018_nl.pdf)</p> <p>C: De historische assen met grote structurerende waarde (stadsboulevards, oude steenwegen, brede lanen met bomen aan weerszijden... zie kaart 9 van het netwerk van structurerende erfgoedassen van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling: https://perspective.brussels/sites/default/files/documents/gpdo_2018_nl.pdf) en de grote open ruimtes bieden grote kansen om de structuur van het Brusselse stadsweefsel en -erfgoed tot haar recht te laten komen. Ze maken het mogelijk om terzelfdertijd de belangrijke punten met elkaar in</p>

		<p>verband te brengen en de stad en de wijken te begrijpen en toe te eigenen.</p> <p>D: De creatie van doorlopende zones in volle grond draagt ook bij aan het regenwaterbeheer en aan het groene en het blauwe netwerk.</p>
	HOOFDSTUK 2: OPENBARE OPEN RUIMTE	
	Afdeling 1 - Algemeen	
	Artikel 4 - Inrichting van de open ruimte	
<ul style="list-style-type: none"> - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen - Zorgen voor de inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten. - de duurzaamheid, circulariteit en veerkracht van de open ruimtes bevorderen. 	<p>De inrichting van de openbare open ruimte voldoet aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <p>1° ze is ontworpen om flexibel te kunnen worden gebruikt en gemakkelijk te kunnen worden aangepast aan veranderende behoeften;</p> <p>2° ze verzekert de leesbaarheid en de eenvoud van deze ruimte^A;</p> <p>3° ze draagt bij aan het veiligheidsgevoel;</p> <p>4° ze is inclusief en aangepast aan de behoeften van alle personen^B;</p> <p>5° ze zorgt voor de continuïteit van de wegverhardingen en rationaliseert het aantal materialen;</p> <p>6° ze biedt infrastructuur die eenvoudig onderhoud en makkelijke reiniging van deze ruimte mogelijk maakt^C.</p>	<p>A: In de stad is de openbare ruimte zeldzaam, kostbaar en draagt ze bij tot de stedelijke sfeer. Ze kent eveneens vele vormen van gebruik. De inrichting moet zoveel mogelijk gericht zijn op het vereenvoudigen en vrijmaken van de openbare ruimte om meer flexibiliteit te bieden in een optiek van <i>universal design</i> en inclusieve ruimte.</p> <p>Het visueel vereenvoudigen van de taal van de openbare ruimte maakt het mogelijk om meer landschappelijke kwaliteit en comfort te bieden aan alle gebruikers. De eenvoud, leesbaarheid en netheid van de openbare open ruimte dragen bij aan de verbetering van het objectieve en subjectieve veiligheidsgevoel.</p> <p>B: Een inclusieve ruimte is ontworpen met bijzondere aandacht voor de verschillende identiteiten van personen en voor hun interactie in de manier waarop ze de openbare ruimte gebruiken en er deel van uitmaken (gender, leeftijd, handicap, sociaal-economische situatie...). Ze integreert die kwesties vanuit een "intersectionele" en "Gender Plus-benadering". Het concept "Gender Plus" is ruimer dan</p>

		<p>gender alleen en houdt ook rekening met de verschillende levensfasen van kind tot bejaarde, de sociale klasse, kwetsbare groepen en de verschillende culturen. De intersectionele en Gender Plus-benadering maken het mogelijk om systematisch andere groepen dan de eigen groep in een project op te nemen.</p> <p>C: De infrastructuur die wordt bedoeld zijn met name bovengrondse vuilnisbakken en ondergrondse infrastructuur voor afvalinzameling.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen; - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van de verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - De actieve verplaatsingswijzen bevorderen; - Het verkeer van het openbaar vervoer bevorderen; - Het parkeren van motorvoertuigen rationaliseren; - Een koelnetwerk tot stand brengen en het verschijnsel van stedelijke hitte-eilanden bestrijden; 	<p>Artikel 5 - Verdeling van het gebruik van de openbare weg</p> <p>Op de openbare weg wordt de oppervlakte van de openbare open ruimte bestemd voor de sociale functie, de actieve vervoerswijzen, openbaar vervoer, alsook de inrichtingen die onder de milieufuncties vallen gemaximaliseerd, rekening houdend met de context en de multimodale specialisatie van de weg.</p>	<p>A: Op de openbare weg is een groot deel van de open ruimte momenteel voorbehouden voor motorvoertuigen en met name voor geparkeerde individuele motorvoertuigen, ten koste van andere functies die essentieel zijn voor de openbare ruimte en de kwaliteit ervan.</p> <p>Het begrip maximalisatie betekent dat de drager van het project moet streven naar het best mogelijke resultaat, over het geheel van het gebied van het project, rekening houdend met de context, met de beschikbare mogelijkheden en met de bestaande beperkingen. Om dat te bereiken, en met respect voor de multimodale specialisatie van de weg en de specifieke lokale context kunnen verschillende strategieën worden doorgevoerd, met name:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het aandeel van de berijdbare weg dat voor motorvoertuigen bestemd is verminderen - ontmoetingszones of autoluwe fietsstraten creëren

<ul style="list-style-type: none"> - Het geïntegreerd regenwaterbeheer mogelijk maken en overstromingen bestrijden; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit. 		<ul style="list-style-type: none"> - het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg verminderen en de toegang tot parkeren buiten de openbare weg verhogen. <p>Het Gewest beoogt namelijk (zoals kan worden teruggevonden in verschillende plannen en regelgevingen - GPDO, GMP, LKEP, BWLKE) het aantal parkeerplaatsen terug te brengen, de overstap naar parkeerterreinen buiten de openbare weg, met name voor lange termijn, te bevorderen en de modal shift en de verfraaiing van de openbare ruimtes te stimuleren. Daartoe staat het gewestelijke parkeeragentschap ter beschikking van de gemeentes en het Gewest om begeleiding te bieden voor inrichtingsprojecten van de openbare ruimte die parkeerplaatsen op de openbare weg schrappen (minstens 20 plaatsen die voor minstens 85 % bezet zijn).</p>
	Artikel 6 - Kabels, buizen, leidingen, goten en technische galerijen	
<ul style="list-style-type: none"> - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - Het geïntegreerd regenwaterbeheer mogelijk maken en overstromingen bestrijden; - De biodiversiteit ontwikkelen. 	<p>Als de handelingen en werken voor de inrichting van de openbare open ruimte de funderingen van de openbare weg raken, voldoen de kabels, buizen en leidingen, met uitzondering van de riolering, verdeel-, aanvoer- en warmtenetten en voorzieningen voor geïntegreerd regenwaterbeheer^A, aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° ze worden ondergronds gebundeld, bij voorkeur onder de voetgangersweg; 2° ze worden in een leidingkanaal, goot of technische galerij geplaatst, op een passende afstand van elkaar; 3° de leidingkanalen, goten en technische galerijen worden voorzien van voldoende aftakdozen of segmentatiegaten en inspectieputten. Deze inspectieputten mogen het comfort van de openbare open ruimte niet schaden^B. 	<p>De kabels, buizen en leidingen hebben een aanzienlijke impact op de inrichting van de openbare ruimte. De technische tussenkomsten op deze voorzieningen zijn talrijk en verslechteren punctueel de interventiezone. Deze kabels, buizen en leidingen beperken bovendien de mogelijkheid om de bodem doorlaatbaar te maken, zones in volle grond te creëren en bomen langs de weg aan te planten. Ze moeten dus worden gebundeld en gerationaliseerd.</p> <p>A: De uitsluiting uit het artikel van transportkabels en -leidingen, riolering, warmtenetten en voorzieningen voor geïntegreerd regenwaterbeheer, warmtenetten etc. betekent echter niet dat ze niet samen met andere kabels, leidingen en kanalen</p>

	<p>Ongebruikte kabels, buizen en leidingen worden weggenomen.</p>	<p>kunnen worden gegroepeerd, indien de situatie dat mogelijk maakt.</p> <p>Het is toegestaan om kabels, buizen en leidingen te bundelen met een voorziening voor geïntegreerd regenwaterbeheer.</p> <p>B: De putten (schuifkamers) worden zodanig geplaatst dat een latere interventie op de netwerken geen opening aan het wegoppervlak vereist.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - De actieve verplaatsingswijzen bevorderen; - De stad verfriaaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen. 	<p>Artikel 7 - Voorzieningen in de openbare open ruimte</p> <p>§ 1. Het stads- of dienstmeubilair en de technische voorzieningen worden zodanig opgesteld dat de openbare ruimte niet wordt overladen en dat de trajecten van de verplaatsingswijzen niet worden belemmerd. Ze worden in de algehele landschapsinrichting van de openbare open ruimte geïntegreerd.</p> <p>Op de openbare weg zijn ze inclusief, gerationaliseerd en worden ze gedeeld gebruikt.</p> <p>Als ze bedoeld zijn om door het publiek te worden gebruikt, zijn ze toegankelijk voor personen met een handicap^B.</p> <p>§ 2. Monofunctionele antiparkeervoorzieningen worden tot het strikte minimum beperkt. Ze hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° een tussenas van 1,5 m; 2° een minimale hoogte van 1 m. 3° een contrast met hun omgeving die hun zichtbaarheid verzekert. <p>§ 3. De technische kasten bevinden zich bij voorkeur ondergronds.</p> <p>In de volgende gevallen zijn ze altijd ondergronds:</p>	<p>A: De toename en de diversificatie van het gebruik van de openbare ruimte kunnen leiden tot een vermenigvuldiging van objecten (signalisatieborden, steps, beveiligingselementen, technische kasten, laadpalen, parkeermeters, enz.) die deze ruimte verstoren en zowel de gebruikswaarde voor verplaatsing of verblijf als de esthetiek en de landschappelijke kwaliteit schaden.</p> <p>Het meubilair moet worden gerationaliseerd, in die zin dat het doeltreffend en optimaal moet worden ontworpen voor de openbare ruimte in kwestie. Het gaat erom gepast meubilair in de juiste verhouding te gebruiken om de beschikbare ruimte optimaal te benutten en tegelijkertijd een esthetische samenhang te behouden. De rationalisering heeft zowel betrekking op het aantal meubelen als op het model ervan.</p> <p>Tot slot zal dat meubilair in de mate van het mogelijke worden gedeeld. Hetzelfde stadsmeubilair kan bijvoorbeeld dienst doen als bank, bescherming tegen wildparkeren en veiligheidssysteem.</p>

	<p>a. in een landschap of aan een onroerend goed dat beschermd is of ingeschreven is op de bewaarlijst in de zin van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening;</p> <p>b. in de vrijwaringszone zoals bedoeld door artikel 228 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening en, bij ontstentenis van een vrijwaringszone, in een omtrek van 50 m rond het goed dat beschermd is of ingeschreven is op de bewaarlijst;</p> <p>c. als het voetgangerstraject minder breed is dan 2 m;</p> <p>d. voor een gevelopening.</p> <p>§ 4. Op grond van de behoeften worden voldoende voorzieningen voor afvalophaling^c geplaatst. Ze bevinden zich bij voorkeur ondergronds^c. Een bovengrondse voorziening kan evenwel om technische of logistieke redenen worden toegestaan.</p> <p>§ 5. De beveiligde bevestigingssystemen voor fietsen en cargofietsen belemmeren de belangrijkste voetgangersweg niet^d en voorzien een minimale vrije hoogte van 2,50 m die wordt gemeten vanaf het uiterste punt van de beugel.</p> <p>§ 6. De oplaadpalen voor elektrische voertuigen en de parkeerautomaten bevinden zich in de parkeerstrook, behalve als ze met andere functies gedeeld worden^b.</p>	<p>B: Het meubilair in de openbare open ruimte, met inbegrip van de oplaadpalen en parkeermeters, moet enerzijds inclusief zijn en moet dus zo worden ontworpen dat een brede waaier aan personen er toegang toe heeft en er gebruik van kan maken, met inbegrip van personen met speciale behoeften of fysieke beperkingen. Dat kan gaan om het ontwerp van banken of zitplaatsen die comfortabel zijn voor iedereen, met inbegrip van ouderen of gehandicapten, of om het inrichten van ruimtes voor personen met een rolstoel.</p> <p>De toegankelijkheidseisen en de kenmerken van het stads- of dienstmeubilair dat toegankelijk is voor personen met een handicap worden bepaald in de bijlage van deze verordening.</p> <p>C: Onder voorzieningen voor afvalophaling worden de infrastructuur verstaan die de inzameling van glas en huishoudelijk afval (gesorteerd of restafval) mogelijk maken, in tegenstelling tot bovengrondse openbare vuilnisbakken.</p> <p>D: De parkeerplaatsen en bevestigingssystemen worden zo ingedeeld dat geparkeerde fietsen de geleidelijnen en de continuïteit van het voetgangerstraject niet belemmeren.</p>
	Afdeling 2 – Sociale functie	
	Artikel 8 - Comfort en inclusie	
<p>- Zorgen voor inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement</p>	<p>De openbare open ruimte beschikt over voldoende veilige rustplaatsen. Deze zones worden uitgerust met banken of andere inrichtingen en zijn op een gebruiksvriendelijke en inclusieve manier ontworpen.</p>	<p>A: Door de inrichting van de openbare open ruimte kan de verblijfsfunctie, de gebruiksvriendelijkheid en de inclusie van iedereen (gender, handicap, leeftijd...) worden bevorderd. Naargelang van de be-</p>

<p>en het gevoel van onveiligheid bestrijden;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen; - Gedrag voor een gezond leven bevorderen, met name via de toegang tot groene ruimtes en speel- en sportruimtes in de open lucht. - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten. 	<p>Drukbezochte plaatsen beschikken over bijkomende voorzieningen, waaronder inclusieve openbare toiletten^B, drinkwaterfonteinen en/of speel- en ontspanningsruimtes, aangepast aan ieders behoeften.</p>	<p>hoeften is het noodzakelijk om op regelmatige afstand ruimten aan te bieden waar ontmoeting en gemoedelijkheid centraal staan.</p> <p>Drukbezochte plaatsen zoals met name openbare parken, levendige openbare pleinen of voetgangerszones moeten daarenboven over bijkomende voorzieningen beschikken.</p> <p>Inclusie omvat immers ook de terbeschikkingstelling van voorzieningen om aan essentiële behoeften te voldoen, zoals drinkwaterfonteinen, maar ook toiletten, waarvan het ontbreken ervan leidt tot genderdiscriminatie. Hetzelfde geldt voor speel- of sportterreinen in de openbare open ruimte, waar rekening moet worden gehouden met de verschillende behoeften al naargelang het gender.</p> <p>Het stadsmeubilair en de inclusieve toiletten zijn toegankelijk voor personen met een handicap en worden in de artikelen XX van de bijlage van deze verordening omschreven.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen; - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen. 	<p>Artikel 9 - Terrassen</p> <p>Terrassen hebben bij voorkeur geen vaste inrichtingen.^A</p> <p>Ze kunnen wel bestaan uit vaste inrichtingen als de openbare open ruimte een onregelmatigheid of een aanzienlijke helling vertoont. Als ze de continuïteit van de paden en de toegankelijkheid van de openbare ruimtes niet belemmeren^B, kunnen deze voorzieningen in dat geval het volgende bevatten:</p>	<p>A: De terrassen van cafés en restaurants dragen bij aan de levendigheid van de openbare open ruimte. Om de openbare ruimte zo weinig mogelijk te belemmeren, zijn ze bij voorrang uitsluitend samengesteld uit meubelen zoals stoelen en tafels (geen vaste inrichtingen) en worden in dat geval niet omkaderd door deze verordening. Ze vereisen evenwel wegvergunningen, die bij de wegbeheerder moeten worden aangevraagd. De openbare ruimte moet te</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten. 	<p>1° een vloer of een gelijkaardige voorziening voor zover de hoogte ervan beperkt blijft tot wat strikt noodzakelijk is voor de uitbating van het terras;</p> <p>2° een eventuele borstwering die niet hoger is dan 1,10 m, voor zover ze op minstens 5 m afstand ligt en de zichtbaarheid van voetgangers- en/of fietsersoversteekplaatsen of fietsinvoegstroken op de rijbaan, in de rijrichting van de rijbaan, niet belemmert; of de zichtbaarheid van gemotoriseerde bestuurders op het kruispunt niet belemmert.</p>	<p>allen tijde toegankelijk zijn voor iedereen, met inbegrip van personen met een handicap.</p> <p>B: De eventuele vloer en borstwering van terrassen mogen de circulatie van voetgangers niet belemmeren (zie artikel XXX) en moeten toegankelijk zijn, met name voor personen met een handicap, door de plaatsing van een helling als het hoogteverschil met de voetgangersweg dat vereist. (bijlage – artikel XX).</p> <p>Urban heeft richtlijnen opgesteld voor de goede aanleg van terrassen in de openbare ruimte. Het document kan worden geraadpleegd via: https://urban.brussels/nl/news/vade-mecum.</p> <p>Dit artikel doet geen afbreuk aan de toepassing van de eventuele politiereglementen en stelt de aanvrager niet vrij van het verkrijgen van de vereiste vergunningen voor het privégebruik van een deel van het openbare domein.</p>
Artikel 10 - Gesloten bouwwerken		
<ul style="list-style-type: none"> - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - De actieve verplaatsingswijzen bevorderen; 	<p>§1. Het is verboden om gesloten bouwwerken en inrichtingen te integreren in of te plaatsen op de openbare weg, met uitzondering van^A:</p> <p>1° kleine handelszaken die meestal zijn gevestigd in de openbare open ruimte, zolang ze slechts één bouwlaag hebben en hun vloeroppervlakte niet groter is dan 20 m²;</p> <p>2° gesloten ruimtes voor beveiligd fietsparkeren, op voorwaarde dat ze slechts één bouwlaag hebben en hun vloeroppervlakte niet groter is dan 20 m²;</p>	<p>A: De openbare ruimte moet een open en toegankelijke ruimte blijven. Behoudens uitzonderlijke gevallen is het daarom verboden om er gesloten bouwwerken te plaatsen. Bij deze uitzonderingen horen met name kleine handelszaken die meestal gevestigd zijn in de openbare open ruimte, zoals frietkramen en krantenkiosken, ingangsvoorzieningen zoals metrotoegangen of toegangen tot openbare domein.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen. 	<p>3° het bovengrondse gedeelte van ondergrondse infrastructuren, voor zover de vloeroppervlakte van dat bovengrondse gedeelte niet meer dan 20 m² bedraagt;</p> <p>4° openbare sanitaire voorzieningen, voor zover hun vloeroppervlakte niet meer bedraagt dan 20 m².</p> <p>5° lokalen en inrichtingen die noodzakelijk zijn voor de exploitatie van het openbaar vervoersnet, voor zover hun vloeroppervlakte niet meer dan 20 m² bedraagt. Indien deze lokalen publiek toegankelijke sanitaire voorzieningen bevatten, mag de maximale vloeroppervlakte worden verhoogd tot 30 m².</p> <p>6° tijdelijke bouwwerken of inrichtingen.</p> <p>§2. De in de eerste paragraaf bedoelde bouwwerken en inrichtingen gebeuren in naleving van de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze worden in de globale landschapsinrichting van de openbare open ruimte geïntegreerd;</p> <p>2° ze brengen geen schade toe aan de erfgoed- en architectuurkwaliteiten van de bouwwerken die grenzen aan de openbare open ruimte en de stadsuitzichten;</p> <p>3° ze moeten worden geplaatst op een gepaste afstand van de bestaande bouwwerken opdat hun bewoonbaarheid en desgevallend de zichtbaarheid van de activiteit die er wordt uitgeoefend er geen nadeel van ondervinden;</p> <p>4° ze hinderen de circulatie van de verplaatsingsmodi niet;</p> <p>5° ze bevinden zich niet op minder dan 5 m en belemmeren de zichtbaarheid van een oversteekplaats voor voetgangers en fietsers of een invoegstrook voor fietsers in de rijrichting van de weg niet, noch de zichtbaarheid van de gemotoriseerde bestuurders op het kruispunt.</p>	<p>bare parkeergarages, tijdelijke bouwwerken of inrichtingen van het modulaire en/of lichte type die het mogelijk maken om een activiteit verder te zetten die plaatsvindt in een gebouw waar werken plaatsvinden, decoratie of -inrichtingen, zoals zomerbars, kerstkraampjes en opblaasbare speeltoestellen.</p>
	<p>Afdeling 3 - Verplaatsingsfunctie</p>	
	<p>Artikel 11- Verdeling tussen de verplaatsingswijzen</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken 	<p>De openbare open ruimte integreert de inrichtingen die nodig zijn voor een vlotte, veilige en comfortabele verplaatsing van de verschillende verplaatsingswijzen, naargelang de specifieke kenmerken en behoeften van elk van deze verplaatsingswijzen en volgens de multimodale specialisatie van de weg^A.</p>	<p>A: Het Gewestelijk Mobiliteitsplan legt de multimodale specialisatie van de wegen vast. De kaarten kunnen worden geraadpleegd op het volgende adres: https://mobilite-mobiliteit.brussels/nl/good-move</p>

<ul style="list-style-type: none"> - De actieve verplaatsingswijzen bevorderen - Het verkeer van het openbaar vervoer bevorderen - De samenhang en leesbaarheid van de verschillende netwerken verzekeren; - Het autoverkeer rustiger maken. 	<p>Als dat niet kan in de plaatselijke context, wordt de volgende volgorde van voorrang voor de verplaatsingswijzen nageleefd^B:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. voetgangers en aanverwanten; 2. fietsers en aanverwanten;; 3. openbaar vervoer; 4. gemotoriseerde voertuigen. 	<p>Bovendien legt het Gewestelijk Mobiliteitsplan in haar regelgevende gedeelte op dat het STOP-principe moet worden nageleefd: <i>Het mobiliteitsbeleid leeft in alle opzichten het STOP-principe na. Het streeft ernaar voor iedereen bevredigende verplaatsingsomstandigheden te bieden afhankelijk van het gekozen verplaatsingsmiddel, en dit volgens een prioriteitsvolgorde stappen-fiets-openbaar vervoer-auto.</i></p>
Artikel 12 – Voetgangers en aanverwanten		
<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor de inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - De actieve verplaatsingswijzen bevorderen; 	<p>§ 1. Elke voetgangersweg maakt vlot, veilig en comfortabel verkeer mogelijk voor voetgangers en aanverwanten.</p> <p>Hij voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° hij heeft een minimale vrije hoogte van 2,50 m; 2° hij is obstakelvrij, beveiligd en geniet aangepaste verlichting; <p>§ 2. Op de openbare weg wordt de belangrijkste voetgangersweg aan weerszijden van de rijweg aangelegd, behalve als de weg wordt ingericht als ontmoetingszone of voetgangerszone met inachtneming van de in het tweede lid bedoelde voorwaarden^B.</p> <p>De belangrijkste voetgangersweg^C voldoet aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° hij heeft een breedte aangepast aan de lokale voetgangersstroom en aan het profiel van de openbare weg en de multimodale specialisatie ervan^D. Onverminderd andere reglementaire bepalingen bedraagt de minimale 	<p>A: Voor de keuze en uitvoering van de verharding kan de aanvrager het Handvest van de verhardingen voor voetgangersvoorzieningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest raadplegen en een beroep doen op het Gewestelijk Mobiliteitsplan: https://mobilite-mobiliteit.brussels/sites/default/files/handvest_van_de_verhardingen_voor_voetgangersvoorzieningen.pdf</p> <p>B: Als er door de beschikbare breedte tussen rooilijnen geen aparte voetgangersweg met een aan § 2, 1° overeenkomstige breedte kan worden aangelegd aan weerszijden van de rijweg, moet de weg worden ingericht als gedeelde ruimte, zoals een ontmoetingszone. Deze ontmoetings- of voetgangerszone moet de in het tweede lid bedoelde voorwaarden naleven.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - De samenhang en leesbaarheid van de verschillende netwerken verzekeren; - De bronnen en de negatieve gevolgen van de luchtvervuiling in de stedelijke omgeving verminderen. 	<p>breedte 2 m^E, maar kan die worden teruggebracht tot 1,70 m ter hoogte van een vrijstaand obstakel van minder dan 0,50 m breed^F;</p> <p>2° hij is duidelijk, doorlopend en zonder omwegen;</p> <p>3° hij heeft een vlakke, vasthechtende verharding zonder gaten, zonder scheuren van meer dan 1 cm en zonder hoogteverschillen, met een dwarshelling van maximaal 2 %^A;</p> <p>4° hij respecteert de criteria van toegankelijkheid zoals bepaald in de bijlage.</p> <p>§ 3. Wanneer de openbare open ruimte een niveauverschil van meer dan 5 % vertoont, moet zij beschikken over minstens één aan personen met een handicap aangepaste voetgangersweg, zo nodig door middel van een helling of lift die voldoet aan de respectievelijk in de artikelen 6*** en 7*** van de bijlage omschreven kenmerken. Deze weg is zo rechtstreeks mogelijk.</p> <p>Het eerste lid is niet van toepassing op straten. Als de straat evenwel een niveauverschil van meer dan 5 % heeft en als de lokale voorwaarden dat toestaan, wordt op regelmatige afstand een vlak tussenbordes voorzien waar kan worden uitgerust.</p> <p>§ 4. De voetgangersoversteekplaatsen bevinden zich in de as van het natuurlijke voetgangerstraject.</p> <p>Hij voldoet bovendien aan de in de bijlage opgenomen toegankelijkheidscriteria van de voetgangerswegen.</p> <p>Voor elke voetgangersoversteekplaats wordt vanuit de rijweg, langs beide kanten, een open uitzicht van 5 m voorzien^G.</p>	<p>C: De door paragraaf 2 bedoelde voetgangersweg is de belangrijkste voetgangerszone op de openbare weg. Nevenpaden en aanvullende paden bij dit hoofdpad - zoals parkeervoorzieningen of toegangen tot huisgevels - hoeven de aan de belangrijkste voetgangersweg opgelegde voorwaarden niet noodzakelijk na te leven (zoals de minimumbreedte van 2 m). Hij voldoet bovendien aan de in de bijlage opgenomen toegankelijkheidscriteria van de voetgangerswegen.</p> <p>D: Het Gewestelijk Mobiliteitsplan legt de multimodale specialisatie van de wegen vast. De kaarten kunnen worden geraadpleegd op het volgende adres: https://mobilite-mobiliteit.brussels/nl/good-move</p> <p>:</p> <p>E: 2 meter is een absolute minimale breedte voor het voetpad om een vlotte circulatie van voetgangers mogelijk te maken. Dit wordt evenwel al snel onvoldoende als het aantal voetgangers toeneemt of in functie van het type van het gebruik van het voetpad (personen met een handicap, kinderen, kinderwagens, jogger, verblijfsfuncties, enz.).</p> <p>Het Gewestelijk Mobiliteitsplan voorziet reglementair een grotere breedte voor de aanleg van een voetgangersboulevard. Die moet een bruikbare standaardbreedte van 5 m hebben en over zijn hele traject dezelfde hoogte hebben, met inbegrip van de oversteekplaatsen.</p> <p>F: In aanwezigheid van een vrijstaand obstakel kan de minimale breedte op een specifieke plaats tot 1,70 m worden beperkt. Deze beperking wordt evenwel enkel toegestaan als het om een vrijstaand</p>
--	---	--

		<p>obstakel gaat, zoals een vuilnisbak of een signalisatiebord. Als er daarentegen bijvoorbeeld een verzameling meubels, plantenbakken of een rij paaltjes geplaatst is in de breedte van het voetpad gaat het niet meer om vrijstaande obstakels en moeten de paaltjes dus een vrije doorgang van 2 m bewaren.</p> <p>G: Deze regel verbiedt elke potentiële zichtbaarheidsbelemmering (parkeerplaatsen, reclamevoorzieningen, borstwering van terrassen, dichte of hoge begroeiing, enz.) over een afstand van minstens 5 m voor de voetgangersoversteekplaats opdat chauffeurs de oversteekplaats duidelijk kunnen zien vanuit de weg in de rijrichting.</p> <p>In dat opzicht voorziet de Wegcode onder meer een parkeerverbod tot minstens 5 m van voetgangersoversteekplaatsen (artikel 24, eerste lid, 4° van de Wegcode). Als langs een voetgangersweg een parkeerzone wordt voorzien, is het dus aanbevolen om een verbreding van de voetgangersweg zodanig aan te leggen dat de parkeerzone op minstens 5 m in de rijrichting van de voetgangersoversteekplaats begint.</p>
	<p>Artikel 13 – Fietzers en aanverwanten</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De actieve verplaatsingswijzen bevorderen; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; 	<p>§1. Elke openbare weg wordt zodanig aangelegd dat fietsers en daaraan gelijkgestelde gebruikers vlot, veilig en comfortabel kunnen circuleren^A.</p> <p>Deze aanleg gebeurt via een gescheiden fietspad, of via een op de rijbaan gemarkeerd fietspad of via een met andere verplaatsingswijzen gedeelde ruimte^B.</p>	<p>A: Elk type fietser (man, vrouw, jongere, bejaarde, beginnende, ervaren, beladen of vrijetijdsfietser, pendelaar...) moet de route kunnen vinden die hem of haar past, waarvoor een samenhangende aanleg over alle wegen nodig is.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Het autoverkeer rustiger maken; - De samenhang en leesbaarheid van de verschillende netwerken verzekeren; - Zorgen voor de inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - De negatieve gevolgen van de luchtvervuiling in de stedelijke omgeving verminderen. 	<p>De keuze voor de inrichting houdt rekening met de volgende criteria^C:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de fietsersstroom; - het profiel van de openbare weg; - de multimodale specialisatie van de weg^D; - de voorgestelde verkeersmaatregelen om het autoverkeer rustiger te maken; - de veiligheid van de voetgangers ten aanzien van de fietsersstroom en van de beschikbare ruimte; - de veiligheid van de fietsers, rekening houdend met de snelheid en het volume van het gemotoriseerd verkeer; - de plaatselijke specifieke omstandigheden^E. <p>§ 2. Het fietspad of de gedeelde ruimte beschikt over een vlakke en gripvaste wegverharding.</p> <p>Het traject is duidelijk, recht^F, doorlopend, vrij van obstakels, beveiligd en correct verlicht.</p> <p>De overgangen en richtingswijzigingen worden met name vergemakkelijkt door de inrichting van fietsluizen, opstelstroken bij verkeerslichten of het “links afslaan” voor fietsers^G.</p> <p>§ 3. Een gescheiden fietspad heeft, inbegrepen eventuele markeringen of het gelijkliggend gedeelte van de boordstenen, een breedte die is aangepast aan de fietsersstroom.</p> <p>Onverminderd andere reglementaire bepalingen bedraagt de minimale obstakelvrije breedte^H:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1,80 m in het geval van een eenrichtingsfietspad. - 3 m in het geval van een tweerichtingsfietspad. <p>Naargelang het geval kan deze breedte worden teruggebracht tot respectievelijk 1,50 m en 2,50 m ter hoogte van een vrijstaand obstakel^I.</p> <p>De wegverharding van een gescheiden fietspad is okerkleurig.</p>	<p>B: Het onderzoek van de criteria gebeurt op basis van de beoordeling van de feitelijke situatie op het moment van het ontwerp van project en van de geplande situatie (volume gemotoriseerd en fietsverkeer, daadwerkelijke snelheid, maatregelen om het autoverkeer rustiger te maken...).</p> <p>C: De hiërarchie tussen het fietsnetwerk en de andere verplaatsingswijzen is opgenomen in de kaarten met de multimodale wegenspecialisatie van het Gewestelijk Mobiliteitsplan. In het kader van dat criterium zal ook rekening worden gehouden met de gewestelijke en gemeentelijke fietsroutes van datzelfde Gewestelijk Mobiliteitsplan.</p> <p>D: Plaatselijke specifieke omstandigheden zijn bijvoorbeeld een aanzienlijke helling van de straat, de aanwezigheid van tramsporen, een specifieke aanleg bij bijzondere landschappelijke of erfgoedkwaliteiten, enz.</p> <p>E: Die vereiste zal voor alle duidelijkheid minder strikt worden beoordeeld bij kruispunten, al naargelang de beperkingen van deze kruispunten.</p> <p>F: Er wordt aanbevolen om op kruispunten met verkeerslichten (twee rijstroken of minder per verkeersrichting) een fietsopstelvak (FOV) in te richten, soms in combinatie met een voorsorteerstrook voor fietsers.</p> <p>G: Deze afmetingen vormen een minimum voor een fietsvoorziening. Het wegprofiel zal dus een fietspad moeten voorzien met een breedte die in verhouding staat tot de gebruikersaantallen maar ook tot de volledige breedte van het wegprofiel en zal</p>
---	---	---

	<p>De overgang tussen een gescheiden fietspad en de weg, in de rijrichting van de fietser, gebeurt zonder hoogteverschil en zonder omwegen.</p> <p>§ 4 Een gemarkeerd fietspad is minstens 1,30 m breed, met inbegrip van de markering. De breedte kan tot 1,10 m worden beperkt ter hoogte van vrijstaande obstakels.</p> <p>§ 5 De in paragrafen 3 en 4 omschreven breedtes worden gemeten zonder de bufferzone en de watergoot.</p> <p>Er wordt een bufferzone van 0,80 m voorzien tussen fietsinrichtingen en parkeerzones. Als de inrichting niet langs een parkeerzone loopt, kan de breedte ervan tot 0,50 m worden beperkt.</p> <p>§ 6. De openbare weg wordt minstens om de 300 m^j uitgerust met voldoende kortetermijnparkeerzones voor fietsers en aanverwanten, al naargelang de vastgestelde behoeften.</p> <p>Ze bevatten voldoende ruimtes met beveiligde bevestigingsvoorzieningen voor fietsen en cargofietsen en dropzones^k.</p>	<p>rekening moeten houden met de multimodale specialisatie van de wegen in het Gewestelijk Mobiliteitsplan, dat reglementair grotere breedtes voorziet voor de PLUS-fietsroutes. Het gaat om breedtes van 2,5 m voor een eenrichtingsinrichting en 4 m voor een tweerichtingsinrichting.</p> <p>H: Een vrijstaand obstakel kan bijvoorbeeld een halte van het openbaar vervoer of een specifieke breedtebeperking van de weg zijn. Er wordt bijzondere aandacht besteedt aan de leesbaarheid van de potentiële conflictzones waar verschillende modi elkaar kruisen of samenkomen.</p> <p>I: Dat minimumaanbod zal naar omhoog worden herzien aan de hand van de potentiële behoeften van handelszaken, culturele of collectieve instellingen of van eender welke plaats die niet-bewoners van de wijk aantrekt.</p> <p>J: Een dropzone is een digitaal en visueel afgebakende zone op de openbare weg die bestemd is voor het parkeren van fietsdeelvoertuigen.</p>
	<p>Artikel 14 - Openbaar vervoer</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Het verkeer van het openbaar vervoer bevorderen; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; 	<p>§ 1. De inrichting van de openbare weg die door het openbaar vervoer wordt gebruikt, zorgt voor de verbetering van hun commerciële snelheid, hun regelmaat, hun veiligheid en hun leesbaarheid. Ze houdt rekening met het profiel van de multimodale specialisatie van de openbare weg.</p> <p>§ 3. De rijbaan die door een buslijn wordt gebruikt, heeft een minimale breedte van:</p>	<p>Toelichting: A: De breedtes van 6,20 m en 3,10 m zijn nodig voor de circulatie en de kruising van bussen.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten; - De samenhang en leesbaarheid van de verschillende netwerken verzekeren; - Zorgen voor inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - De bronnen en negatieve gevolgen van de luchtvervuiling in de stedelijke omgeving verminderen. 	<ul style="list-style-type: none"> - 6,20 m als ze in beide rijrichtingen wordt gebruikt^A; - 3,10 m als het om een weg met éénrichtingsverkeer gaat. <p>§ 4. De haltes van het openbaar vervoer zijn toegankelijk voor iedereen, met name voor personen met een handicap^B.</p> <p>Ze zijn zodanig ingericht dat ze de in artikel 12, §§1 en 2 bedoelde voorwaarden naleven.</p> <p>Ze zijn uitgerust met voorzieningen die reizigers tegen slechte weersomstandigheden beschermen en die zorgen voor hun comfort en informatie.</p>	<p>B: Het comfort, de veiligheid en de toegankelijkheid van de haltes van het openbaar vervoer zijn van essentieel belang om het gebruik van het openbaar vervoer en de inclusie van alle gebruikers al naargelang hun specifieke behoeften (personen met een handicap, gender...) te bevorderen. De toegankelijkheidscriteria bevinden zich in de bijlage bij deze verordening.</p>
	<p>Artikel 15 – Motorvoertuigen</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten; - De actieve verplaatsingswijzen bevorderen; - Het autoverkeer rustiger maken; 	<p>§ 1. De inrichting van de door motorvoertuigen gebruikte openbare weg leidt tot de naleving van de toegelaten snelheden^A en sluit aan bij de multimodale specialisatie van de weg.</p> <p>Het aandeel van de weg dat voorbehouden wordt voor het verkeer van motorvoertuigen wordt tot het strikte minimum beperkt en terzelfdertijd is onbelemmerde doorgang van de hulpdiensten mogelijk en wordt de toegang tot de gebouwen die aan de openbare open ruimte grenzen verzekerd.</p> <p>De leesbaarheid van de inrichting moet vanzelfsprekend en eenvoudig zijn^B.</p> <p>§ 2. Individuele motorvoertuigen worden bij voorkeur buiten de openbare weg geparkeerd en het parkeren op de openbare weg wordt gerationaliseerd^C.</p>	<p>A: Als de inrichtingskeuzes niet volstaan om de toegestane snelheid af te dwingen en er snelheidsbeperkende inrichtingen worden geplaatst, wordt aanbevolen om de locatie daarvan te kiezen aan de hand van de bouwkundige en stedenbouwkundige context en de bediening van buurtactiviteiten, evenals voor de veiligheid van alle gebruikers en meer in het bijzonder van fietsers en voetgangers. De snelheidsbeperkende inrichtingen moeten dag en nacht zichtbaar zijn via verlichting en signalisatie en het regenwater moet kunnen worden afgevoerd. Er is een praktische gids beschikbaar op het volgende adres: https://mobilite-mobiliteit.brussels/si</p>

<p>- De samenhang en leesbaarheid van de verschillende netwerken verzekeren;- Het parkeren van motorvoertuigen rationaliseren;</p>	<p>Langs de openbare weg wordt de inrichting van de parkeerplaatsen voor motorvoertuigen bij voorkeur evenwijdig met de aslijn van de rijbaan georganiseerd en op grond van de behoeften tot het strikte minimum beperkt^D.</p> <p>De inrichting van parkeerplaatsen is verboden:</p> <p>1° schuin, in visgraatverband en loodrecht ten opzichte van de as van de rijbaan als dat de verkeersveiligheid in het gedrang brengt^E;</p> <p>2° op minder dan 5 m van de toegangen tot publiek toegankelijke beschermde monumenten, parken, groene wandeling, speelpleinen, scholen, crèches, eredienstplaatsen en culturele voorzieningen^F. Er wordt evenwijdig met de rijbaan gemeten.</p> <p>Als parkeergelegenheden voor motorvoertuigen krachtens een politiereglement over het wegverkeer^G of deze verordening verboden zijn, moet de inrichting van de openbare open ruimte dat verbod in de praktijk toepassen^H.</p> <p>De parkeerplaatsen worden aangelegd met een waterdoorlatende verharding of op dezelfde hoogte als het voetpad en gemarkeerd op de grond^I.</p> <p>De minimale breedte van een parkeerplaats bedraagt 2 m.</p> <p>§ 3. Op de openbare weg worden parkeerplaatsen voor personen met een handicap ingericht op verzoek en in de onmiddellijke nabijheid van de publiek toegankelijke toegangen tot de plaats waar ze voor bestemd zijn en van de toegangen tot de voetgangerszones, langs een lint voor handelskernen die geen voetgangerszone is minstens 2 parkeerplaatsen aangepast aan personen met een handicap.</p> <p>Per begonnen reeks van 50 plaatsen wordt een bijkomende plaats voorzien^J.</p>	<p>https://default/files/2021-12/Praktische%20handleiding%20aanleg%20van%20verhoogde%20snelheidsbeperkende%20inrichtingen%20in%20het%20BHG.pdf</p> <p>B: Om de leesbaarheid van de inrichting te verzekeren, moeten in de loop der tijd toegevoegde elementen worden geschrappt, zoals verkeersomleidingen, wegmarkeringen, paaltjes, niveauverhogingen en -verlagingen, betonblokken en andere obstakels die werden geplaatst om het verkeer te vertragen. Er moet de voorkeur worden gegeven aan inrichtingen die door hun afmetingen en configuratie dezelfde effecten teweegbrengen zonder de esthetiek en vloeiendheid van de ruimte te verstoren.</p> <p>C: Het Gewest beoogt (zoals kan worden teruggevonden in verschillende teksten - GPDO, GMP, LKEP, BWLKE) het aantal parkeerplaatsen terug te brengen, de overstap naar parkeerterreinen buiten de openbare weg, met name voor lange termijn, te bevorderen en de modal shift en de verfraaiing van de openbare ruimtes te stimuleren. Daartoe staat het gewestelijke parkeeragentschap ter beschikking van de gemeentes en het Gewest om begeleiding te bieden voor inrichtingsprojecten van de openbare ruimte die parkeerplaatsen op de openbare weg schrappen (minstens 20 plaatsen die voor minstens 85 % bezet zijn).</p> <p>D: Het Brussels parkeerobservatorium bevat concrete gegevens over het aantal parkeerplaatsen, de bezettingsgraad, de beschikbaarheid buiten de openbare weg... De gegevens kunnen op het vol-</p>
--	--	---

		<p>gende adres worden geraadpleegd: https://parking.brussels.nl/smart_parking/parkeerobservatorium</p> <p>E: Schuin, visgraat- en loodrecht parkeren kan, afhankelijk van de indeling ervan, de zichtbaarheid voor chauffeurs beperken, wat tijdens parkeermanoeuvres een risico op aanrijding met fietsers met zich kan meebrengen. Bijgevolg wordt deze vorm van parkeren enkel toegestaan als de risico's worden uitgesloten.</p> <p>F: Het parkeren van motorvoertuigen in de openbare open ruimte moet worden geïntegreerd in de landschappelijke inrichting van de straat en mag geen schade toebrengen aan de opwaardering van het erfgoed en de publieke voorzieningen. Culturele voorzieningen zijn met name musea, toneel- en concertzalen. Onder een school wordt verstaan een instelling uit het kleuter-, basis-, secundair, hoger of universitair onderwijs, met inbegrip van het bijzonder onderwijs. Voetgangersingangen van deze plaatsen kunnen op bepaalde tijdstippen een grote voetgangersstroom hebben. De ruimte voor hun ingang moet dus worden vrijgemaakt van parkeergelegenheid voor motorvoertuigen door de voor voetgangers voorbehouden ruimte te uit te breiden en door parkeerterreinen te creëren.</p> <p>Het begrip "monument" wordt door artikel 206, 1°, a) van het BWRO omschreven als "elk bijzonder merkwaardig werk, met inbegrip van de uitrusting of decoratieve elementen die er integrerend deel</p>
--	--	---

		<p>van uitmaken". De lijst met bij besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering beschermde monumenten kan op de volgende site worden geraadpleegd: https://monument.heritage.brussels/nl. Beschermde landschappen, gehelen en archeologische sites vallen daar dus niet onder.</p> <p>G: Het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg (gekend als de Wegcode) legt parkeerverboden vast. Zo is het met name verboden om voertuigen op minder dan 5 m van voetgangersoversteekplaatsen of op minder dan 20 m van verkeerslichten te parkeren.</p> <p>H: De inrichtingsmaatregelen zijn met name uitstulpingen van het trottoir, van de begroeiing of van het stads- of dienstmeubilair.</p> <p>I: De aanleg van parkeerplaatsen op een gelijk niveau met het voetpad zorgt voor meer flexibiliteit in de inrichting, met name de installatie van een horcaterras op een parkeerplaats of de realisatie van een ontmoetingsruimte. Dat vermijdt ingrijpende werken voor aanpassing van de niveaus en verplaatsing van boordstenen.</p> <p>J: De regels inzake toegankelijkheid van de parkeerplaatsen worden omschreven in de bijlage. Bovendien zijn parkeerplaatsen die toegankelijk zijn voor personen met een handicap noodzakelijk in andere plaatsen. Hun exacte plaatsen en aantal moet al naargelang de vraag worden voorzien.</p>
--	--	---

	Afdeling 4 - Milieufunctie	
	Artikel 16 - Duurzaamheid en materialen	
<p>- De duurzaamheid, circulariteit en veerkracht van de open ruimtes bevorderen</p> <p>- De recuperatie van materialen en het gebruik van duurzame materialen voorzien;</p>	<p>De inrichting van de openbare open ruimte voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° de bestaande materialen en meubelen ter plaatse die geschikt zijn voor hergebruik worden met het oog op hun hergebruik vastgesteld en gerecupereerd^A;</p> <p>2° de nieuwe inrichtingen komen bij voorkeur tot stand met duurzame materialen en meubilair^B;</p>	<p>A: Er wordt vastgesteld welke op de site aanwezige materialen en meubelen om technische en economische redenen geschikt zijn voor hergebruik (gemakkelijk af te breken, bestaan van een secundaire markt, enz.). Deze materialen en meubelen worden gedemonteerd, in tegenstelling tot een destructieve sloop. Deze materialen en meubelen worden ofwel ter plaatse hergebruikt ofwel naar een keten voor hergebruik gestuurd. De kwaliteitsvolle materialen en meubelen zijn met name modulaire bodembekleding (kasseien in natuursteen of beton, betonplaten, bakstenen, enz.) of meubilair zoals banken, tafels, vuilnisbakken, enz.</p> <p>Met de recuperatie wordt hier de actie bedoeld die bestaat uit de zorgvuldige demontage, tijdens afbraakwerken, van materialen en bouwonderdelen om ze in een nieuwe context te hergebruiken. De recuperatie kan een aantal kleine ingrepen inhouden, zoals de zorgvuldige demontage, de opslag, de reiniging van materialen in bulk, enz.</p> <p>B: in de mate waarin dat vanuit technisch en functioneel oogpunt redelijk is en geen duidelijke buitensporige kosten voor het project met zich meebrengt.</p>

		B: Duurzame materialen en meubelen, komen voort uit hergebruik, zijn van biologische oorsprong (van biomassa met dierlijke of plantaardige oorsprong), en/of geo-sourced materialen (van minerale oorsprong, zoals ruwe aarde of droge steen) en/of materialen op basis van hernieuwbare energie. De doelstelling is om de ecologische voetafdruk van het bouwwerk te beperken en om afvalproductie te voorkomen door een tweede leven te geven aan materialen of meubelen die nog voldoende technische kwaliteit hebben of om materialen of meubelen te gebruiken die een lage impact hebben of uit hernieuwbare bronnen komen.
	Artikel 17 – Vergroening en koelte	
<ul style="list-style-type: none"> - Gedrag voor een gezond leven bevorderen, met name via de toegang tot groene ruimtes en speel- en sportruimtes in de open lucht; - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; - Het verschijnsel van stedelijke hitte-eilanden bestrijden en een koelnetwerk tot stand brengen - de negatieve gevolgen van de luchtvervuiling in de stedelijke omgeving verminderen; 	<p>§ 1. Op de openbare wegen wordt de beplante oppervlakte in volle grond^A gemaximaliseerd^B.</p> <p>Bij een nieuwe inrichting van gevel tot gevel bedraagt ze minstens:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° 5 % van de oppervlakte van de straat, met inbegrip van kruispunten en aanverwanten, als ze minder breed dan 10 m is; 2° 10 % van de oppervlakte van de straat, met inbegrip van kruispunten en aanverwanten, als ze tussen 10 en 18 m breed is; 3° 15 % van de oppervlakte van de straat, met inbegrip van kruispunten en aanverwanten, als ze minstens 18 m breed is; 4° 15 % van de oppervlakte van de weg die niet in 1° tot 3° wordt bedoeld; <p>Als er een ondergrondse infrastructuur onder de weg is, hebben de in het tweede lid bedoelde oppervlaktes boven deze infrastructuur een minimale begroeide substraatdikte van 1,20 m.</p>	<p>A: De aanwezigheid van vegetatie en zones in volle grond in het geheel van openbare ruimten is een essentiële factor om het levenskader en de milieukwaliteit in de stad te verbeteren. Dit moet het mogelijk maken om een continuïteit van natuurlijke omgevingen op grote schaal te creëren en een groen en blauw netwerk op te bouwen dat bijdraagt aan de stedelijke verkoeling. Vegetatie biedt eveneens schaduw en evapotranspiratie, die bevorderlijk is in de bestrijding van hitte-eilanden en periodes van hittegolven.</p> <p>B: Het begrip maximalisatie betekent dat de drager van het project moet streven naar het best mogelijke resultaat, over het geheel van het gebied van het project, rekening houdend met de context, met de beschikbare mogelijkheden en met de bestaande beperkingen. De in paragraaf 1 bedoelde</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen; - Bijdragen aan de verbetering van de water- en bodemkwaliteit en de verontreiniging daarvan tegengaan. 	<p>De minimale totale oppervlakte wordt berekend aan de hand van de perimeter van de inrichting en kan afhankelijk van de context en behoeften binnen die perimeter worden verdeeld.</p> <p>§ 2. In de openbare open ruimte zijn hoogstammige bomen aanwezig om te zorgen voor schaduw.</p> <p>De bestaande vegetatielagen en grondzones worden in de mate van het mogelijke behouden en opgewaardeerd.</p> <p>De bomenrijen worden in de mate van het mogelijke behouden en versterkt^D. Elke boom die wordt gekapt, wordt gecompenseerd door in de nabijheid minstens een boom van geschikte grootte aan te planten.</p> <p>De vegetatielagen worden zo geplant dat ze gezond en vlot kunnen groeien^E.</p> <p>§ 3. De inrichting van de openbare open ruimte integreert zoveel mogelijk de aanwezigheid van water als landschapselement en als bijdrage aan de verkoeling^F.</p> <p>§ 4. De inrichting van de openbare open ruimte voorkomt het ontstaan van hitte-eilanden, met name door voorrang te geven aan het gebruik van doorlaatbare materialen met een lichte kleur, een hoge albedo en een laag warmteopslagvermogen^G.</p>	<p>percentages zijn minimumpercentages. Ze worden berekend op de perimeter van het project.</p> <p>Wegen die minder breed zijn dan 10 m staan onder grote druk om aan hun verplaatsings- en sociale functie te voldoen. Het opgelegde begroeiingspercentage wordt dan ook beperkt om een flexibiliteit van de andere functies toe te laten.</p> <p>Wegen die breder zijn dan 18 m staan daarentegen <i>de facto</i> onder minder grote druk. Het opgelegde begroeiingspercentage ligt dan ook hoger, maar blijft redelijk opdat er ruimte blijft voor andere functies.</p> <p>C: Dat heeft bijvoorbeeld betrekking op pleinen. Een plein is elke open ruimte waar een of meerdere openbare wegen (straat) op uitkomen en waarin de plaatsen zodanig zijn ingedeeld dat het verkeer en andere activiteiten er gezamenlijk kunnen worden georganiseerd. Het plein is een openbare weg die gescheiden is van de wegen die erop uitkomen.</p> <p>D: Bomen moeten zoveel mogelijk worden behouden, maar als ze afsterven of het comfort van de actieve wijzen aanzienlijk verlagen, kan worden overwogen om ze te kappen en nieuwe bomen te planten op een plaats die geschikter is.</p> <p>E: De aanplantingsvoorwaarden moeten worden geëvalueerd, met name op basis van de boomsoort, de blootstelling, de beschikbaarheid van water met name via de geïntegreerde beheersystemen voor regenwater, het volume in de lucht beschikbaar voor de kruin, de aard van de bodem en de beschikbare wortelruimte. Het ondergronds volume dat de</p>
--	---	---

		<p>boom nodig heeft, is proportioneel en neemt toe tijdens de groei tot aan haar volwassen afmetingen en houdt verband met haar minimale nuttige levensduur. Elke boom zou bijvoorbeeld bij zijn planting een minimaal grondvolume van 3,5 m³ en een onbelemmerde doorlaatbare zone van minstens 2,25 m² aan haar wortels moeten hebben, die uitgebreid kan worden..</p> <p>F: De aanwezigheid van water in de openbare open ruimte draagt eraan bij om een groen en blauw netwerk tot stand te brengen dat de stadsverkoeling bevordert. Er bestaan verschillende voorzieningen om aan deze doelstelling te voldoen. Behalve de in artikel 17 aangehaalde voorzieningen voor geïntegreerd regenwaterbeheer (zoals greppels, wadi's, enz.) kunnen ook inrichtingen zoals fonteinen, wateroppervlakken, enz. worden vermeld.</p> <p>G: De albedo is het vermogen van een materiaal om invallende lichtenergie te weerkaatsen. Een volledig zwart oppervlak heeft een albedo van 0, terwijl een perfecte spiegel een albedo van 1 heeft. Hoe hoger de albedo, hoe meer het materiaal het licht zal weerkaatsen en warmte (lichtenergie) zal reflecteren en hoe minder het zal bijdragen aan de creatie van een hitte-eiland. Een albedo van meer dan 0.3 wordt als hoog beschouwd. De warmteopslagcapaciteit van een materiaal is de capaciteit om warmte vast te houden. Deze capaciteit is rechtstreeks verbonden met de massa van het materiaal. Hoe groter deze capaciteit, hoe meer het materiaal bijdraagt aan de creatie van een hitte-eiland. Het is bijgevolg belangrijk om te kiezen voor materialen met een optimale balans tussen een hoger albedo en een lagere warmteopslagcapaciteit, in</p>
--	--	---

		<p>combinatie met de andere vereisten waaraan de wegverhardingen dienen te voldoen. Houten bekleding heeft bijvoorbeeld een gemiddeld albedo, maar heeft een lage opslagcapaciteit, waardoor ze eerder gunstig is in de strijd tegen hitte-eilanden. Helder beton heeft wel een hoog albedo maar ook een grote opslagcapaciteit. Het is dan ook minder gunstig. Donkere steen heeft een laag albedo en terzelfdertijd een hoge opslagcapaciteit en zal dus moeten worden vermeden in zones die blootgesteld zijn aan de zon. Dat soort materiaal bevoorreden houdt dus in dat er afhankelijk van het nut van de materialen en als er verschillende oplossingen mogelijk zijn, in de mate van wat redelijk is wordt gefocust op materialen met betere prestaties in dat opzicht (zonder bijvoorbeeld verhardingen zoals asfast voor berijdbare wegen te verbieden).</p>
	<p>Artikel 18 - Geïntegreerd regenwaterbeheer</p>	
<p>- Het geïntegreerd regenwaterbeheer verzekeren en overstromingen bestrijden.</p>	<p>§ 1. De aanleg van de openbare open ruimte garandeert een geïntegreerd waterbeheer volgens het principe van nullozing^A, binnen de perimeter van het project of in de onmiddellijke omgeving^B.</p> <p>§ 2. Het beheer gebeurt bij voorkeur met beplanting, zichtbaar, aan de oppervlakte en door materialen en technieken te gebruiken die rechtstreekse infiltratie, indien nodig doorlopend onder de openbare weg, mogelijk maken.</p> <p>Als het technisch echter onmogelijk is om in overeenstemming met paragraaf 1 een geïntegreerd beheer van het regenwater te verzekeren, worden het</p>	<p>A: Het principe van nullozing baseert zich op afmetingen die beschreven werden in de voorafgaande titel. Een tool wordt ter beschikking gesteld door het Gewest om de afmetingen te bepalen op basis van de regenval. Deze tool wordt u aangeboden op: XXX</p> <p>B: Leefmilieu Brussel verstrekt documentatie aan de projectbeheerder en biedt indien nodig begeleiding door de dienst van de Waterfacilitator. Deze informatie kan op het volgende adres worden geraadpleegd: https://leefmilieu.brussels/pro/diensten-</p>

	<p>volume en het debiet van het afgevoerde water tot een strikt minimum beperkt.</p> <p>In volgorde van voorrang vindt deze afvoer plaats in:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° het hydrografische netwerk^C; 2° een nabijgelegen open ruimte met voldoende vertragings- of infiltratiecapaciteit; 3° een afzonderlijk netwerk; 4° de riolering. 	<p>en-aanvragen/advies-en-begeleiding/de-waterfacilitator-begeleiding-van-professionals-bij-regenwater-beheer</p> <p>C: Het hydrografische netwerk omvat alle elementen zoals waterwegen, het kanaal, de vijvers, de poelen en de moerassen zoals geïdentificeerd in de Atlas van het hydrografisch netwerk van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (opgesteld in toepassing van de ordonnantie van 16 mei 2019 houdende het beheer en de bescherming van onbevaarbare waterlopen en gewestelijke vijvers) en kan op de volgende kaart worden geraadpleegd: https://geo-data.environnement.brussels/client/view/030319b5-9197-44b7-b675-1e0ca9e90bb2</p> <p>De netwerkbeheerders moeten elk verbindingproject goedkeuren met het oog op de waterafvoer naar een onderdeel van dat netwerk.</p>
	<p>Artikel 19 - Biodiversiteit</p>	
<p>- Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit.</p>	<p>De inrichting van de openbare open ruimte draagt bij tot de versterking van het groene en het blauwe netwerk en tot de ontwikkeling van stedelijke biotopen en landschapselementen, met name door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het creëren of handhaven van kwaliteitsbodems voor de ontwikkeling van gevarieerde vegetatie; - het creëren of handhaven van biotopen en opvanggebieden voor de fauna^A; - het creëren van voorzieningen die de passage van fauna mogelijk maken; - het aanplanten en ontwikkelen van aangepaste en gevarieerde plantensoorten. 	<p>A: De keuze voor de biotopen hangt af van de ligging van het project. Zo wordt aangemoedigd om inrichtingen en biotopen te kiezen die samenhang vertonen met de ligging van het Brusselse ecologische netwerk, het omliggende landschap en de al aanwezige soorten (fauna en flora). De kaart van het ecologische netwerk kan op het volgende adres worden geraadpleegd: https://geodata.environnement.brussels/client/view/2a5a7d70-60ea-44da-8ced-61e641fde3c5</p>

	<p>De bijdrage aan de ontwikkeling van stedelijke biotopen wordt met name beoordeeld via de berekening van de biotoop-oppervlaktefactor op schaal van de perimeter van het betrokken project en wordt gemaximaliseerd in het licht van de projectdoelstellingen.</p>	<p>Er kunnen eenvoudig verschillende kunstmatige schuilplaatsen voor fauna worden geplaatst om de duurzaamheid van projecten te verbeteren. Het kan met name gaan om nestkasten voor vogels, schuilplaatsen voor vleermuizen, inrichtingen voor amfibieën en reptielen of schuilplaatsen voor beschermde zoogdieren of insecten.. De website rena-ture.brussels biedt een overzicht van alle schuilvoorzieningen voor fauna. Deze gids kan op het volgende adres worden geraadpleegd: https://rena-ture.brussels/nl</p> <p>B: Het begrip maximalisering houdt in dat de projectverantwoordelijke op het gehele terrein het best mogelijke resultaat moet proberen te bereiken, rekening houdend met de context en de beschikbare bronnen en mogelijkheden, alsook met de bestaande beperkingen.</p> <p>Voor deze evaluatie is de BAF+-tool de gewestelijke referentietool (dat het bestuur zal gebruiken). Daarmee kan op een gekwantificeerde en beknopte manier worden beoordeeld in welke mate een perceel in staat is om de ontwikkeling van stedelijke biotopen te verhogen. Via de berekening ervan kan richting worden gegeven aan de keuzes van inrichtingen om de projectbijdrage aan de ontwikkeling van stedelijke biotopen te maximaliseren. Informatie over de BAF+ kan op het volgende adres worden geraadpleegd: https://www.gidsduurzamegebouwen.brussels/biodiversiteit-bevorderen/evaluatie-project-via-baf-biodiversiteitspotentieel-oppervlaktefactor</p>
--	--	--

	Artikel 20 - Verlichting	
<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor de inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van de verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - Ernaar streven om het licht-raster te harmoniseren en de bronnen voor licht- en visuele verontreiniging te beperken; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; - - Het gebruik van licht rationaliseren tussen functionaliteit, veiligheid, comfort en opwaardering van het bouwkundig en stedenbouwkundig erfgoed. - 	<p>De nieuwe openbare verlichtingsbronnen zorgen ervoor dat alle gebruikers in de openbare open ruimte zich comfortabel en veilig kunnen bewegen^A.</p> <p>In geval van nieuwe inrichtingen moeten daartoe de voet- en fietspaden op de openbare weg worden uitgerust met voorzieningen die voldoende verlichting mogelijk maken. Verlichting op de grond van een voetgangerszone is verboden.</p> <p>De nieuwe openbare verlichtingsbronnen dragen ook bij tot de verbetering van de kwaliteit van de openbare open ruimte en de gebouwen, alsook tot het stadsbeeld.</p> <p>De nieuwe verlichtingsbronnen worden zo gekozen en opgesteld dat ze de woonbaarheid van de omliggende gebouwen niet hinderen, en dat ze de luchtvervuiling en verstoring van de fauna en flora beperken.</p>	<p>A: De ontwikkeling van een kwalitatieve lichtsfeer maakt het mogelijk om het comfort en het (objectieve en subjectieve) veiligheidsgevoel in de openbare open ruimte te verhogen en om bijgevolg genderdiscriminatie te bestrijden.</p> <p>De ontwikkeling van slimme technologieën maakt het mogelijk om lichtvervuiling te bestrijden en de verlichting te beperken of te moduleren op basis van de reële behoeften, met name door aanwezigheidsensoren of een dimstelsel te installeren.</p> <p>het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt over een Lichtplan dat als hulpmiddel dient voor het ontwerpen en kiezen van de verlichting in de openbare ruimte. Het kan worden geraadpleegd op: https://mobilite-mobiliteit.brussels/sites/default/files/lichtplan_20187 - web 0.pdf</p>
	Artikel 21 - Akoestisch en trillingscomfort	

<ul style="list-style-type: none"> - Akoestisch en trillingscomfort bieden; - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen; 	<p>De inrichting van de openbare open ruimte biedt van optimaal akoestisch en trillingscomfort aan zowel gebruikers als omwonenden.</p> <p>Het geluid van het verkeer en van activiteiten wordt zo dicht mogelijk bij de bron tot een minimum beperkt^A.</p> <p>De rijbaan wordt voorzien van verharding die de geluidshinder zoveel mogelijk beperkt^B. Bij de keuze van inrichtingen, materialen en verharding wordt rekening gehouden met de volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bestaande erfgoed-, landschaps- en milieukwaliteiten van de rijbaan; - de verkeersdrukke en -soort; - de toegestane snelheid; - de bestemming van de bouwwerken die aan de openbare open ruimte grenzen. 	<p>A: Inrichtingen bedoeld om de snelheid te vertragen kunnen ook tot trillingen en geluid leiden. Horizontale inrichtingen (zoals zigzagdoorgangen of rotondes) die ook een positieve invloed hebben op het rijgedrag (niet bruusk afremmen of versnellen) moeten de voorkeur krijgen op verticale voorzieningen (zoals snelheidsremmers of Berlijnse kussens).</p> <p>B: Wegverkeer vormt de voornaamste bron van geluidshinder in de openbare open ruimte. De geluidshinder houdt verband met gemotoriseerde verkeersdrukke, de snelheid van de voertuigen, het type van wegverharding en de inrichting ervan. Er moet dus worden gekozen voor wegverharding die de geluidshinder tot een minimum beperkt. Deze keuze houdt rekening met verschillende criteria, waaronder de bestaande erfgoed-, landschaps- en milieukwaliteiten van de rijbaan, de bestaande en verwachte verkeersbelasting, de toegestane snelheid en de bestemming van de bouwwerken die aan de openbare open ruimte grenzen.</p>
	<p>Afdeling 5 - Reclame en informatievoorzieningen van algemeen belang in de openbare open ruimte</p>	
	<p>Artikel 22 – Informatievoorzieningen van algemeen belang</p>	
	<p>De informatievoorziening van algemeen belang respecteert de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hij brengt de zichtbaarheid, de toegankelijkheid en de veiligheid van geen enkele gebruiker van de openbare weg in het gedrang; - hij steekt niet uit en loopt door tot op de grond wanneer hij gelegen is in een circulatiezone^A; 	<p>A: publiek toegankelijke zone</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - hij schaadt de gebruiksvriendelijkheid en de leefbaarheid van de omringende gebouwen niet; - hij maakt het voorwerp uit van een kwalitatieve globale inrichting en van een esthetische behandeling in functie van zijn samenhangende integratie in het omringend kader en schaadt de stadsgezichten niet. 	
	Artikel 23 - Uitsluitingszones van reclame	
<ul style="list-style-type: none"> - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van de verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - Bijdragen aan de erfgoed- en stedenbouwkundige kwaliteit van de open ruimte; - De plaats voor reclame in de open ruimte rationaliseren en de milieu-impact ervan verminderen. 	<p>Reclame is verboden in de volgende zones van de openbare open ruimte^A:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° in de speciale beschermingszones en de natuur- en bosreservaten in de zin van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud, evenals in een perimeter van 60 m rond die zones en reservaten en op de openbare wegen die deze perimeter begrenzen; 2° in de publiek toegankelijke parken en de zones van groene ruimtes, evenals op de openbare wegen die eraan grenzen; 3° in een landschap of aan een monument dat beschermd is of ingeschreven is op de bewaarlijst in de zin van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening; 4° in de vrijwaringszone zoals bedoeld door artikel 228 van dat Wetboek of, bij ontstentenis van een vrijwaringszone, in een omtrek van 50 m rond het goed dat beschermd is of in de bewaarlijst ingeschreven is; 5° op minder dan 20 m van een verkeerslicht; 6° op minder dan 20 m van een kruispunt; 7° op minder dan 5 m van een voetgangersoversteekplaats. 8° op minder dan 20 m van publiek toegankelijke ingangen van een school^B of crèche; 	<p>A: Buiten de in dit artikel bedoelde zones kan reclame worden toegestaan als de voorwaarden van afdeling 5 worden nageleefd.</p> <p>B: Onder een school wordt verstaan een instelling uit het kleuter-, basis-, secundair, hoger of universitair onderwijs, met inbegrip van het bijzonder onderwijs.</p>
	Artikel 24 - Algemene bepalingen	

<ul style="list-style-type: none"> - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van de verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - Bijdragen aan de erfgoed- en stedenbouwkundige kwaliteit van de open ruimte; - De plaats voor reclame in de openbare ruimte rationaliseren en de milieu-impact ervan verminderen. 	<p>§ 1. Alleen de volgende reclame kan worden toegelaten in de openbare open ruimte^A.</p> <ul style="list-style-type: none"> - reclame aan een bus- of tramhok, op de borstwering van een metro- of premetrotoegang in het kader van een door de gemeente of het Gewest globaal opgevat beleid; - reclame op werfafsluitingen; - evenementenreclame. <p>§ 2. De reclame voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze brengt de zichtbaarheid, toegankelijk en veiligheid van alle gebruikers van de openbare weg niet in het gedrang. ; - de reclamevoorziening heeft geen uitsprong en loopt door tot op de grond; - ze doet geen afbreuk aan de ontmoetingskwaliteit van de openbare open ruimte en evenmin aan de bewoonbaarheid van de omliggende bouwwerken; - ze maakt het voorwerp uit van een globaal kwalitatieve inrichting en van een esthetische behandeling opdat ze op harmonieuze wijze in haar omgeving past en de stadsuitzichten niet verstoort; - de reclamevoorziening vermeldt de referenties van de vergunning waar ze het voorwerp van uitmaakt, evenals de datum waarop deze vergunning werd afgeleverd en waarop ze verstrijkt. <p>§ 3. Lichtreclame voldoet bovendien aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze wordt uitgeschakeld tussen 01.00 uur en 06.00 uur; uitgezonderd omwille van veiligheidsredenen;</p> <p>2° ze wordt voorzien van detectoren die de lichtsterkte van het meubilair automatisch regelt in functie van het buitenlicht;</p>	<p>A: Er wordt aan herinnerd dat de inhoud van de reclame respecteert de menselijke waardigheid en mag tot geen enkele vorm van discriminatie aanzetten of aanmoedigen, met name gebaseerd op etnische of nationale achtergrond, religie, geslacht, leeftijd, handicap of seksuele geaardheid. De aanvrager zal rekening houden met de relevante bepalingen van het Strafwetboek, evenals met de eventuele politiereglementen.</p> <p>B: Een lichttransitiezone is een zone waarin de omgevingsverlichting geleidelijk verandert, meestal als er van een sterk verlichte zone naar een donkere zone, of andersom, wordt gegaan. Deze lichttransitie kan in verschillende contexten gebeuren, met name op wegen, snelwegen, in tunnels, ondergrondse doorgangen, parkeerterreinen, enz. Als een chauffeur bijvoorbeeld een tunnel uitrijdt en terug</p>
--	--	--

	<p>3° 25 % van de weergavetijd is bestemd voor gelegenheidsreclame of reclame van openbaar nut en 100 % van de tijd is bestemd voor aanplakkingen van openbaar nut in nood- of crisissituaties;</p> <p>4° ze stelt de gebruikers van de openbare weg niet bloot aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beelden die tot verwarring met de wegsignalisatie kunnen leiden; - video's, beelden of boodschappen die met tussenpozen of in sequentie worden uitgezonden; - boodschappen die minder dan 6 seconden worden weergegeven; - boodschappen die tot interactie in real time aansporen, behalve bij een voorziening met informatie van openbaar nut. <p>Lichtreclame is verboden in lichttransitiezones^B.</p>	<p>in het daglicht komt, rijdt hij door een lichttransitiezone. Om de veiligheid en zichtbaarheid in deze zones niet te schaden, is lichtreclame er verboden.</p>
	<p>Artikel 25 – Reclame bij het openbaar vervoer</p>	
	<p>§ 1. Onverminderd artikel 23 voldoet reclame aan een bus- of tramhok of op de borstwering van een metro- of premetrotoegang aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° het aantal reclamevoorzieningen aan een hok of aan een metro- of premetrotoegang is beperkt tot één:</p> <p>2° de reclamevoorziening wordt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ bij voorkeur geïntegreerd in het hok of op de borstwering van de metro- of premetrotoegang. De reclamevoorziening mag fysiek worden losgemaakt als de integratie ervan niet mogelijk is door de toepassing van deze verordening^A. In dat geval wordt de losgemaakte reclamevoorziening dichtbij het hok of de metro- of premetrotoegang in kwestie geplaatst. De losgemaakte voorziening vermeldt het hok waaraan het is bevestigd. ○ de voorziening wordt beperkt tot twee aanplakzijden met een oppervlakte van maximaal 2 m² per eenheid; 	<p>A: Een dergelijke onmogelijkheid zou voortvloeien uit een van de verboden die in artikel 22 van deze verordening bedoeld worden. Het bus- of tramhok of de metro- of premetrotoegang kan zich bijvoorbeeld op een openbare weg langs een openbaar park bevinden, aan een monument dat beschermd is of ingeschreven is op de bewaarlijst in de zin van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, in een in artikel 228 van datzelfde Wetboek bedoelde vrijwaringszone, enz.</p>

	Artikel 26 – Reclame op werfafsluitingen	
	<p>Onverminderd artikel 23 voldoet de reclame op werfafsluitingen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <p>1° ze is beperkt tot één reclame per afsluiting per huizenblokkant;</p> <p>2° ze wordt enkel aangebracht tijdens de uitvoeringsperiode van werken waarvoor de afsluiting nodig is;</p> <p>3° ze heeft een maximale oppervlakte van 20 m²;</p> <p>Verlichte of lichtgevende reclame is verboden op de werfafsluiting.</p>	
	Artikel 27 – Evenementenreclame	
<ul style="list-style-type: none"> - Vlotte, veilige en comfortabele verplaatsingen van de verschillende categorieën gebruikers mogelijk maken; - De plaats voor reclame in de openbare ruimte rationaliseren en de milieu-impact ervan verminderen. 	<p>Onverminderd artikel 23 wordt de evenementenreclame ten vroegste 15 kalenderdagen voor de start van het evenement dat ze aankondigt, geplaatst en ten laatste 8 kalenderdagen na het einde van dat evenement weggenomen, tenzij datzelfde evenement minder dan 15 dagen later van start gaat.</p>	
	HOOFDSTUK 3: PRIVATE OPEN RUIMTE	
	Afdeling 1 - Algemeen	
	Artikel 28 – Aandeel en inrichting van de private open ruimte^A	

<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor de inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen; - Bijdragen aan de continuïteit van de natuurlijke omgeving en de landschappen; - Het verschijnsel van stedelijke hitte-eilanden bestrijden en een koelnetwerk tot stand brengen - Het geïntegreerd regenwaterbeheer mogelijk maken en overstromingen bestrijden; - Bijdragen aan de ontwikkelingen van de biodiversiteit; - Bijdragen aan de verbetering van de water- en bodemkwaliteit en de verontreiniging daarvan tegengaan. 	<p>§ 1. Minstens 50 % van de oppervlakte van het terrein als dat een alleenstaand bouwwerk bevat of onbebouwd is, met inbegrip van het ondergrondse gedeelte.</p> <p>In industriegebieden en gebieden voor havenactiviteiten en vervoer van het Gewestelijk Bestemmingsplan, en dat voor de hoofdbestemmingen van deze gebieden^B, bedraagt deze oppervlakte minder dan 30 % van de oppervlakte van het terrein.</p> <p>§ 2. Als er een mandelig bouwwerk op het terrein staat, is minstens 30% van de oppervlakte van het terrein, op een diepte van 37 m, niet bebouwd, evenmin ondergronds.</p> <p>De diepte van 37 m wordt gemeten vanaf de rooilijn of, desgevallend, de bouwlijn.</p> <p>In het geval van een doorstekend terrein of van een hoekterrein wordt deze diepte gemeten vanaf elke rooilijn of bouwlijn.</p> <p>Voorbij de maximale diepte van 37 m is minstens 70% van de oppervlakte van het terrein onbebouwd, ook ondergronds^B.</p> <p>Het eerste lid is niet van toepassing op hoekterreinen waar een mandelig bouwwerk op staat, met een oppervlakte die kleiner is dan 200 m². In dat geval moet het aandeel van de open ruimte zo groot mogelijk zijn, rekening houdend met de specifieke eigenschappen van het terrein.</p> <p>§ 3. De private open ruimtes worden bij voorkeur als een doorlopende ruimte ingericht en bijdragen aan het behoud van de continuïteit en kwaliteit van het groene en blauwe netwerk.</p> <p>Kwaliteitsbodems van een terrein waarop een nieuw gebouw met een vloeroppervlak van 2000 m² wordt gezet worden zoveel mogelijk in stand gehouden en benut^C.</p>	<p>A: In elk project is het belangrijk om kwaliteitsvolle private open ruimten te voorzien. Er moet een goed evenwicht worden gevonden tussen bebouwd en onbebouwd. In dat artikel wordt het na te leven minimale percentage open ruimten vastgelegd. In veel gevallen zal de verhouding van de open ruimte in werkelijkheid echter hoger zijn.</p> <p>Dat artikel moet immers samen met, met name, de artikelen 10 en 14 van titel 2 - 'Stedelijkheid' worden gelezen.</p> <p>B: Deze regel verwijst naar zeer diepe terreinen met mandelige bouwwerken. Als een constructie binnen het blok is voorzien, wordt in dat geval aangenomen dat de verhouding tussen de bebouwde en onbebouwde ruimte moet worden omgekeerd. Er moet op dit deel van het terrein minstens 70% open ruimte zijn.</p> <p>C: Een kwaliteitsbodem is bodem met bodemkundige en ecologische kwaliteiten (waardoor de ontwikkeling van fauna en flora mogelijk is), agronomische (voor de groenteteelt) of hydrogeologische kwaliteiten (voor waterinfiltratie)</p> <p>Bij het kiezen van de locatie voor een constructie met een vloeroppervlak van 2000 m² moet in de mate van het mogelijke en in functie van de stedenbouwkundige beperkingen die te maken hebben met de goede plaatselijke aanleg aandacht worden besteed aan de eventuele aanwezigheid van kwaliteitsgrond en moet deze zo veel mogelijk worden behouden. De reeds bestaande kwaliteiten van een</p>
---	--	--

		<p>natuurlijke bodem zijn erg moeilijk of zelfs in sommige gevallen onmogelijk om later elders op de grond te reconstrueren.</p> <p>Leefmilieu Brussel heeft een bodemkwaliteitsanalyse-tool ontwikkeld, waarmee de bodemkwaliteit vóór de keuze van de inplanting van een constructie kan worden beoordeeld. Het gaat om de IBKB (Index voor Bodemkwaliteit in Brussel). U kunt dit hulpmiddel vinden via https://leefmilieu.brussels/themas/bodem/good-soil/index-voor-bodemkwaliteit-brussel</p>
	Artikel 29 - Onbebouwde terreinen	
<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor de inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - Bijdragen aan de biodiversiteit. 	<p>Elk volledig onbebouwd terrein moet aan de rooilijn of, in voorkomend geval, aan de bouwlijn worden omheind door een omheining met een minimale hoogte van 2 m, wanneer het voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het grenst aan een openbare weg; 2. ofwel is het omgeven door bebouwde terreinen, ofwel is het gelegen in een huizenblok waarin de oppervlakte van de bebouwde terreinen meer dan 75% van de oppervlakte van het huizenblok inneemt. <p>De omheining is vuseel doorlaatbaar en maakt de doorgang van fauna mogelijk.</p> <p>Deze paragraaf is niet van toepassing op de private open ruimte die publiek toegankelijk is.</p>	<p>A: Braakliggende terreinen moeten omwille van stedenbouwkundige en veiligheidsredenen worden omheind. Door hun groene karakter hebben ze daarentegen ecologisch en visueel potentieel in de stad.</p> <p>B: Dat betekent dat een visuele doorgang door de omheining mogelijk is. Hoewel de omheining fysiek bestaat, blokkeert ze met andere woorden het zicht niet volledig en kunnen mensen de andere kant zien. Deze doorlaatbaarheid komt bijvoorbeeld tot stand via openingen of ruimtes tussen spijlen of via transparante materialen die licht doorlaten en waar mensen doorheen kunnen kijken.</p>

	Afdeling 2 - Sociale functie	
	Artikel 30 - Recreatieruimte van grote gebouwen	
<ul style="list-style-type: none"> - Gedrag aanmoedigen dat een gezond leven mogelijk maakt, met name dankzij toegang tot groene ruimten, speelterreinen en terreinen voor buitensport; - Zorgen voor de inclusie alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen. 	<p>Elk nieuw bouwwerk of elke bestemmingswijziging van een bestaand bouwwerk die krachtens bijlage A of B van het BWRO is onderworpen aan een effectenbeoordeling^A, voorziet op het terrein een private open recreatieruimte die ter beschikking staat van alle gebruikers^C.</p> <p>Deze ruimte is met name uitgerust met recreatieve, ontspannings- of tuinbouwvoorzieningen.</p>	<p>A: Deze bepaling is bedoeld om bij projecten van een zekere omvang een collectieve buitenruimten aan te bieden, waar de gebruikers elkaar kunnen ontmoeten en samen kunnen profiteren van gemeenschappelijke buitenactiviteiten. Deze regel is enkel van toepassing op alleenstaande bouwwerken omdat de mandelige configuratie beperkender is voor de toegangen tot de buitenruimtes op grondniveau.</p> <p>B: De buitenruimte die door artikel 5 van Titel III "Bewoonbaarheid" per wooneenheid wordt opgelegd, kan worden gecombineerd met de ruimte die door dit artikel wordt voorzien, voor zover alle bewoners van het gebouw er toegang toe hebben.</p> <p>C: Deze ruimtes worden opgevat met bijzondere aandacht voor verschillende identiteiten van de personen, hun interactie en hun manier waarop ze de ruimte gebruiken en er deel van uitmaken (wat afhangt van gender, leeftijd, handicap, sociaaleconomische situatie, enz.).</p>
	Afdeling 3 - Verplaatsingsfunctie	
	Artikel 31 - Toegangswegen	

<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor de inclusie van alle personen in de samenleving, de leefkwaliteit verbeteren, de sociale verbondenheid vergroten en het isolement en het gevoel van onveiligheid bestrijden; - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten. 	<p>Elke nieuwbouw bevat minstens een toegangsweg voor voetgangers om eenvoudig, veilig en comfortabel toegang te bieden tot de ingang van het gebouw vanuit de openbare ruimte.</p>	<p>A: Deze bepaling beoogt een eenvoudige toegang tot alle gebouwen te verzekeren.</p>
	<p>Artikel 32 - Parkeerplaatsen voor motorvoertuigen</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten. 	<p>§ 1. Nieuwe parkeerplaatsen voor motorvoertuigen in open lucht zijn verboden in de private open ruimte^A van terreinen die:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mandelige bouwwerken bevatten^B; - alleenstaande collectieve gebouwen bevatten; <p>In de andere configuraties worden de nieuwe parkeerplaatsen voor motorvoertuigen bij een bouwwerk bij voorkeur in de bebouwing geïntegreerd.</p> <p>Als het evenwel redelijkerwijs^C niet mogelijk is om de plaatsen in de bebouwing te integreren, voldoen de nieuwe parkeerplaatsen in de open lucht aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° ze zijn voorzien van laadpalen voor elektrische voertuigen^B; 2° ze hebben een waterdoorlatende verharding; 3° er worden bomen van derde grootte aangeplant in een verhouding van één boom per begonnen schijf van 4 parkeerplaatsen; 4° een van de beplantingsvakken waarin het regenwater van de omliggende parkeerplaatsen wordt opgevangen is ingericht tussen de tegenover elkaar gelegen parkeerplaatsen; 	<p>A: De parkeerplaatsen voor motorvoertuigen bevinden zich hoofdzakelijk in de gebouwen (geïntegreerde parking, garages aan de gebouwen of andere overdekte parkeerplaatsen).</p> <p>B: De private open ruimte op het binnenterrein van een huizenblok in een mandelige context moet namelijk bijdragen aan de landschaps- en milieukwaliteiten. Het is er dus verboden om voertuigen in de open lucht te parkeren.</p> <p>B: Deze redelijke voorwaarden hebben zowel betrekking op de technische en functionele eigenschappen (stabiliteit, overstromingsgebied, grondwaterlaag, toegang DBDMH...) als op de duidelijk onevenredige kosten die de technische oplossingen en werken ten aanzien van het projectprogramma met zich meebrengen. Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22/09/2022 tot vaststelling van de verhouding van de oplaadpunten</p>

	<p>5° er worden één of meerdere ruimtes voor het parkeren van fietsen voorzien, met minstens 4 plaatsen voor fietsen per begonnen reeks van 5 parkeerplaatsen voor motorvoertuigen;</p> <p>6° minstens twee parkeerplaatsen voor motorvoertuigen zijn toegankelijk voor personen met een handicap^C. Bij parkeerterreinen met meer dan 50 plaatsen wordt dat aantal verhoogd met minstens één extra toegankelijke parkeerplaats per begonnen schijf van 50 plaatsen. De toegankelijke parkeerplaatsen bevinden zich zo dicht mogelijk bij de toegangen.</p>	<p><i>voor parkings evenals bepaalde bijkomende veiligheidsvoorwaarden die van toepassing zijn</i> bepaalt de regels over het aantal oplaadpunten aan de hand van de bestemmingen. Het kan via de volgende link worden geraadpleegd: https://www.ejus-tice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2022092908&table_name=wet</p> <p>C: De kenmerken van de parkeerplaatsen voor personen met een handicap worden omschreven in artikel 10 van de bijlage.</p>
	Artikel 33 - Fietsparkeerplaatsen	
<ul style="list-style-type: none"> - De stad verfraaien en de stedelijke perspectieven tot hun recht laten komen; - Universele toegankelijkheid verzekeren in de openbaar toegankelijke ruimten. 	<p>Nieuwe fietsparkeerplaatsen in open lucht worden in de nabijheid geplaatst van de toegangswegen of in de onmiddellijke nabijheid van de verschillende functies die in de ruimte aanwezig zijn of daardoor bediend worden en die gemakkelijk toegankelijk zijn.</p> <p>Hun plaatsing belemmert de toegangswegen en het gebruik daarvan niet.</p> <p>De parkeerplaatsen kunnen overdekt zijn.</p>	
	Afdeling 4 - Milieufunctie	
	Artikel 34 - Volle grond	
<ul style="list-style-type: none"> - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; 	<p>§1 Minstens 75% van de onbebouwde oppervlakte van het terrein is in volle grond en beplant^A.</p>	<p>A: Het behoud van voldoende volle grond maakt de ontwikkeling van vegetatie en biodiversiteit mogelijk.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Het verschijnsel van stedelijke hitte-eilanden bestrijden en een koelnetwerk tot stand brengen; - Het geïntegreerd regenwaterbeheer mogelijk maken en overstromingen bestrijden. 	<p>Echter:</p> <p>mag de begroeide oppervlakte in volle grond in industriegebieden en gebieden voor havenactiviteiten en vervoer van het Gewestelijk Bestemmingsplan, en dat voor de hoofdbestemmingen van deze gebieden^B, worden beperkt tot 50% van de onbebouwde oppervlakte van het terrein;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij mandelige bouwwerken van de eerste rij op het terrein, voorbij een diepte van 37 m ten opzichte van de rooilijn of in voorkomend geval de bouwlijn, is minstens 90 % van de onbebouwde oppervlakte van het terrein in volle grond en begroeid^C. <p>§2. Als de private open ruimte niet aaneengesloten is, is elk van die ruimtes in overeenstemming met het in de eerste paragraaf bedoelde oppervlaktes.</p> <p>§3. De achteruitbouwstrook van de mandelige bouwwerken is in volle grond en wordt beplant. Enkel de trajecten die noodzakelijk zijn voor de toegang tot toegangsdeuren en garagepoorten kunnen als halfdoorlaatbare of ondoorlaatbare verharding worden ingericht.</p> <p>Behalve de bouwwerken die horen bij de ingang van het gebouw bevat de achteruitbouwstrook van de mandelige bouwwerken geen bouwwerken^B en is het verboden om ze als parkeerplaats in te richten.</p> <p>Beveiligde fietsparkeerplaatsen, die in voorkomend geval overdekt zijn, kunnen evenwel in de achteruitbouwstrook van mandelige bouwwerken worden geplaatst, op voorwaarde dat ze kwaliteitsvol in deze zone worden geïntegreerd.</p>	<p>Enkel 25 % van de niet-bebouwde oppervlakte van het terrein mag dus bedekt zijn met verharding die verplaatsingen of recreatie mogelijk maken of bouwwerken en/of installaties bevatten die bestemd zijn voor de inrichting van die zones, zoals tuinhuisjes.</p> <p>B: voor stedelijke industriegebieden zijn de eerste bestemmingen van deze zones:</p> <ul style="list-style-type: none"> • productieactiviteiten; • logistieke activiteiten; • activiteiten die de verbetering van het milieu beogen, zoals waterzuivering, systemen voor het verwijderen, verwerken, recycleren en ophalen van afval; <p>en voor gebieden voor havenactiviteiten en vervoer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • haven- en logistieke activiteiten, meer bepaald overslag, distributie, verpakking, groothandel, vervoer en opslag; • nijverheids- of ambachtsactiviteiten die de productie of de bewerking van roerende goederen ter plaatse beogen; • activiteiten die de verbetering van het milieu beogen, zoals waterzuivering, systemen voor het verwijderen, verwerken, recycleren en ophalen van afval <p>C: Deze bepaling moet in verband worden gebracht met artikel 12 van Titel II “Stedelijkheid” inzake de maximale inname van de mandelige bouwwerken die wordt beperkt tot 30 % van de oppervlakte van terreinen voorbij een diepte van 37 m. Concreet betekent dat, als het terrein een oppervlakte van 100 m² bovenop 37 m diepte bevat:</p>
---	---	--

		<p>een oppervlakte van 70 m² niet-bebouwd is;</p> <ul style="list-style-type: none"> - van die 70 m² een oppervlakte van 63 m² in volle grond en begroeid is; - het resterende gedeelte (7 m²) niet-waterdoorlaatbaar kan worden gemaakt om er een weg, terras, enz. op aan te leggen. <p>C: Bouwwerken die horen bij de ingang van een gebouw zijn bijvoorbeeld brievenbussen, omheiningen of muurtjes, trappen of opritten, enz.</p> <p>D: Er wordt verwezen naar de toelichting in artikel 16 betreffende het albedo en de warmteopslagcapaciteit van materialen, alsmede de aanwezigheid van water in de open ruimte.</p>
	Artikel 35 – Private open ruimte boven ondergrondse bouwwerken	
<ul style="list-style-type: none"> - Plaatsen creëren waar mensen kunnen leven, zich ontspannen, elkaar ontmoeten, nieuwe energie opdoen en aan recreatie kunnen doen; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; - Hitte-eilanden tegengaan en een koelnetwerk ontwikkelen. 	Nieuw, uitsluitend ondergrondse bouwwerken worden bedekt met begroeide substraat van minstens 1 m dik ^A .	A: Een voldoende dik substraat maakt aanzienlijke begroeiing boven het ondergrondse bouwwerk mogelijk. Zo kan de continuïteit van de plantkwaliteiten van de tuin of de open ruimte rond het bouwwerk verzekerd worden, bijna zonder onderscheid tussen de zone in volle grond en het gedeelte van het terrein waaronder het ondergrondse bouwwerk zich bevindt.
	Artikel 36 – Duurzaamheid en materialen	

<p>- de duurzaamheid, circulariteit en veerkracht van de open ruimtes bevorderen</p> <p>- de recuperatie van materialen en het gebruik van duurzame materialen voorzien;</p>	<p>§ 2. De inrichting van de private open ruimte van bouwprojecten met een vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m² voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <p>3° de ter plaatse bestaande vaste materialen en meubelen die geschikt zijn voor hergebruik worden met het oog op hun hergebruik geïdentificeerd en gerecupereerd^A;</p> <p>4° nieuwe inrichtingen worden met duurzame materialen en meubelen verwezenlijkt^B.</p>	<p>A: Er wordt vastgesteld welke op de site aanwezige materialen om technische en economische redenen geschikt zijn voor hergebruik (gemakkelijk af te breken, bestaan van een secundaire markt, enz.). Deze materialen en meubelen worden gedemonteerd, in tegenstelling tot een destructieve sloop. Deze materialen en meubelen worden ofwel ter plaatse hergebruikt ofwel naar een keten voor hergebruik gestuurd. Kwaliteitsvolle materialen en meubelen zijn met name modulaire bodembekleding (kasseien in natuursteen of beton, betonplaten, bakstenen, enz.) of meubilair zoals banken, tafels, vuilnisbakken, enz.</p> <p>Met de recuperatie wordt hier de actie bedoeld die bestaat uit de zorgvuldige demontage, tijdens afbraakwerken, van materialen en bouwonderdelen om ze in een nieuwe context te hergebruiken. De recuperatie kan een aantal kleine ingrepen inhouden, zoals de zorgvuldige demontage, de opslag, de reiniging van materialen in bulk, enz.</p> <p>Duurzame materialen of meubelen zijn materialen of meubelen uit hergebruik, van biologische oorsprong (van biomassa met dierlijke of plantaardige oorsprong), geo-sourced materialen (van minerale oorsprong, zoals ruwe aarde of droge steen) of materialen op basis van hernieuwbare energie. De doelstelling is om de ecologische voetafdruk van de werken te beperken en om afvalproductie te voorkomen door een tweede leven te geven aan materialen of meubelen die nog voldoende technische kwaliteit hebben of om materialen of meubelen te gebruiken die een lage impact hebben of uit hernieuwbare bronnen komen.</p>
--	--	--

	Artikel 37 - Beplanting en koelte	
<ul style="list-style-type: none"> - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; - Het verschijnsel van stedelijke hitte-eilanden bestrijden en een koelnetwerk tot stand brengen. 	<p>§ 1. De private open ruimte bevat hoogstammen die voor schaduw zorgen en minstens één boom van derde grootte per aangevatte schijf van 200 m² private open ruimte. Het eerste lid is evenwel niet van toepassing op gerichte ingrepen.</p> <p>§ 2. De bomen worden zo aangeplant dat ze gezond en vlot kunnen groeien. Daarbij wordt rekening gehouden met de effecten op het zonlicht op de naburige bouwwerken.</p> <p>Het kappen van een hoogstamboom moet gecompenseerd worden door het aanplanten, in de omgeving, van minstens één voldoende ontwikkelde boom. Wanneer het aanplanten van een boom volgens de voorwaarden van alinea 1 echter onmogelijk is, moet de compensatie gebeuren door het aanplanten van een andere geschikte plantlaag.</p> <p>§ 3. De inrichting van de private open ruimte vermijdt de creatie van hitte-eilanden, met name door^D:</p> <p>1° het gebruik van doorlaatbare materialen met een licht kleur, een hoog albedo en een lage warmteopslagcapaciteit te bevorderen; de aanwezigheid van water als landschapselement en die bijdraagt aan verkoeling te bevorderen.</p>	<p>A: De aanwezigheid van bomen met een zekere hoogte zorgt voor schaduw in de zomer en draagt op die manier bij tot het bestrijden van hitte-eilanden. Het aan de boom gewijde grondvolume staat in verhouding tot de minimale nuttige levensduur van de boom.</p>
	Artikel 38 – Geïntegreerd regenwaterbeheer	
<ul style="list-style-type: none"> - Geïntegreerd regenwaterbeheer mogelijk verzekeren en overstromingen tegengaan. 	<p>§ 1. De inrichting van de open ruimte integreert voorzieningen voor geïntegreerd regenwaterbeheer die de overlopen van de in § 1 van artikel 7 van Titel II van deze verordening bedoelde regenwatertanken en het water dat wordt verzameld door de nieuwe ondoorlaatbare oppervlakken van de open ruimte opvangen^A.</p>	<p>A: dat heeft zowel betrekking op nieuwe bouwwerken, uitbreidingen van bestaande bouwwerken die de ondoorlaatbaarheid van het terrein verhogen en ondoorlaatbare inrichtingen van de open ruimte.</p>

	<p>§ 2. De voorzieningen voor geïntegreerd regenwaterbeheer zijn voldoende groot volgens het principe van nullozing ^B en zijn bij voorkeur begroeid, zichtbaar, bovengronds en gemaakt met materialen en technieken die rechtstreekse infiltratie mogelijk maken.</p> <p>Als het technisch echter onmogelijk is om het volledige geïntegreerd regenwaterbeheer op het terrein te verzekeren, worden het volume en het debiet van de waterafvoer daarbuiten tot een strikt minimum^C beperkt na buffering op het perceel.</p> <p>In volgorde van voorrang vindt deze afvoer plaats in:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° het hydrografische netwerk^D; 2° een open ruimte in de nabijheid en met voldoende vertrags- of infiltratiecapaciteit; 3° een afzonderlijk netwerk; 4° de riolering. 	<p>B: Het principe van nullozing baseert zich op afmetingen die worden beschreven in de voorafgaande titel. Een tool wordt ter beschikking gesteld door het Gewest om deze afmetingen te bepalen op basis van de regenval Deze tool wordt u aangeboden op het volgende adres: XXX</p> <p>C: Leefmilieu Brussel verstrekt documentatie aan de projectbeheerder en biedt indien nodig begeleiding door de dienst van de Waterfacilitator. Deze informatie kan op het volgende adres worden geraadpleegd: https://leefmilieu.brussels/pro/diensten-en-aanvragen/advies-en-begeleiding/de-waterfacilitator-begeleiding-van-professionals-bij-regenwaterbeheer</p> <p>D: Het hydrografische netwerk omvat alle elementen zoals waterwegen, het kanaal, de vijvers, de poelen en de moerassen zoals geïdentificeerd in de Atlas van het hydrografisch netwerk van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (opgesteld in toepassing van de ordonnantie van 16 mei 2019 houdende het beheer en de bescherming van onbevaarbare waterlopen en gewestelijke vijvers) en kan op de volgende kaart worden geraadpleegd: https://geo-data.environnement.brussels/client/view/030319b5-9197-44b7-b675-1e0ca9e90bb2</p> <p>De netwerkbeheerders moeten elk verbindingproject goedkeuren met het oog op de waterafvoer naar een onderdeel van dat netwerk.</p>
	<p>Artikel 39 - Biodiversiteit</p>	

<p>- Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit.</p>	<p>De inrichting van de private open ruimte draagt bij tot de versterking van het groene en het blauwe netwerk en tot de ontwikkeling van stedelijke biotopen en landschapselementen, met name door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de handhaving en creatie van kwaliteitsbodems die de ontwikkeling van gevarieerde begroeiing mogelijk maken; - het behoud en de creatie van biotopen en opvangplaatsen voor fauna; - het behoud en de creatie van voorzieningen die de circulatie van fauna mogelijk maken - de aanplanting en ontwikkeling van aangepaste en gevarieerde plantensoorten. <p>De bijdrage aan de ontwikkeling van stedelijke biotopen wordt met name beoordeeld via de berekening van de biotoop-oppervlaktefactor op schaal van het betrokken terrein en wordt gemaximaliseerd in het licht van de projectdoelstellingen.</p>	<p>A: De lezer wordt verwezen naar de toelichting in artikel 19 van deze titel.</p>
	<p>Afdeling 5 – Reclame</p>	
	<p>Artikel 40 - Verbod</p>	
<p>- De plaats voor reclame in de openbare ruimte rationaliseren en de milieu-impact ervan verminderen;</p>	<p>De reclamevoorziening is verboden in de private open ruimte als ze zichtbaar is vanuit de openbare open ruimte.</p> <p>Lichtreclame kan enkel toegelaten worden wanneer zij aan de volgende voorwaarden voldoet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze staat uit tussen 01.00 uur en 06.00 uur; - ze is voorzien van sensoren die de lichtintensiteit automatisch aanpassen aan het buitenlicht. 	

TITEL II: STEDELIJKHEID

DOELSTELLINGEN	RECHTSREGEL	TOELICHTING
<p><i>Waar streven we naar?</i></p> <p>→ <i>Hebben we een regel nodig?</i></p>	<p><i>Hoe moet de regel worden geformuleerd?</i></p> <p>→ <i>De regel beperken tot het strikt noodzakelijke.</i></p> <p>→ <i>Telkens wanneer dat mogelijk is, de regel formuleren in termen van doelstellingen in plaats van middelen.</i></p>	<p><i>Hoe kan ervoor worden gezorgd dat de regel voor iedereen begrijpelijk wordt?</i></p> <p>→ <i>Illustraties, niet-juridische tekst, voorbeelden, verwijzing naar het glossarium, ...</i></p>
	<p>HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN</p>	
	<p>Artikel 1 - Doelstellingen</p>	
	<p>De bepalingen van deze titel: bevorderen de ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader en streven daarvoor de volgende doelstellingen na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de samenhang van het stadsweefsel en de opwaardering van de stedelijke scenografie verzekeren; - de architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen; - de duurzaamheid en circulariteit van de bebouwde omgeving bevorderen; - het behoud en de renovatie van bestaande bouwwerken aanmoedigen en zorgen voor de aanpasbaarheid ervan en/of de recuperatie van hun materialen; - een evenwichtige en beheerste dichtheid verzekeren, zowel van de bouwwerken als van hun gebruik; - gemengd en polyvalent gebruik voor iedereen bevorderen; - ervoor zorgen dat de open ruimtes bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het grondgebied; - de gevolgen van de klimaatverandering, en in het bijzonder hitte-eilanden, bestrijden en koelnetwerken tot stand brengen; - bijdragen aan de ontwikkeling en opwaardering van de biodiversiteit; 	

	<ul style="list-style-type: none"> - het energieverbruik van de gebouwen verminderen; - zorgen voor een geïntegreerd beheer en hergebruik van regenwater; - de ondoorlaatbaarheid tot een minimum proberen te beperken en de bodemontharding maximaliseren; - de sokkel van de bouwwerken activeren om zo een dialoog tussen de bouwwerken en de openbare open ruimte tot stand te brengen; - de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen bevorderen; - de plaats voor reclame rationaliseren en de visuele impact ervan op de openbare open ruimte beperken; - het aanbrengen van uithangborden en reclame op het bouwwerk toestaan, met respect voor de architectuur- en erfgoedkwaliteit van het bouwwerk, hun milieu-impact en hun samenhangende integratie in het omliggende stadskader. 	
	<p>Artikel 2 - Toepassingsgebied</p>	
	<p>§ 1. Onder voorbehoud van de bepalingen die hun toepassingsgebied beperken tot bepaalde bouwwerken en handelingen en werken^A zijn de bepalingen van hoofdstuk 2 tot 5 van deze titel van toepassing op alle handelingen en werken met betrekking tot nieuwe of bestaande bouwwerken</p> <p>§ 2. De artikelen 27 tot 32 zijn enkel van toepassing op uithangborden en reclamevoorzieningen die zichtbaar zijn vanuit de openbare open ruimte.</p> <p>De artikelen 27, §3 tot 6 en 28 zijn evenwel niet van toepassing op uithangborden die worden aangebracht op een beschermd goed of een goed op de bewaarlijst en evenmin op uithangborden die worden aangebracht op een gebouw dat wordt gebruikt door overheidsdiensten van (civiele, politonele of militaire) veiligheid of door gezondheidsdiensten, met inbegrip van apotheken en dierenartsen.</p>	<p>A: Sommige bepalingen van deze titel zijn enkel van toepassing op specifieke categorieën van handelingen en werken.</p> <p>Enkele voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • artikel 4, dat ertoe strekt de bestaande bouwwerken te behouden en materialen te hergebruiken in geval van sloop, is enkel van toepassing op de gedeeltelijke of volledige sloop van bestaande bouwwerken; • artikel 5, § 1, dat de regels inzake aanpasbaarheid van de bouwwerken vastlegt, is enkel van toepassing op nieuwe bouwwerken en op uitbreidingen van bestaande bouwwerken, op voorwaarde dat deze nieuwe bouwwerken en uitbreidingen van bestaande bouwwerken een vloeroppervlakte hebben van 2000 m²; • artikel 6, dat ertoe strekt de biodiversiteit te verbeteren, is van toepassing op nieuwe bouwwerken

		<p>en op werken aan de bouwschil van bestaande bouwwerken;</p> <ul style="list-style-type: none">• artikel 7, dat verplichtingen voor hergebruik en geïntegreerd beheer van regenwater voorschrijft, is van toepassing op nieuwe bouwwerken en op uitbreidingen van bestaande bouwwerken die de ondoorlaatbaarheid van het terrein verhogen;• artikel 8, dat strekt tot het respecteren van een evenwichtige dichtheid, is van toepassing op nieuwe bouwwerken, bestemmingswijzigingen van het volledige bestaande bouwwerk of een gedeelte ervan en uitbreidingen van bestaande bouwwerken, als die een vloeroppervlakte hebben van 2000 m²;• artikel 20, dat onder bepaalde voorwaarden de buitenisolatie van een straatgevel toestaat, is enkel van toepassing op bestaande bouwwerken;• artikel 22, over de technische gevelvoorzieningen en evacuatie, voorziet verschillende regels al naargelang deze voorzieningen nieuwe of bestaande bouwwerken betreffen. <p>Deze beperkingen kunnen worden verklaard om verschillende redenen, met name de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• de toepassing van artikel 4 op bestaande gebouwen alleen getuigt van gezond verstand omdat ze strekt tot de instandhouding van de bestaande gebouwen door de afbraakmogelijkheden ervan te beperken;• andere bepalingen strekken ertoe een evenwicht te vinden tussen de doelstellingen die ze nastreven en de beperkingen die ze inhouden voor de bestaande gebouwen:
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none">○ zo is artikel 5, § 1, dat vereisten inzake aanpasbaarheid oplegt, enkel van toepassing op nieuwe bouwwerken en uitbreidingen van bestaande bouwwerken die aan een effectenbeoordeling worden onderworpen. Deze projecten hebben namelijk een bepaalde omvang en maken het mogelijk om deze eisen onder redelijke voorwaarden te integreren. Het zou buitensporig zijn geweest om dergelijke eisen op te leggen voor elk verbouwingsproject van een bestaand bouwwerk of voor kleine nieuwbouwprojecten;○ het zou evenzeer buitenproportioneel zijn geweest om de naleving van de eisen inzake het in artikel 7 bedoelde hergebruik en geïntegreerde beheer van regenwater op te leggen voor alle handelingen en werken aan bestaande gebouwen. Daarom moeten die eisen enkel worden nageleefd als het gaat over nieuwe bouwwerken of uitbreidingen van bestaande bouwwerken die de ondoorlaatbaarheid van het terrein verhogen;○ artikel 19, dat de isolatie van buitenaf van straatgevels mogelijk maakt, geldt enkel voor bestaande bouwwerken. Het spreekt vanzelf dat er voor nieuwe bouwwerken geen moeilijkheden zijn om isolatie in het bouwvolume te verwerken;○ artikel 22, over de technische gevelvoorzieningen en evacuatie, voorziet striktere regels voor nieuwe bouwwerken omdat die voorzieningen er gemakkelijker in kunnen worden verwerkt.
--	--	--

		<p>Andere bepalingen verduidelijken daarentegen niet op welke handelingen en werken ze van toepassing zijn. In dat geval zijn ze bedoeld om in elk project te worden toegepast, zowel voor nieuwe als voor bestaande bouwwerken.</p> <p>Enkele voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• Artikel 5, § 2, ter bevordering van het gebruik van materiaal voor hergebruik, recycling of van duurzame materialen, is van toepassing op alle werken. Dat veronderstelt welteverstaan dat de werken het gebruik van materiaal met zich meebrengen;• artikel 10, tot bepaling van de grondinname van mandelige bouwwerken, is van toepassing op elk project met betrekking tot een nieuw of bestaand bouwwerk. Het spreekt vanzelf dat de geplande handelingen en werken de grondinname van het bestaande bouwwerk moeten wijzigen opdat deze bepaling van toepassing is op bestaande bouwwerken;• artikel 17, § 1, dat strekt tot een positieve interactie tussen de straatgevel van een bouwwerk en de openbare open ruimte van waaruit deze gevel zichtbaar is, is enkel van toepassing op werken aan een benedenverdieping aan de straatkant, zowel aan nieuwe als bestaande benedenverdiepingen;• artikel 18, § 1, dat regels oplegt voor uitsprongen aan de straatgevel, is van toepassing op werken die geveluitsprongen van een nieuw of bestaand bouwwerk met zich meebrengen. <p>Al naargelang de handelingen en werken die hij plant te verwezenlijken, zal de projectverantwoordelijke de bepalingen van deze titel die op zijn project van toepassing zijn, moeten nagaan.</p>
--	--	---

		<p>B: Door de verworven rechten voor wettelijk toegestane bestaande bouwwerken spreekt het vanzelf dat er bij handelingen en werken aan een bestaand bouwwerk nooit kan worden geëist dat de delen van het bestaande bouwwerk die geen impact van de geplande handelingen en werken ondervinden, in overeenstemming moeten worden gebracht.</p> <p>Als een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag bijvoorbeeld betrekking heeft op de bouw van een aanpalend bijgebouw aan de achterkant van een mandelig bouwwerk moeten de relevante bepalingen van deze titel dus op die nieuwe uitbreiding worden toegepast. Hoewel er om de conformiteit van de uitbreiding te onderzoeken, aan de hand van artikel 12, rekening moet worden gehouden met de diepte van het bestaande bouwwerk, mag die evenwel niet ter discussie worden gesteld. Als het bestaande bouwwerk een diepte van 18 m heeft, zal de bouw van een aanpalend bijgebouw aan de achterkant van dat bouwwerk dus niet worden toegestaan (behoudens afwijking), aangezien het hoofdbouwwerk de door artikel 12 van deze titel toegestane diepte van 17 m al overschrijdt. Als het hoofdbouwwerk rechtmatig werd opgetrokken, mag de overheid evenwel niet van de eigenaar eisen dat hij de diepte van zijn hoofdbouwwerk beperkt om ze in overeenstemming met het bovengenoemde artikel 12 te brengen.</p> <p>Als een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag strekt tot de wijziging van de openingen en toegangsdeur aan de straatgevel van een bestaand mandelig bouwwerk, zijn de bepalingen van de verordening, bijvoorbeeld inzake dichtheid (art. 8), grondinname (art. 10), plaatsing (art. 11) en bouwprofielen (art. 12 en 13)</p>
--	--	--

		<p>niet van toepassing en kan het bouwwerk op die punten voor alle duidelijkheid niet in vraag worden gesteld. Enkel de relevante bepalingen van deze titel, zoals met name artikel 5, § 2, die de aanwending van duurzame materialen vereist, artikel 6 inzake biodiversiteit of artikel 17 over de benedenverdiepingen, zijn in dat geval van toepassing.</p> <p>Als de geplande handelingen en werken er ondanks hun conformiteit met deze titel toe leiden dat andere delen van het gebouw in het licht van de bepalingen van deze verordening schade zullen worden toegebracht, moet tot slot worden opgemerkt dat de overheid die instaat voor de afgifte van de stedenbouwkundige vergunning het principe van de goede plaatselijke aanleg kan hanteren om de stedenbouwkundige vergunning te weigeren of de toekenning ervan te koppelen aan voorwaarden die het nadelige effect van de handelingen en werken op de andere delen van het gebouw beperken of wegnemen.</p>
	Artikel 3 - Maatregelen	
	Behoudens andersluidende vermelding worden de krachtens deze titel uitgevoerde maatregelen haaks op het referentie-element genomen.	
	HOOFDSTUK 2: DUURZAAMHEID	
	Artikel 4 - Behoud en renovatie van bouwwerken en recuperatie van materiaal	
	§ 1. Elk bestaand bouwwerk wordt in stand gehouden en indien nodig gerenoveerd ^A .	A: Bestaande bouwwerken vormen een belangrijke milieuhulpbron in een context waarin de bouwsector een

<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen; - De duurzaamheid, circulariteit en veerkracht van de gebouwde omgeving bevorderen; - Het behoud en de renovatie van bestaande bouwwerken aanmoedigen en zorgen voor de reconversie ervan en/of de recuperatie van hun materialen. - ervoor zorgen dat de binnenterreinen van huizenblokken 	<p>De volledige of gedeeltelijke sloop van de structuur van een bestaand bouwwerk kan enkel worden toegestaan na een belangenafweging die rekening houdt met alle volgende beoordelingselementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het wel of niet bestaan van architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bestaande bouwwerk^B; - het bestaan van de redelijke mogelijkheid om het bestaande bouwwerk in goede woonomstandigheden en/of duurzaamheid^C in stand te houden; - of de geplande handelingen en werken wel of niet bijdragen aan het openbaar nut^D; - de structurering van het stedelijk weefsel; - in geval van de sloop van een bestaand bouwwerk met een brutovloeroppervlakte van meer dan 2.000 m²: de analyse van de levenscyclus van het bouwwerk, met de vergelijking tussen enerzijds de instandhouding van het bestaande bouwwerk en zijn eventuele renovatie en anderzijds de sloop en de bouw van een nieuw bouwwerk^E. <p>§ 2. De afbraak van bijgebouwen bij het hoofdbouwwerk en/of van in de tweede rij gelegen bouwwerken kan worden toegestaan zonder de in §1, tweede lid bedoelde belangen tegen elkaar af te wegen als aan de volgende cumulatieve voorwaarden is voldaan^F:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° deze bijgebouwen of bouwwerken maken niet het voorwerp uit van of doorlopen geen procedure voor een door het BWRO georganiseerde erfgoedbeschermingsmaatregel^G; 2° hun sloop heeft tot gevolg dat de oppervlakte in volle grond van het terrein wordt vergroot. <p>§ 3. In geval van volledige of gedeeltelijke sloop van een bestaand bouwwerk met een brutovloeroppervlakte van meer dan 2.000 m², identificeert de aanvrager welke</p>	<p>van de grootste producenten van afval en broeikasgasen in Brussel is. Het behoud en de renovatie van bestaande bouwwerken vormt dus een belangrijke uitdaging. De instandhoudingsverplichting is in strijd met het feit dat de handelingen en werken de volledige of gedeeltelijke sloop van het bestaande bouwwerk beogen, ongeacht of er al dan niet een heropbouw volgt. Deze regel belet evenwel niet dat indien nodig bepaalde niet-structurele elementen van het bouwwerk worden verwijderd in het kader van een verbouwings- of renovatieproject daarvan (bodembekleding, vensters, deuren, wanden, sanitaire voorzieningen, elektrische systemen of loodgieterij...). De renovatieverplichting beoogt dat de geplande handelingen en werken aan een bestaand bouwwerk bedoeld zijn om dat gebouw te verbeteren, of het nu om de staat, functionaliteit of aanblik ervan gaat. De gedeeltelijke of volledige sloop van een bestaand bouwwerk kan enkel worden toegestaan als dat gerechtvaardigd is aan de hand van een analyse op basis van verschillende criteria. Om ervoor te zorgen dat de vergunningverlenende overheid met kennis van zaken een beslissing kan nemen, moet de aanvrager alle beschikbare informatie verschaffen over de verschillende redenen die een sloop kunnen rechtvaardigen.</p> <p>B: Het bestaan van een erfgoedkwaliteit is niet alleen verbonden aan het feit dat het goed onder een door het BWRO georganiseerde erfgoedbeschermingsmaatregel valt. De vergunnende overheid zal de bestaande bouwwerken geval per geval analyseren om vast te stellen of ze al dan niet erfgoedkwaliteiten bevatten, ook binnenin het bouwwerk.</p> <p>C: Dit beoordelingselement bestaat eruit na te gaan of het mogelijk is om aan redelijke voorwaarden een</p>
---	---	--

<p>bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het grondgebied;</p>	<p>materialen zich voor hergebruik lenen en worden gedemonteerd om te worden hergebruikt^H.</p>	<p>bouwwerk in goede omstandigheden in stand te houden. Deze omstandigheden hebben betrekking op de bewoonbaarheid van het bouwwerk (comfort, voldoende ruimtes, toegankelijkheid, natuurlijke verlichting...), de duurzaamheid ervan (energie-efficiëntie, akoestische of thermische isolatie, waterbeheer...), of de duidelijk onevenredige kosten die deze werken in het licht van het projectprogramma met zich meebrengen.</p> <p>D: Handelingen en werken die bijdragen aan het openbaar nut zijn projecten met aanzienlijke voordelen voor de maatschappij in haar geheel, een plaatselijke gemeenschap of bepaalde groepen specifieke personen. Die projecten kunnen met name gericht zijn op de verbetering van het collectieve welzijn, de oplossing van sociale problemen, de bevordering van de volksgezondheid en de openbare veiligheid, de bescherming van het leefmilieu en het verlenen van essentiële overheidsdiensten. Er wordt niet uitgesloten dat een privéproject kan bijdragen aan het openbaar nut. Deze bijdrage wordt concreet en project per project door de vergunnende overheid beoordeeld.</p> <p>E: De levenscyclus van de gebouwen wordt bij voorkeur beoordeeld via de interregionale tool TOTEM (Tool to Optimise the Total Environmental impact of Materials), die de referentietool voor het Gewest is. Dat is een interregionaal ontwikkelde informaticatool waarmee de milieuprestaties van alle bouwmaterialen en -onderdelen van het gebouw op een eenvormige manier kunnen worden berekend en bekendgemaakt. Het is gebaseerd op de levenscyclusanalyse (LCA) van de materialen opdat de ontwerpers de milieuprestaties van de verschillende onderdelen van het gebouw kunnen evalueren,</p>
--	---	---

		<p>vergelijken en optimaliseren. Informatie over het TOTEM-hulpmiddel kan worden geraadpleegd op: https://www.totem-building.be/ et https://leefmilieu.brussels/pro/tools-en-data/websites-en-tools/totem-instrument-voor-de-evaluatie-van-de-materialen-impact</p> <p>F: De terreinen aan de achterkant van mandelige bouwwerken aan de straatkant zijn dikwijls buitensporig bebouwd. In dergelijke situaties worden het vrijmaken en de doorlaatbaarheid van deze terreinen (ook ondergronds) aangemoedigd, om hoogwaardige groene open ruimten te creëren.</p> <p>G: dat heeft betrekking op de goederen die ingeschreven zijn op de bewaarlijst, inventaris of beschermd zijn of die de inschrijving doorlopen.</p> <p>H: In geval van sloop stelt de aanvrager vast welke materialen om technische en economische redenen geschikt zijn voor hergebruik. De doelstelling is om de levensduur van deze materialen te verlengen om de ontginning van nieuwe grondstoffen en de afvalproductie te verminderen. Deze materialen zijn met name houten of stalen structuuronderdelen, volle baksteen met kalkmetselwerk, niet-gelijmde parketvloeren in massief hout, muurkappen in keramisch gres, betegeling in natuursteen en keramische betegeling. Deze materialen worden gedemonteerd, in tegenstelling tot een destructieve sloop. Het platform van de Actoren voor het Hergebruik van Bouwelementen verzamelt instrumenten voor ondersteunende documentatie, met name de opmaak van een inventaris van deze materialen en de bestaande ketens voor hergebruik: http://www.hergebruik-bouw.brussels/</p>
--	--	---

	Artikel 5 - Ombouwbaarheid en duurzaamheid van bouwwerken	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De duurzaamheid, circulariteit en veerkracht van de gebouwde omgeving bevorderen; - Het behoud en de renovatie van bestaande bouwwerken aanmoedigen en zorgen voor de reconversie ervan en/of de recuperatie van hun materialen 	<p>§ 1. Elk nieuw bouwwerk en elke uitbreiding van een bestaand bouwwerk met een brutovloeroppervlakte van meer dan 2.000 m² moet zodanig worden ontworpen dat het nieuwe bouwwerk of de uitbreiding van het bestaande bouwwerk aan een van de volgende voorwaarden voldoet:.</p> <p>1° kunnen worden omgebouwd^A naar een van de andere bestemmingen die toegepast zijn krachtens het plan van aanleg of de plannen van aanleg die op het terrein van toepassing zijn, als het bouwwerk niet voor huisvesting bestemd is.</p> <p>2° op een dergelijke manier verwezenlijkt zijn dat de structuur van het bouwwerk kan worden gedemonteerd en dat de recuperatie van alle of een deel van de materialen of uitgevoerde technieken mogelijk is^B.</p> <p>De ombouwbaarheid van in 1° bedoelde bouwwerken wordt op basis van de volgende criteria beoordeeld^C:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de dimensionering en de lichtdoorlatende oppervlaktes van de ruimtes die het resultaat zijn van de draagstructuur van het gebouw; - de positie van de distributie- en circulatiekernen; - de positie van de schachten en technische ruimtes. <p>§ 2. Elk nieuw bouwwerk en alle werken met een brutovloeroppervlakte van meer dan 2.000 m² zijn onderworpen, worden, voor de bovengrondse delen, met duurzame materialen verwezenlijkt.^E</p>	<p>A: De levenscyclus van constructies wordt vaak korter, wat resulteert in de productie van afval, de uitstoot van broeikasgassen en de toename van werfverlast. Daarnaast zorgt de versnelling van de economische cycli ervoor dat de vastgoedbehoeften tussen verschillende sectoren sterk veranderen. Het is daarom van essentieel belang om ervoor te zorgen dat de nieuwe gebouwen in de toekomst kunnen worden aangepast om er, geval per geval, een ander gebruik of andere bestemming in onder te brengen.</p> <p>B: Deze bepaling beoogt ook om van bij het ontwerp de goede keuze van materialen en bouwtechnieken te integreren om op termijn het demonteren en recupereren mogelijk te maken. Met de recuperatie wordt hier de actie bedoeld die bestaat uit de zorgvuldige demontage, tijdens afbraakwerken, van materialen en bouwonderdelen om ze in een nieuwe context te hergebruiken. De recuperatie kan een aantal kleine ingrepen inhouden, zoals de zorgvuldige demontage, de opslag, de reiniging van materialen in bulk, enz.</p> <p>C: Het bestuur gebruikt het hulpmiddel dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft ontwikkeld om de aanpasbaarheid van bouwwerken te beoordelen. Dat hulpmiddel kan via de volgende link worden gedownload: https://www.gidsduurzamegebouwen.brussels/checklist-omkeerbaar-ontwerpen Dankzij dat hulpmiddel kan de ontwerper de aanpasbaarheid van het bouwwerk ontwerpen en aantonen, bijvoorbeeld op basis van schematische plannen, waarin wordt aangetoond dat</p>

		<p>de positie van structurele elementen, technische kokers en verticale circulatie een gebruik van de ruimte mogelijk maken voor de verschillende gebruiken en bestemmingen. Ook andere elementen kunnen deze aanpasbaarheid aantonen, zoals voldoende structurele capaciteit te voorzien om de reconversie naar functies waarvoor een grotere draagcapaciteit van de structuur nodig is mogelijk te maken of het loskoppelen van de structuren en de scheidingswanden om een evolutie van het gebouw mogelijk te maken.</p> <p>E: Paragraaf 2 strekt ertoe het gebruik te bevorderen van duurzame materialen – dat wil zeggen van materiaal ontstaan uit hergebruik of recycling of van biogebaseerde materialen (ontstaan uit dierlijke of plantaardige biomassa), of geo-sourced materialen (van minerale oorsprong, zoals ruwe aarde of droge steen) of materialen die op basis van een hernieuwbare energiebron gemaakt zijn. De nagestreefde doelstelling is om de ecologische voetafdruk te beperken en afvalproductie te voorkomen door een tweede leven te geven aan materialen die nog een goede technische kwaliteit hebben of materialen te gebruiken die weinig impact hebben en uit hernieuwbare bronnen zijn gemaakt.</p>
	Artikel 6 - Biodiversiteit	
- De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen;	<p>Elk nieuw bouwwerk en alle werken aan de bouwschil van bestaande bouwwerken dragen bij tot de versterking van het groene en blauwe netwerk en tot de ontwikkeling van stadsbiotopen, alsook van landschapselementen, met name via:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de creatie van biotopen en opvangplaatsen van fauna^A; 	A: De keuze van de biotopen is afgestemd op de locatie van het project. Dat stimuleert de keuze van voorzieningen en biotopen die aansluiten bij de ligging in het Brussels ecologisch netwerk, het omringende landschap

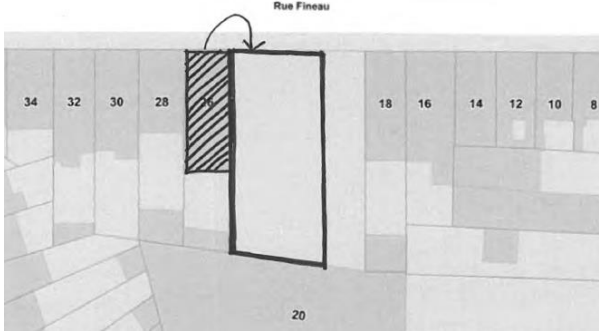
<ul style="list-style-type: none"> - De gevolgen van de klimaatverandering, en in het bijzonder hitte-eilanden, bestrijden en koelnetwerken tot stand brengen - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; 	<ol style="list-style-type: none"> 2. de creatie van horizontale en in voorkomend geval verticale begroeide oppervlakken; 3. de aanplanting en ontwikkeling van aangepaste en gevarieerde plantensoorten. <p>De bijdrage aan de ontwikkeling van stadsbiotopen wordt onder meer door de berekening van de oppervlaktebiotoopcoëfficiënt ^B op de schaal van het betreffende terrein beoordeeld. De waarde van deze coëfficiënt wordt gemaximaliseerd in het licht van de projectdoelstellingen^C.</p>	<p>en de geïdentificeerde aanwezige soorten (fauna en flora). De kaart van het Brusselse ecologische netwerk kan op het volgende adres worden geraadpleegd: https://geodata.environment.brussels/client/view/2a5a7d70-60ea-44da-8ced-61e641fde3c5</p> <p>Er kunnen gemakkelijk verschillende kunstmatige schuilplaatsen voor de fauna worden geplaatst om de duurzaamheid van een project te verbeteren. Het kan bijvoorbeeld gaan om nestkasten voor vogels, schuilplaatsen voor vleermuizen, inrichtingen voor amfibieën en reptielen of schuilplaatsen voor beschermde zoogdieren of insecten.</p> <p>De website renature.brussels biedt een overzicht van alle voorzieningen voor schuilplaatsen voor fauna. Hij kan op het volgende adres worden geraadpleegd: https://renature.brussels</p> <p>C: Het begrip maximalisering houdt in dat de projectverantwoordelijke op het gehele terrein het best mogelijke resultaat moet proberen te bereiken, rekening houdend met de context en de beschikbare bronnen en mogelijkheden, alsook met de bestaande beperkingen.</p> <p>B: Deze evaluatie moet gebaseerd zijn op documenten en instrumenten die conform zijn met de natuurverordening. Hiertoe is de BAF+-tool de gewestelijke referentietool (dat het bestuur zal gebruiken). Het maakt een becijferde en beknopte beoordeling mogelijk van het potentieel dat een ruimte heeft om stadsbiotopen onder te brengen. De BAF+ wordt beoordeeld in de geplande toestand. Via de berekening ervan kan richting worden gegeven aan de keuzes van inrichtingen om de</p>
--	---	---

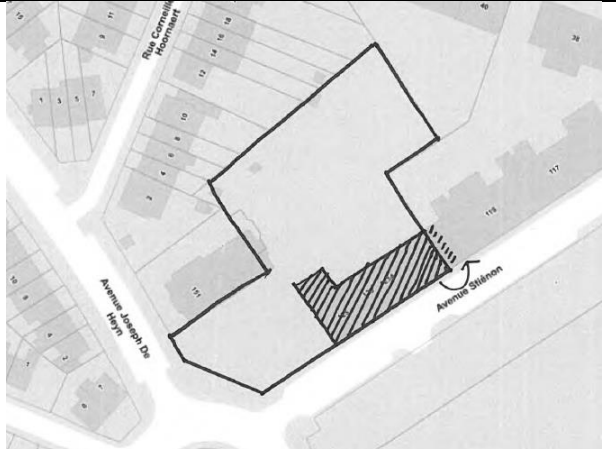
		<p>projectbijdrage aan de ontwikkeling van stadsbiotopen te maximaliseren. Informatie over de BAF+ kan op het volgende adres worden geraadpleegd:</p> <p>https://www.gidsduurzamegebouwen.brussels/biodiversiteit-bevorderen/evaluatie-project-via-baf-biodiversiteitspotentieel-oppervlaktefactor</p>
	<p>Artikel 7 – Hergebruik en geïntegreerd beheer van regenwater</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - Zorgen voor een geïntegreerd beheer en hergebruik van regenwater 	<p>§ 1. Elk nieuw bouwwerk en elke uitbreiding van een bestaand bouwwerk dat de doorlaatbaarheid van het terrein verhoogt, wint het regenwater terug dat wordt opgevangen door de daken van het nieuwe bouwwerk en van de uitbreiding van het bestaande bouwwerk.</p> <p>Het regenwater wordt afgevoerd voor hergebruik naar een of meerdere regenwaterreservoirs, waarvan de grootte afhangt van de noden van de gebruikers van het gebouw^A.</p> <p>De reservoirs worden minstens gekoppeld aan een dienstraan en aan het toilet van het nieuwe bouwwerk of van de uitbreiding van het bestaande bouwwerk.</p> <p>§ 2. De overloop van de in §1 bedoelde reservoirs wordt op een geïntegreerde manier op het betreffende terrein beheerd.</p> <p>De voorzieningen voor geïntegreerd regenwaterbeheer zijn voldoende groot volgens het nullozingprincipe en hoofdzakelijk bestaan uit beplante landschappelijke infiltratiesystemen in de open lucht^B.</p> <p>Als het technisch onmogelijk is om het volledige geïntegreerde beheer van die honderdjarige neerslag op het terrein te verzekeren, worden het volume en het debiet van de waterafvoer na buffering op het perceel tot een strikt minimum beperkt^C.</p> <p>In volgorde van voorrang vindt deze afvoer plaats in:</p>	<p>A: De aanvrager kan het volgende hulpmiddel raadplegen om de reservoirgrootte te bepalen: https://leefmilieu.brussels/media/8559/download?document</p> <p>B: Het nullozingprincipe wordt beschreven in de voorafgaande titel. Er wordt een tool ter beschikking gesteld door het Gewest om deze afmetingen volgens de methode van de regenval. Deze wordt hier aangeboden: XXX project moet hoofdzakelijk gebruik maken van beplante landschappelijke infiltratiesystemen in de open lucht om zoveel mogelijk voordeel uit het systeem te halen (koelte, biodiversiteit..). Een overzicht van regenwatervoorzieningen kan via de volgende link worden geraadpleegd: https://www.gidsduurzamegebouwen.brussels/beheer-regenwater-perceel/overzicht-van-voorzieningen</p> <p>C: De afvoer van regenwater naar de riolering is de laatste optie. Naast een overbelasting van het net en het risico op overstromingen heeft het lozen van regenwater naar de riolering namelijk tot gevolg dat het milieu wordt geschaad door overstorten en rechtstreeks afvloeiend</p>

	<p>1° het hydrografische netwerk^D; 2° een open stroomafwaartse ruimte in de nabijheid en met voldoende vertraging- of infiltratiecapaciteit; 3° de riolering.</p>	<p>water, dat het afvalwater verdunt en dat de prestaties van de zuiveringsinstallaties achteruitgaan.</p> <p>Leefmilieu Brussel verstrekt aan de projectbeheerder documentatie en biedt indien nodig een begeleiding door de dienst van de Facilitator Water. Deze informatie kan worden geraadpleegd op het volgende adres: https://leefmilieu.brussels/pro/diensten-en-aanvragen/advies-en-begeleiding/de-waterfacilitator-begeleiding-van-professionals-bij-regenwaterbeheer</p> <p>D: het netwerk omvat alle elementen, zoals waterlopen, het kanaal, de vijvers, de poelen en de moerassen die in de Atlas van het hydrografisch netwerk van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (opgesteld in toepassing van de ordonnantie van 16 mei 2019 houdende het beheer en de bescherming van onbevaarbare waterlopen en vijvers) worden geïdentificeerd en op de kaart van Leefmilieu Brussel staan: https://geodata.environment.brussels/client/view/030319b5-9197-44b7-b675-1e0ca9e90bb2</p> <p>.De toestemming van de netwerkbeheerder is noodzakelijk voor elk project dat een verbinding plant naar een element van het netwerk met het oog op het lozen van water.</p>
	<p>HOOFDSTUK 3: DICHTHEID, GRONDINNAME, SITUERING EN BOUWPROFIELEN</p>	
	<p>Afdeling 1 - Gemeenschappelijke bepalingen</p>	

	Artikel 8 - Dichtheid	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - Zorgen voor een evenwichtige en beheerste dichtheid van zowel de bouwwerken als hun bezetting 	<p>Elk nieuw bouwwerk, elke uitbreiding van een bestaand bouwwerk en elke bestemmingswijziging van een bestaand bouwwerk met een brutovloeroppervlakte van meer dan 2.000 m² vertoont een evenwichtige dichtheid^A.</p> <p>Die wordt beoordeeld aan de hand van alle volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de verhouding tussen de geplande dichtheid en de omvang van het terrein en de stadsblok; - de verhouding tussen de geplande dichtheid en de dichtheid van de wijk en het Gewest; - de mix van bestemmingen en gebruiken binnen het geplande bouwwerk en de omliggende context; - of de geplande handelingen en werken al dan niet bijdragen een het openbaar nut^C; - de beschikbaarheid of creatie van voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten; - de beschikbaarheid of de creatie van open ruimten en meer bepaald van openbaar toegankelijke groene ruimten en de verhouding ten opzichte van hun afmetingen en de continuïteit ervan; - de mate van de bestaande en geplande toegankelijkheid van het terrein voor het openbaar vervoer en de door het project voorgestelde actievemobiliteits-opties. - het bewaren en opwaarderen van het architecturaal erfgoed en van de bestaande bebouwing. 	<p>A: Om kwaliteit te bieden en een comfortabele levenskwaliteit in de stad mogelijk te maken, moet de stedelijke dichtheid rekening houden met een aantal criteria en in het bijzonder met de bestaande context, de mix van bestemmingen en gebruiken, de beschikbaarheid in voorzieningen, open ruimtes en groene ruimtes van een wijk en de gebruiksintensiteit daarvan. Een beheerste stedelijke dichtheid moet het ook mogelijk maken om open ruimtes te behouden en in het bijzonder groene ruimtes die zowel toereikend zijn qua kwantiteit als kwaliteit om bij te dragen aan de levenskwaliteit, aan het behoud van de biodiversiteit en aan de veerkracht van de stad dankzij de diensten van de ecosystemen.</p> <p>Het bouwproject moet dus een dichtheid voorzien die rekening houdt met het vermogen van die context om de nieuwe door de constructie veroorzaakte gebruiken onder te brengen.</p> <p>Naargelang van het geval zal er in een wijk die al dichtbevolkt is en minder goed bereikbaar is met het openbaar vervoer, dus een groter potentieel zijn tot ontduiking. In een dunbevolkte wijk die goed bereikbaar is met het openbaar vervoer en/of over voorzieningen en groene ruimten in de buurt beschikt, zal het verdichtingspotentieel dan weer groter zijn, waarbij rekening gehouden wordt met het behoud van de continuïteit en de ecosystemische robuustheid van de blauwe en groene zones.</p>

		<p>Om deze situaties te objectiveren, zijn er kaarten en informatie ter beschikking via het Gewestelijk Bestemingsplan (GBP) en het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO). De doelstelling van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) is om een antwoord te bieden aan de uitdagingen en vragen die er zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als stedelijk gebied. Deze omvatten de demografische groei, de toegang tot huisvesting, de economische omschakeling, toegang tot werkgelegenheid, functionele en sociale diversiteit, de verschillende vormen van mobiliteit en de milieukwesties. In het GPDO wordt de visie van het Gewest op deze kwesties uiteengezet. U kan het raadplegen op volgend adres: https://perspective.brussels/sites/default/files/documents/gpdo_2018_nl.pdf</p> <p>Er zijn veel gegevens beschikbaar via het BISA en de wijkmonitoring: https://wijkmonitoring.brussels/kaarten. De kaart met gebieden met een tekort aan publiek toegankelijk groen kan via de volgende link worden geraadpleegd: https://geodata.leefmilieu.brussels/client/view/becceff2-0e92-4c38-b8ed-26513e4b95e5</p> <p>C: Handelingen en werken die bijdragen aan het openbaar nut zijn projecten met aanzienlijke voordelen voor de maatschappij in haar geheel, een plaatselijke gemeenschap of bepaalde groepen specifieke personen. Die projecten kunnen met name gericht zijn op de verbetering van het collectieve welzijn, de oplossing van sociale problemen, de bevordering van de volksgezondheid en de openbare veiligheid, de bescherming van het leefmilieu en het verlenen van essentiële overheidsdiensten. Er wordt niet uitgesloten dat een privéproject kan bijdragen aan het openbaar nut. Deze bijdrage wordt</p>
--	--	---

		concreet en project per project door de vergunnende overheid beoordeeld.
	Artikel 9 – Typologie van de gebouwen	
	<p>Elk nieuw bouwwerk respecteert de regels van afdeling 2 in de twee volgende gevallen:</p> <p>1° een mandelig bouwwerk wordt geplaatst aan de bouwlijn of rooilijn tegen een grens van het terrein van het geplande bouwwerk;</p> <p>2° er staat al een mandelig bouwwerk op het betreffende terrein aan de bouwlijn of rooilijn.</p> <p>In andere situaties respecteert het nieuwe bouwwerk de regels van afdeling 3.</p>	<p>Illustratie 1°:</p> <p>Illustratie 2°:</p>

		
	<p>Afdeling 2 – Mandelige bouwwerken</p>	
	<p>Artikel 10 - Maximale grondinname</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De gevolgen van de klimaatverandering, en in het bijzonder hitte-eilanden, bestrijden en koelnetwerken tot stand brengen; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; 	<p>§ 1. Op een diepte van 37 m^B bedraagt de grondinname van de bouwwerken^A, niet meer dan 70% van de oppervlakte van het terrein.</p> <p>De diepte van 37 m wordt gemeten vanaf de rooilijn of, in voorkomend geval, de bouwlijn.</p> <p>In geval van een doorlopend terrein of hoekterrein wordt deze diepte gemeten vanaf elke rooilijn of bouwlijn.</p> <p>§ 2. Voorbij de maximale diepte van 37 m ligt het aandeel beplante open ruimte zo hoog mogelijk^C. De grondinname van de bouwwerken bedraagt niet meer dan 30% van de oppervlakte van dat gedeelte van het terrein.</p> <p>Het eerste lid is niet van toepassing op mandelige bouwwerken die zijn gevestigd op een hoekterrein met een oppervlakte van minder dan 200 m². In dat geval moet het</p>	<p>A: de grondinname van de bouwwerken heeft zowel betrekking op ondergrondse als bovengrondse bouwwerken.</p>

- Zorgen voor een geïntegreerd beheer en hergebruik van regenwater;
- Zorgen voor een evenwichtige en beheerste dichtheid van zowel de bouwwerken als hun bezetting;
- De binnenterreinen van huizenblokken laten bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het grondgebied.

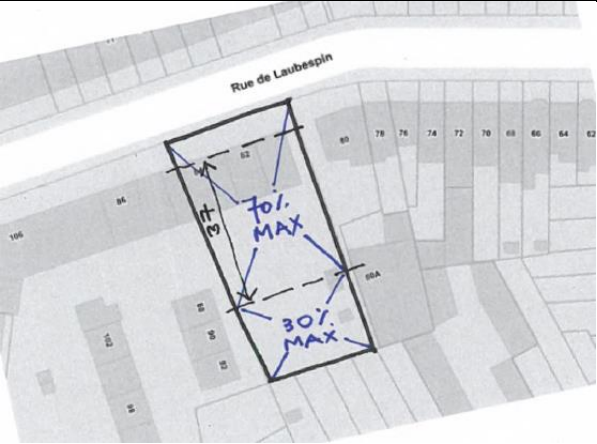
aandeel van de open ruimte zo groot mogelijk zijn, rekening houdend met de specifieke kenmerken van het terrein.^D

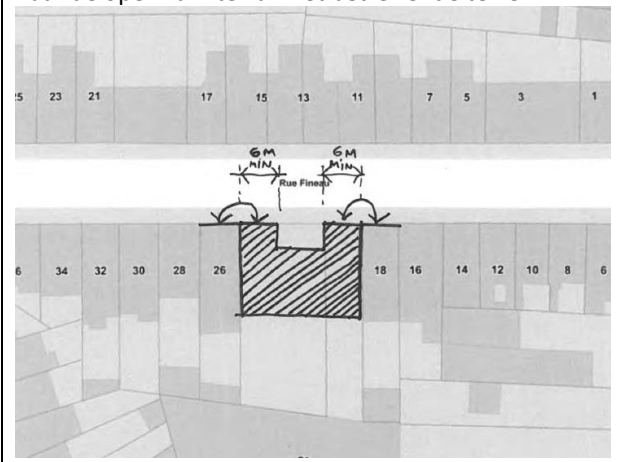

B: Deze bepaling strekt er dus niet toe om aan te sporen om systematisch op 70 % te bouwen. Die drempel is een absoluut maximum dat over het algemeen bindend is in stedelijke situaties met veel dichtheid. Al naargelang de context kan de verhouding van de aanvaardbare grondinname van bouwwerken op een terrein lager liggen.

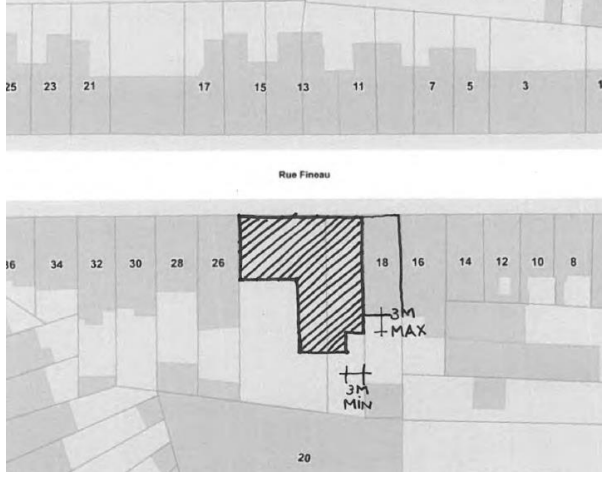
De vloerbedekkingen van met name terrassen of toegangswegen worden voor de berekening van de grondinname niet als constructies beschouwd.

Als de bouwwerken langs de bouwlijn liggen en inspringen ten opzichte van de rooilijn wordt de oppervlakte van de achteruitbouwstrook meegerekend in de berekening van het grondinnemingspercentage.

		 <p>C: Voorbij 37 m wordt de grondinname van de bouwwerken sterk beperkt omdat die zones voorrang krijgen voor de ontwikkeling van de biodiversiteit.</p> <p>D: Op kleine hoekterreinen is het soms moeilijk om 30% open ruimte op een kwalitatieve manier te integreren.</p>
	<p>Artikel 11 - Plaatsing</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen; 	<p>§ 1. Langs de zijde van de weg wordt het mandelige bouwwerk geplaatst op de rooilijn of, in voorkomend geval, op de bouwlijn.</p> <p>Langs de zijde van de zijgrenzen van het terrein wordt het bouwwerk op of tegen de mandelige grens geplaatst, behalve als het naastliggende bouwwerk inspringt ten opzichte van die grens of als een zijdelingse inspringstrook wordt opgelegd.</p> <p>§2. In het geval van een mandelig bouwwerk met meer dan 12 m straatgevel kan de plaatsing van het bouwwerk, voorbij een breedte van 6 m in verhouding tot de mandelige grenzen inspringen ten opzichte van de rooilijn of, in voorkomend geval, de bouwlijn van het betrokken terrein^A.</p>	<p>A: De bepaling heeft tot doel om het behoud en de continuïteit van het aangrenzend stedelijk weefsel op een fijne perceelstructuur te verzekeren. Aan elke zijde van de mandelige grens moet worden voorzien in een op de continuïteit gebaseerde aansluiting over een minimale breedte van 6 meter. Voorbij deze breedte kan de voorgevel van het bouwwerk van de rooilijn of in voorkomend geval van de bouwlijn verwijderd liggen. De inplanting is dan gebaseerd op de verhouding van de constructie tot de context. Deze bepaling is enkel van toepassing op terreinen met een aanzienlijke breedte, die door hun omvang een bredere context aanspreken dan</p>

<p>- De binnenterreinen van huizenblokken laten bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het grondgebied.</p>	<p>In dat geval wordt de plaatsing van het mandelige bouwwerk vastgelegd op basis van alle volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de continuïteit en de structurering van het stedelijk weefsel; - de continuïteit en landschappelijke en ecologische kwaliteit van de open ruimten van het betreffende terrein en van de naastliggende terreinen^B; - voor nieuwe bouwwerken met een brutovloeroppervlakte van meer dan 2.000 m², de bijdrage aan de ventilatie van het stedelijk weefsel. <p>§ 3. Een nieuw bouwwerk van de tweede rij^C mag enkel worden toegestaan als het het behoud en de verbetering van de ecologische, minerale, esthetische en landschappelijke kwaliteiten van de open ruimte van het betrokken terrein mogelijk maakt.</p> <p>In dat geval wordt de plaatsing ervan bepaald op basis van de volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de plaatsing en het bouwprofiel van de omringende bouwwerken; - de afmetingen en continuïteit van de open ruimte van het betrokken terrein en de naburige terreinen; - het behoud van de kwaliteiten^C, met name de ecologische en bodemkwaliteiten^D van de open ruimte van het betrokken terrein; - de ontwikkeling en het behoud van de continuïteit van het groene en het blauwe netwerk; - de hoeveelheid zonlicht op de naburige terreinen; - voor de nieuwe bouwwerken met een brutovloeroppervlakte van meer dan 2.000 m², de bijdrage aan de ventilatie van het stedelijk weefsel. 	<p>enkel de continuïteit ten opzichte van de onmiddellijke buur. De verwijdering ten opzichte van de rooilijn en, in voorkomend geval, de bouwlijn wordt enkel toegestaan naar de open ruimte van het betreffende terrein.</p> <p>B: Er zal rekening worden gehouden met de open ruimtes op het terrein, maar ook met de open ruimtes op de naburige terreinen.</p> <p>C: Dat bouwwerk moet niet noodzakelijk mandelig zijn in de zin van het glossarium. Of het bouwwerk mandelig of alleenstaand moet zijn, zal ook worden vastgelegd ten aanzien van de in het tweede lid bedoelde criteria.</p> <p>Zo kan de aanwezigheid van opmerkelijke bomen of van milieukwaliteiten op het terrein, in voorkomend geval, de plaatsing van bouwwerken rechtvaardigen die het gedeeltelijke of volledige behoud van deze milieukwaliteiten mogelijk maken. De verbinding van de oppervlakken in volle grond met die van de naburige terreinen is ook een element dat in aanmerking moet worden genomen om de milieukwaliteiten van een project te behou-</p>
---	---	--

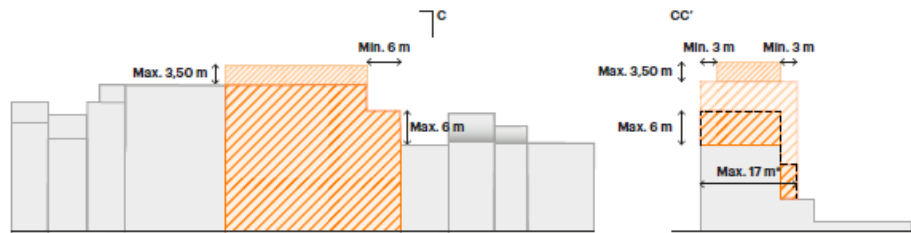
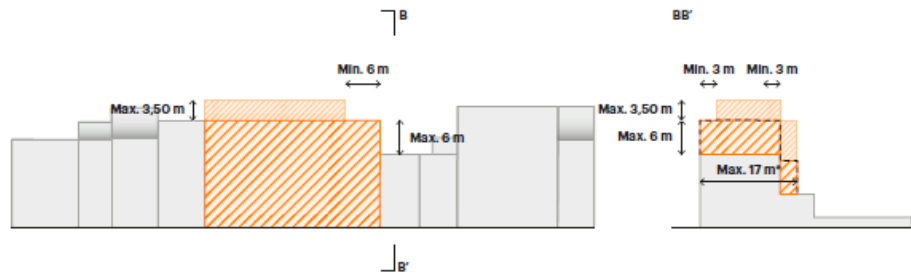
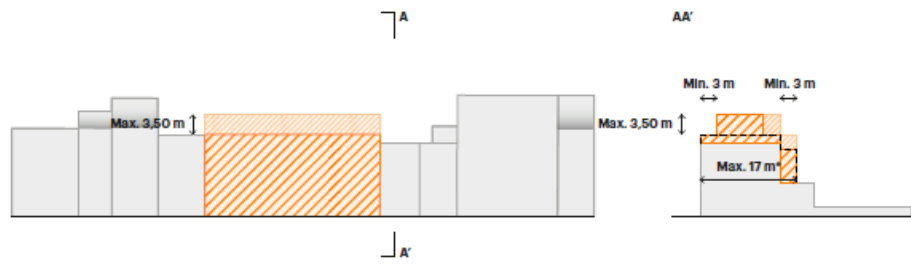
		<p>den/herwaarderen, net als de bodemkwaliteit, die richting kan geven aan de keuze van de plaatsing en hoogte van een project.</p> <p>C: Via de Index voor Bodemkwaliteit in Brussel, ter beschikking gesteld door Leefmilieu Brussel, is het zo mogelijk om de bodemkwaliteit te beoordelen vanuit het oogpunt van haar infiltratiepotentieel en biologische kwaliteiten. https://leefmilieu.brussels/themas/bodem/good-soil/index-voor-bodemkwaliteit-brussel</p>
	<p>Artikel 12 – Bovengrondse diepte^A</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - Zorgen voor een evenwichtige en beheerste dichtheid van zowel de bouwwerken als hun bezetting; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen; - De binnenterreinen van huizenblokken 	<p>§ 1. Op de verschillende niveaus overschrijdt het bovengrondse mandelige bouwwerk aan de straat, met inbegrip van de balkons, loggia's en erkers de diepte van het mandelige bouwprofiel van de naburige bouwwerken met niet meer dan 3 m. Een diepte van meer dan 3 m kan worden toegestaan als er een zijdelingse insprong van minstens 3 m wordt gerespecteerd ten opzichte van het mandelige profiel van het naburige bouwwerk;</p> <p>§ 2. De diepte van het gebouw wordt in alle richtingen beperkt zodat elk binnenpunt van het gebouw zich op een maximale afstand van 8,5 m van een van de buitenste grenzen van een gebouwgevel bevindt;</p> <p>§ 3. Echter:</p>	<p>A: Dit artikel is cumulatief van toepassing met de andere artikelen van deze titel, waaronder artikel 10 over de grondinname van de mandelige bouwwerken. Er moet ook rekening worden gehouden met artikel 30 van Titel I "Open Ruimtes" over de minimumoppervlaktes van de open ruimte in volle grond.</p>

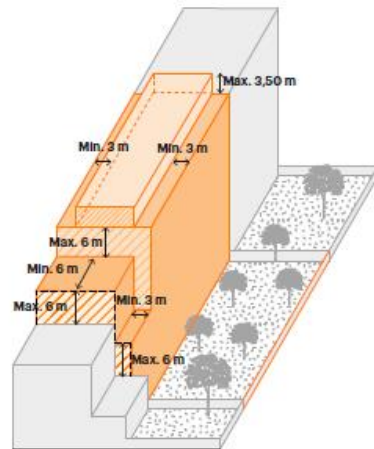
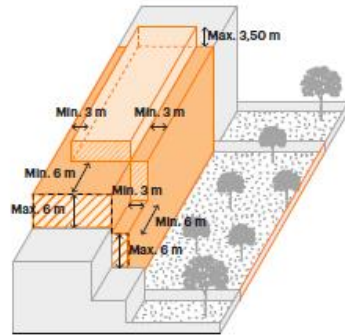
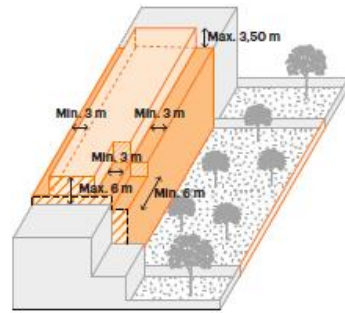
<p>laten bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het grondgebied.</p> <ul style="list-style-type: none"> - gemengd en polyvalent gebruik bevorderen; 	<p>1° paragraaf 2 is niet van toepassing wanneer dat noodzakelijk is voor de vestiging van een handels-, groothandels- of gespecialiseerde detailhandelonderneming, een productieactiviteit, een logistieke, industriële of ambachtelijke activiteit of een openbare dienst van collectief belang;</p> <p>2° paragraaf 1 is niet van toepassing op bouwwerken waarvan de twee naastliggende terreinen niet bebouwd zijn of wanneer de diepte van het of de naburige bouwwerk(en) abnormaal gering of abnormaal aanzienlijk is ten opzichte van de andere omringende bouwwerken;</p> <p>3° paragraaf 1 en 2 zijn niet van toepassing op de handelingen en werken die strekken tot het leggen van een thermische isolatie langs buiten van de bouwschil van een bestaand bouwwerk;</p> <p>4° het mandelige bouwwerk dat wordt geplaatst op een hoekterrein met een oppervlakte die kleiner is dan 200 m² overschrijdt de diepte van de naastliggende bouwwerken niet.</p>	
	<p>Artikel 13 - Hoogte</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - Zorgen voor een evenwichtige en beheerste dichtheid van zowel de bouwwerken als hun bezetting; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen. 	<p>§ 1. De hoogte van een mandelig bouwwerk aan de straat verzekert een samenhangende aansluiting met de naastliggende bouwwerken mogelijk over een minimale breedte van 6 m ten opzichte van elke mandelige grens^A.</p> <p>Daartoe, en op de eerste 6 meter, overschrijdt het bouwwerk:</p> <p>1° de hoogte van het mandelige dakprofiel van het laagste naastliggende bouwwerk niet met meer dan 6 m;</p> <p>2° de hoogte van het mandelige dakprofiel van het hoogste naastliggende bouwwerk niet.</p> <p>Voor zover deze bouwwerken geen afbreuk doen aan de bouwkundige en erfgoedkwaliteiten van de omliggende context mag de in het vorige lid bedoelde maximumhoogte evenwel worden overschreden met maximum 3,50 m door een bijkomende verdieping die minstens 3 m naar achter ligt ten opzichte van de voor- en achtergevel van het bouwwerk.</p>	<p>A: Net als voor de plaatsing moeten de mandelige bouwwerken, wat hun hoogte betreft, rekening houden met hun directe burens over een breedte van 6 m. Dit maakt een samenhangende buurtverbinding met de bestaande bouwwerken mogelijk.</p> <p>Als de breedte meer dan 6 m bedraagt, wordt de hoogte bepaald door de context.</p> <p>B: De technische voorzieningen hebben betrekking op de installaties voor verwarming, airconditioning, ventilatie... en hun kabels en leidingen. Deze bepaling is echter niet van toepassing op de in hoofdstuk 5 van deze titel</p>

	<p>Deze paragraaf is niet van toepassing op:</p> <ol style="list-style-type: none">1° bouwwerken aan de straat waarvan de twee naastliggende terreinen niet bebouwd zijn of wanneer de hoogte van het of de naburige bouwwerk(en) abnormaal gering of abnormaal aanzienlijk is ten opzichte van de andere omringende bouwwerken. In dat geval wordt de hoogte van het bouwwerk aan de straatkant bepaald op basis van de in paragraaf 2 bedoelde criteria;2° de handelingen en werken voor het plaatsen van thermische isolatie aan de buitenkant van het dak van een bestaand bouwwerk. <p>Boven de in paragraaf 1 bedoelde breedte van 6 m wordt de hoogte van het bouwwerk aan de straat bepaald aan de hand van alle volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none">- de hoogte van de omringende bouwwerken;- de breedte van de open ruimte voor het bouwwerk;- de typo-morfologische eenheid waarin het geplande bouwwerk zich bevindt;- de positie van het bouwwerk in het stadsbeeld;- de bewaring en de opwaardering van het omliggende erfgoed en de stadszichten en -perspectieven;- het zonlicht op de naburige terrassen en de openbare ruimte. <p>§ 3. De hoogte van een bouwwerk op de tweede rij wordt vastgesteld op basis van de volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none">- de afmetingen van de open ruimte rond het bouwwerk;- het bouwprofiel van de omliggende bouwwerken;- de hoeveelheid zoninval van de naburige terreinen; <p>§ 4. Dakkapellen mogen het bouwwerk niet met meer dan 2 m overschrijden; Deze afstand wordt loodrecht op de dakhelling gemeten. De totale breedte van de dakkapellen mag niet meer dan 2/3 van de gevelbreedte bedragen.</p>	<p>bedoelde technische voorzieningen, zoals zonnepanelen, warmtepompen en antennes.</p>
--	--	---

§ 5. Met uitzondering van degene die in hoofdstuk 5 worden bedoeld, worden de technische voorzieningen van het bouwwerk binnenin het bouwwerk geplaatst.

§ 6. De liftuitgangen en de cabines die toegang geven tot het dak mogen het bouwwerk overschrijden voor zover ze geen afbreuk doen aan de architectuur- en erfgoedkwaliteiten van de omliggende context.

	Afdeling 3 – Alleenstaande bouwwerken	
	Artikel 14 - Maximale grondinname	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De gevolgen van de klimaatverandering, en in het bijzonder hitte-eilanden, bestrijden en koelnetwerken tot stand brengen; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; - Zorgen voor een geïntegreerd beheer en hergebruik van regenwater; 	<p>In alle gebieden van het Gewestelijke Bestemmingsplan, de grondinname van de bouwwerken, ook ondergronds, bedraagt niet meer dan 50%.</p> <p>In de zones voor industrie, havenactiviteiten en transport van het Gewestelijk bestemmingsplan en voor de hoofdbestemmingen^B van deze zones mag deze doorgang echter niet meer bedragen dan 70% van de oppervlakte van het perceel^A.</p>	<p>A: Deze bepaling is niet bedoeld als aansporing om systematisch op 70% of 50% van het terrein te bouwen. Deze drempels zijn een maximum die over het algemeen bindend is in situaties van stedelijke dichtheid. Al naar gelang de context zal het aandeel van de aanvaardbare grondinname van de bouwwerken op een terrein lager liggen.</p> <p>B: Deze gebieden worden voornamelijk gebruikt voor stedelijke industriegebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - productieactiviteiten; - logistieke activiteiten - activiteiten ter verbetering van het milieu, zoals waterzuivering, afvalverwijdering, -behandeling, -recycling en -inzameling; <p>en voor haven- en transportgebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> - haven- en logistieke activiteiten, waaronder overslag, distributie, conditionering, groothandel, vervoer en opslag; - industriële of ambachtelijke activiteiten waarbij op de locatie roerende goederen worden geproduceerd of verwerkt; - activiteiten ter verbetering van het milieu, zoals waterzuivering, afvalverwijdering, -behandeling, -recycling en -inzameling.
	Artikel 15 – Ligging en hoogte	

<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - Zorgen voor een evenwichtige en beheerste dichtheid van zowel de bouwwerken als hun bezetting ; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen; - De gevolgen van de klimaatverandering, en in het bijzonder hitte-eilanden, bestrijden en koelnetwerken tot stand brengen; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit; - Zorgen voor een geïntegreerd beheer en hergebruik van regenwater. 	<p>De ligging en hoogte van dat bouwwerk worden vastgesteld op basis van de volgende criteria^A:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de typomorfologische eenheid waarin het geplande bouwwerk zich bevindt; - de plaatsing en het bouwprofiel van de omringende bouwwerken; - de afmetingen en continuïteit van de open ruimte van het betreffende terrein en de omliggende terreinen; - de instandhouding van de kwaliteiten^C, met name qua ecologie en bodem^D, van de betreffende open ruimte; - het behoud van de continuïteit van het groene en het blauwe netwerk; - de hoeveelheid zoninval van de naburige terreinen - de instandhouding en opwaardering van het omliggende erfgoed en van de stadszichten en -perspectieven; - de plaatsing van het bouwwerk in de stadsscenografie^E; <p>- voor nieuwe bouwwerken met een bruto vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m², de bijdrage aan de ventilatie van het stedelijk weefsel.</p>	<p>A: Bij de ligging en hoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt rekening gehouden met een reeks stedenbouwkundige - en milieufactoren. Geen enkele van die factoren is absoluut. De keuze wordt door de aanvrager gemotiveerd in functie van deze verschillende criteria. Deze bepaling moet worden gelezen in combinatie met de artikelen 24 en 32 van Titel 1 “<i>Open ruimte</i>”, die betrekking hebben op het behoud van kwaliteitsbodems en biodiversiteit.</p> <p>B: De typo-morfologische eenheid verwijst naar het bebouwde geheel waarin het project is gelegen. In talrijke gevallen kan de context verschillende typo-morfologische eenheden omvatten. Voor het project moet men zich dan in het verlengde van het ene of andere geheel plaatsen en zijn keuze specifiek motiveren.</p> <p>C: Zo rechtvaardigt de aanwezigheid op het terrein van waardevolle bomen of van bepaalde milieukwaliteiten, in voorkomend geval, de inplanting van constructies die het gedeeltelijk of volledig behoud van deze milieukwaliteiten mogelijk maken. De verbinding van oppervlakken in volle grond met die van de naburige terreinen moet ook in aanmerking worden genomen voor het behoud / de herwaardering van de milieukwaliteit van een project, net als de bodemkwaliteit, die richting kan geven aan de keuze van de ligging en hoogte van een project.</p>
---	--	--

		<p>Via de Index voor Bodemkwaliteit in Brussel, ter beschikking gesteld door Leefmilieu Brussel, is het mogelijk om de bodemkwaliteit te beoordelen vanuit het oogpunt van haar infiltratiepotentieel en biologische kwaliteiten. https://leefmilieu.brussels/themes/bodem/good-soil/index-voor-bodemkwaliteit-brussel</p> <p>E: Een nota en een oriëntatie- en kaderkaart van de hoge gebouwen zijn te vinden op het volgende adres :</p> <p>F: Kleinschalige bouwwerken kunnen aan de ventilatie van het stedelijk weefsel bijdragen, hetzij door de oriëntatie van de gebouwen, hetzij door de ontwikkeling van de convectie, en maken natuurlijke verluchting mogelijk zonder de nadelen te ondervinden van het venturi-effect en tochtongemak.</p>
	Artikel 16 – Stille gevel	
- De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen;	Elk nieuw bouwwerk waarvan de vloeroppervlakte groter is dan 2000 m ² dat gebouwd wordt in een zone waar het omgevingsgeluid (Lden) luider is dan 65 dB, moet een stille gevel voorzien in de woonegelegenheden.	<p>Het gaat om een inplanting en een geluidsniveau dat het mogelijk maakt dat een gebouw, waarvan één of meerdere gevels gelegen zijn langs een lawaaierige verkeersas (of in de nabijheid van andere bronnen van lawaai), langs de andere zijde kan genieten van een stille omgeving, bijvoorbeeld aan de achterkant van het gebouw, via een bufferzone, enz. De gevels die aan het lawaai zijn blootgesteld kunnen worden voorzien van geluidsisolatie – en in voorkomend geval, gecombineerd met thermische isolatie – en dit volgens de NBN S01-400-1-norm (zie titel III, art. 6).</p> <p>Een kaart van de percelen die een stille gevel nodig hebben is beschikbaar op ***.</p>

	HOOFDSTUK 4: BOUWSCHIL VAN DE BOUWWERKEN	
	Artikel 17 - Benedenverdieping	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De sokkel van de bouwwerken activeren om zo een dialoog tussen de bouwwerken en de openbare open ruimte tot stand te brengen. 	<p>§ 1. De gevel van het bouwwerk die zichtbaar is vanuit de openbare open ruimte is zodanig samengesteld dat ze een positieve interactie tussen het gebouw en de openbare open ruimte tot stand brengt^A.</p> <p>§ 2. Het nieuwe bouwwerk leeft de volgende twee cumulatieve voorwaarden na:</p> <p>1° Op de benedenverdieping bevat de straatgevel gevelopeningen die, met uitzondering van de garagepoort, minstens 30% van het oppervlak beslaan;</p> <p>2° de lokalen op de benedenverdieping aan de straatkant zijn bij voorkeur lokalen met een bepaalde activiteit.</p> <p>§ 3. Langs een lint voor handelskernen, in een structurerende ruimte en in alle gebieden van het Gewestelijk Bestemmingsplan, met uitzondering van de woongebieden, de spoorweggebieden en de industriegebieden bedraagt de minimale vrije hoogte van de benedenverdieping van een nieuw bouwwerk 3,50 m^B. Deze hoogte wordt gemeten tussen het niveau van de vloer en dat van het plafond.</p>	<p>A: De samenstelling van een gevel speelt een belangrijke rol in het kader van de verlevendiging van de straat. Dit begrip samenstelling verwijst zowel naar het architectuur- en technische ontwerp van de gevel als naar de functies van de vertrekken die in contact staan met deze gevel. Vooral de benedenverdieping vormt een interface tussen de stad en het gebouw en moet in grote mate openstaan ten opzichte van de straat. Dat maakt een activering van de straat, sociale controle en een aangename sfeer mogelijk. Wat de interactie van het gebouw met de openbare open ruimte betreft, moet ook worden nagedacht over de vertrekken en functies op de benedenverdieping aan de straatkant. Technische lokalen zullen worden vermeden en er zal in de mate van het mogelijke voorrang worden gegeven aan ruimten met een zekere activiteit.</p>

		 <p data-bbox="1615 719 1839 735">ILLUSTRATION D'OUVERTURE DE FAÇADE</p> <p data-bbox="1431 746 2029 906">B: Deze hoogte biedt een zekere mate van flexibiliteit in de soorten activiteiten die op de begane grond kunnen worden ondergebracht. Zo kan het gebruik evolueren naargelang de behoeften (huisvesting, winkels, uitrusting, enz.).</p> <p data-bbox="1431 911 2022 1066">Artikel 5 van deze titel regelt de ombouwbaarheid van gebouwen. De combinatie van deze 2 artikelen betekent dat alles in het werk kan worden gesteld om de begane grond flexibel en actief te houden in de loop der jaren.</p> <p data-bbox="1431 1070 2033 1265">Ook, in alle omstandigheden, en zelfs als het geplande bouwwerk een dusdanige ligging heeft dat het niet specifiek aan de regel is onderworpen, moet de hoogte van de benedenverdieping ook rekening houden met de hoogte van de benedenverdiepingen van de burelen om de integratie ervan te verzekeren.</p>
	<p data-bbox="488 1337 965 1362">Artikel 18 - Uitsprongen aan de straatgevel</p>	

<p>- De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen.</p>	<p>§ 1. Uitsprongen aan de straatgevel van een op de rooilijn geplaatst bouwwerk mogen geen gevaar, belemmering of hinder opleveren voor voetgangers.</p> <p>Uitspringende elementen op de gevel leven de volgende twee cumulatieve voorwaarden na^A:</p> <p>1° op de eerste 2,50 meter gevelhoogte bedraagt de uitsprong niet meer dan 0,12 m en hoger dan de eerste 2,50 meter bedraagt de uitsprong niet meer dan 1 meter, met uitzondering van luifels en tenten;</p> <p>2° ze hebben een minimale insprong van 0,35 gemeten ten opzichte van de loodrechte lijn op de rand van de rijbaan, de berijdbare weg of de parkeerzone,</p> <p>§2. De nieuwe uitsprongen aan de straatgevel, zoals balkons en erkers, passen binnen de twee verticale vlakken onder een hoek van 45° ten opzichte van de gevel, vertrekkend vanaf de mandelige grens.</p>	<p>A: Luifels en tenten moeten in geopende stand aan dit artikel voldoen.</p>
<p>Artikel 19 – Buitenisolatie van de straatgevel van bestaande bouwwerken</p>		
<p>- De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen;</p> <p>- De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen;</p> <p>- De duurzaamheid, circulariteit en veerkracht van de gebouwde omgeving bevorderen.</p>	<p>§ 1. De buitenisolatie van een bestaande straatgevel en de bijbehorende nieuwe bekleding mogen in uitsprong worden geplaatst ten opzichte van de bouwlijn^A.</p> <p>Ze kunnen echter op de rooilijn in uitsprong worden geplaatst, zelfs met meer dan door artikel 17 vastgelegde beperkingen, voor zover de isolatie en de bijbehorende nieuwe bekleding vanaf de eerste verdieping worden geplaatst^B.</p> <p>§ 2. De plaatsing van uitspringende isolatie zorgt voor samenhang met de naburige mandelige bouwwerken^C.</p> <p>§ 3. De op de isolatie aangebrachte bekleding respecteert de samenstelling en architectuurkwaliteiten van het bestaande bouwwerk en de omringende context.</p>	<p>A: Een isolatie aan de buitenkant verdient de voorkeur als ze geen schade toebrengt aan de eventuele architecturale of erfgoedkwaliteit van het gebouw en de samenhang van het stedelijke geheel of de straat waarin het bouwwerk zich bevindt.</p> <p>B: Buitenisolatie mag op grondniveau niet op openbaar terrein komen.</p> <p>C: In geval van buitenisolatie moet bijzondere aandacht worden besteed aan de verbindingen met de mandelige constructies. Het leggen van isolatie moet een samenhangende visuele aanblik met de gevels van de naastliggende gebouwen handhaven.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - het energieverbruik van de gebouwen verminderen; 	<p>§ 4. De buitenisolatie van een straatgevel mag de esthetiek van een gevel die het voorwerp uitmaakt van een door het BWRO georganiseerde erfgoedbeschermingsmaatregel of een procedure daartoe doorloopt niet verslechteren^{D,C}.</p>	<p>D: Er moet ook worden toegezien op het behoud van de architectuurkwaliteiten en de samenstelling van een gevel, In het bijzonder gevels die bestaan uit edele materialen (natuursteen, geglazuurde baksteen...) of die een spel met kleuren of een bepaalde legpatroon creëren. Dat heeft betrekking op de goederen die beschermd zijn, ingeschreven zijn op de bewaarlister of op de inventaris of die daartoe een procedure doorlopen.</p>
	<p>Artikel 20 - Daken</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De gevolgen van de klimaatverandering, en in het bijzonder hitte-eilanden, bestrijden en koelnetwerken tot stand brengen; - Bijdragen aan de ontwikkeling van de biodiversiteit. - De ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen bevorderen; - zorgen voor een geïntegreerd beheer en 	<p>§ 1. Nieuwe platte daken of licht hellende daken voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° Daken met een oppervlakte van meer dan 20 m² worden op een of meer van de volgende wijzen vergroend en aangelegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze worden aangelegd als groendaken^B; - ze worden aangelegd als landschapsterras voor recreatieve en/of verblijfsdoeleinden; - ze zijn uitgerust met voorzieningen voor de productie van hernieuwbare energie; - ze bieden ruimte voor hulpmiddelen voor landbouw- en/of tuinbouwproductie. <p>2° Voor daken met een oppervlakte van 20 m² of minder gaat de voorkeur naar een of meerdere in 1° bedoelde inrichtingen. Als een dergelijke inrichting niet mogelijk is, wordt ze uitgerust met een eenbedekking van een materiaal met een hoge albedo^C.</p>	<p>A: Aangezien de stedelijke omgeving kostbaar is, moeten alle platte daken of licht hellende daken voor een van de in artikel 20 opgesomde functies worden benut. Daken hebben immers een aanzienlijk potentieel voor het ontwikkelen van huisvestingsfuncties, begroeiing, energieproductie en zelfs voedselproductie. Grote platte daken die gewoon met roofing zijn bedekt, zijn voortaan verboden.</p> <p>Respect voor de rust in de binnenhuizenblokken en de buurt is ook belangrijk en wordt onder meer door het Burgerlijk Wetboek en politiereglementen geregeld. Een of meerdere soorten inrichting kunnen met elkaar worden gecombineerd (een groendak kan bijvoorbeeld met zonnepanelen worden bedekt).</p>

<p>hergebruik van regenwater;</p>	<p>§ 2. Nieuwe hellende daken en bestaande hellende daken waarvan de bekleding vervangen is, zijn hetzij gemaakt van natuurlijke materialen^D, hetzij gekenmerkt door een hoge albedo^B.</p>	<p>Respect voor de rust in de binnenhuizenblokken en de buurt is belangrijk en wordt onder meer door het Burgerlijk Wetboek en politiereglementen geregeld.</p> <p>B: Groendaken kunnen extensief, intensief of semi-extensief zijn. Uitleg over deze verschillende soorten daken is te vinden op de volgende adressen: https://www.gidsduurzamegebouwen.brussels/extensief-groendak en https://www.gidsduurzamegebouwen.brussels/intensief-semi-intensief-groendak</p> <p>C: De albedo is het vermogen van een materiaal om invallende lichtenergie te weerkaatsen. Een volledig zwart oppervlak heeft een albedo van 0, terwijl een perfecte spiegel een albedo van 1 heeft. Hoe hoger de albedo, hoe meer het materiaal het licht zal weerkaatsen en warmte (lichtenergie) zal reflecteren en hoe minder het zal bijdragen aan de creatie van een hitte-eiland. Albedo wordt als hoog beschouwd als hij hoger is dan 0,3. Hierdoor kan de ophoping van warmte worden beperkt en kunnen warmtepieken tijdens hittegolven worden tegengegaan.</p> <p>D: de natuurlijke materialen zijn bijvoorbeeld kleidakpannen of natuurleien.</p>
	<p>HOOFDSTUK 5: TECHNISCHE VOORZIENINGEN</p>	

	Artikel 21 - Aansluitingen op de netten	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen. 	<p>In elk bouwwerk mogen de aansluitingen, met name op de netten voor riolering, water, elektriciteit, gas, telefonie, internet en kabeltelevisie, evenals de doorgang van kabels en leidingen hiervoor, niet zichtbaar zijn.</p> <p>Op de gevels van bestaande gebouwen kunnen de kabels in verband met de aanleg van een infrastructuur die het gedeeld gebruik van dark fibre mogelijk maakt, echter op een zichtbare manier worden geïnstalleerd.</p>	<p>Toelichting: De doelstelling van deze bepaling is om de aansluitingen op de technische netten onzichtbaar te maken.</p>
	Artikel 22 – Technische gevelvoorzieningen en evacuatie	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen. 	<p>§ 1. Bij nieuwe bouwwerken die op de rooilijn zijn geplaatst, worden de regenpijpen aan de achter- of zijgevel geplaatst.</p> <p>Regenwaterafvoerpijpen die om technische redenen aan de straatgevel op de rooilijn geplaatst zijn, mogen het gevelvlak niet overschrijden.</p> <p>§ 2. Behalve de verluchtingsroosters van de ramen bevat de gevel die zichtbaar is vanaf de openbare ruimte geen verluchtingskanalen of -uitlaten en evenmin voorzieningen voor verwarming, ventilatie of airconditioning^A.</p> <p>In bestaande bouwwerken kunnen de luchtinlaat en -afzuiging van de gasmeterlokalen plaatsvinden op een gevel zichtbaar is vanaf de openbare ruimte.</p>	<p>A: Het is de bedoeling van deze bepaling om de afvoerpijpen visueel te integreren en straatgeveluitsprongen te vermijden. Ze is ook bedoeld om de plaatsing, op deze gevel, van verwarmingsvoorzieningen of omkastingen voor airconditioning of voor warmtepompen te verbieden.</p>

§ 3. De afvoerpijpen voor verbrandingsgassen en professionele afzuigkappen van het horecatype voldoen aan de volgende voorwaarden:

1° in een nieuw bouwwerk:

- a) de leidingen worden aan de binnenzijde van het bouwwerk geplaatst;
- b) de uitlaat van de leidingen komt minstens 1 m boven het hoogste deel van het bouwwerk uit.

2° in een bestaand bouwwerk:

- a) mogen de afvoerpijpen voor verbrandingsgassen en professionele afzuigkappen van het type horeca langs de achtergevel worden geplaatst. Voor de afzuigkappen is deze keuze evenwel enkel toegestaan als ze om technische redenen gerechtvaardigd is;
- b) De uitlaat van de afvoerpijpen voor verbrandingsgassen kan langs de achtergevel worden geplaatst, op voorwaarde dat ze van een luchtgat wordt voorzien en zich op een gepaste afstand^B van de mandelige grens en van alle gevelopeningen bevindt. De uitlaat van de afvoerpijpen van professionele afzuigkappen van het type horeca komt minstens 1 m boven het hoogste deel van het bouwwerk uit.

De in deze paragraaf bedoelde leidingen en hun uitlaat mogen de architectuur- en erfgoedkwaliteiten van het bouwwerk en van de omliggende context niet schaden.

B: Deze afstand strekt ertoe de overlast naar de gevelopeningen en de burens te vermijden. De NBN D 51-003-norm over binnenleidingen op aardgas omkadert de verplichte afstanden die bij specifieke situaties moeten worden gehanteerd.

	Artikel 23 - Voorzieningen voor de productie van hernieuwbare energie	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen. - de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen bevorderen. 	<p>Voorzieningen voor de productie van hernieuwbare energie geïnstalleerd op een dak, inclusief de omvormer, mogen de hoogte van het bouwwerk overschrijden.</p>	
	Artikel 24 - Antennes	
<ul style="list-style-type: none"> - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen. 	<p>§ 1. Op het dak geplaatste antennes voor mobiele telefonie mogen de hoogte van het bouwwerk, met inbegrip van de acroterie, overschrijden met maximaal 4 m.</p> <p>De overschrijding is beperkt tot 2 m voor de plaatsing van de technische kasten en installaties in verband met deze antennes.</p> <p>De daaraan verbonden antennes en technische kasten brengen geen schade toe aan de architectuur- en erfgoedkwaliteiten van het betrokken gebouw en van de omliggende context.</p> <p>§ 2. Schotelantennes zijn niet zichtbaar vanaf de openbare open ruimte.</p>	<p>Deze bepaling beoogt in de mate van het mogelijke een kwaliteitsvolle integratie van de antennes in het omliggende stadskader te verzekeren.</p>

	Artikel 25 - Lichte relingen	
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van een kwaliteitsvol stedelijk en architecturaal kader bevorderen; - De architecturale en erfgoedkwaliteiten van het bouwbestand beschermen en helpen beter tot hun recht te doen komen. 	<p>Lichte relingen op het dak mogen de hoogte van het bouwwerk overschrijden als ze maximaal 1,5 m hoog zijn.</p> <p>Wanneer ze zichtbaar zijn vanaf de openbare open ruimte, zijn ze minstens 1 m verwijderd van het vlak van de gevel die zichtbaar is vanaf de openbare open ruimte.</p>	<p>De relingen kunnen over het bouwvolume uitsteken om de installatie van dakterrassen te vergemakkelijken. Ze moeten echter licht zijn, d.w.z. bestaan uit fijne elementen die aan de constructie zijn bevestigd en die niet als een extra volume worden beschouwd. Bovendien is de uitsprong van 1 m op de voorgevel ook bedoeld om de zichtbaarheid vanaf de openbare open ruimte te beperken.</p>
	HOOFDSTUK 6: UITHANGBORDEN EN RECLAME	
	Artikel 26 – Algemene bepalingen van toepassing op alle toelaatbare uithangborden en reclame	
<ul style="list-style-type: none"> - Het aanbrengen van uithangborden op het bouwwerk toestaan, met respect voor de architectuurkwaliteit van het bouwwerk en hun samenhangende integratie in het omliggende stadskader. 	<p>§ 1. Alleen de volgende uithangborden en reclame kunnen worden toegestaan^A:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° uithangborden die niet aan een gelegenheid verbonden zijn en reclame verwijzend naar het uithangbord; 2° gelegenheidsuithangborden; 3° vastgoedpanelen; 4° werfpanelen; 5° reclame op werfzeilen; 6° reclame op een puntgevelmuur. <p>§ 2. De uithangborden en reclame respecteren de volgende voorwaarden:</p>	<p>A: Enkel de door hoofdstuk 6 gereguleerde uithangborden en reclame kan worden toegestaan, in naleving van de vastgelegde voorwaarden voor alle soorten uithangborden en reclame die worden bedoeld in de artikelen 26 tot 31.</p> <p>De regels in dat hoofdstuk zijn bedoeld om te worden toegepast op voorzieningen van uithangborden en reclame. Behalve als het woord “voorziening” onmisbaar is</p>

	<p>1° ze brengen de zichtbaarheid, toegankelijk en veiligheid van de weg niet in het gedrang. Bij een uitsprong op de voetgangersweg heeft de laagste rand van het uithangbord of de reclame een minimale vrije hoogte van 2,5 m;</p> <p>2° ze doen geen afbreuk aan de gezelligheid van de openbare open ruimte en evenmin aan de woonbaarheid van het bouwwerk waarop ze zijn aangebracht en de omliggende bouwwerken;</p> <p>3° ze maken het voorwerp uit van een globaal kwalitatieve inrichting en van een esthetische behandeling opdat ze op samenhangende wijze in hun omgeving passen;</p> <p>4° als ze verlicht zijn, moeten ze ook voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <p>a. ze zijn uitgerust met sensoren die de lichtintensiteit automatisch aanpassen in functie van het omgevingslicht</p> <p>b. ze zijn uitgeschakeld tussen 01.00 en 06.00 uur, behalve om veiligheidsredenen;</p>	<p>voor het goede begrip zal het, voor een betere leesbaarheid, niet systematisch worden opgenomen in alle bepalingen van dit hoofdstuk.</p> <p>Vastgoed- en werfpanelen zijn reclame in de zin van artikel 3 van de voorlopige titel van deze regelgeving.</p>
	<p>Artikel 27 - Uithangborden die niet aan een gelegenheid verbonden zijn en reclame verwijzend naar het uithangbord</p>	
<p>- Het aanbrengen van uithangborden, vastgoedpanelen en werfpanelen op het bouwwerk toestaan, met respect voor de architectuurkwaliteit van het bouwwerk en hun samenhangende integratie in het omliggende stadskader.</p>	<p>§ 1. Uithangborden die niet aan een gelegenheid verbonden zijn en reclame verwijzend naar het uithangbord respecteren de volgende voorwaarden^A:</p> <p>1° ze doen geen afbreuk aan de leesbaarheid van de gevel, haar structurele onderdelen en evenmin aan haar algemene compositie;</p> <p>2° ze bestaan uitsluitend uit uitgesneden vectorafbeeldingen, letters, symbolen en logo's^B;</p> <p>3° de hoogte van het uithangbord mag niet hoger zijn dan 75 % van de hoogte van de drager waarop het uithangbord wordt geplaatst.</p> <p>4° ze worden weggenomen van zodra de activiteit die ze aanduiden wordt stopgezet.</p> <p>Lichtgevende en verlichte uithangborden en reclame kunnen enkel worden toegestaan als de lichtbron wit is en geen enkele vorm van knipperlicht bevat.</p>	<p>A: De bepalingen beogen de handelssignalisatie en daarenboven ook alle uithangborden te harmoniseren opdat er een samenhangend geheel wordt gecreëerd voor het imago van het Gewest en opdat de gewestelijke identiteit wordt versterkt.</p> <p>De uithangborden moeten de zichtbaarheid van de handelszaak of de in het gebouw uitgeoefende activiteit mogelijk maken zonder daarbij de architecturale leesbaarheid te schaden.</p> <p>B: rasterafbeeldingen, die dus bestaan uit pixels, zoals foto's, zijn verboden.</p> <p>Paragraaf 2 maakt de plaatsing van maximaal 4 uithangborden mogelijk die aan de in de paragrafen 3 tot 6 bedoelde voorwaarden voldoen, ofwel een gelijklopend</p>

	<p>§ 2. Onverminderd paragraaf 7 wordt het aantal uithangborden en reclamevoorzieningen tot vier beperkt, namelijk één uithangbord per categorie die aan de in de paragrafen 3 tot 6 bedoelde voorwaarden voldoet. Dat aantal wordt per gevelbreedte en per activiteit met een etalage op de benedenverdieping berekend^c.</p> <p>De plaatsing van een bijkomend uithangbord dat aan de in paragraaf 3 of 5 bedoelde voorwaarden voldoet, wordt toegestaan voor een afzonderlijke wooneenheid die in het bouwwerk aanwezig is.</p> <p>§ 3. Het parallel met een gevel of een puntgevelmuur aangebrachte uithangbord of de reclame verbonden aan het uithangbord voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° het is minstens 0,50 m verwijderd van de mandelige grenzen of ligt in het verlengde van een gevelopening en wordt uitsluitend geplaatst boven de activiteit die het aankondigt; 2° het bedekt geen gevelopening; 3° het wordt volledig onder de drempel geplaatst van de laagste gevelopening van de 1ste verdieping; 4° het wordt niet op een balkon, erker of loggia geplaatst; 5° het steekt ten hoogste 0,25 m uit; 6° de maximumhoogte van de belettering (letters, afkortingen en logo's) bedraagt 0,50 m. <p>§ 4. Uithangborden of reclame die verwijst naar het uithangbord die haaks op een gevel zijn geplaatst, voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° ze worden volledig onder het niveau van de kroonlijst en de onderste rand ervan heeft een minimale hoogte van 2,50 m; 2° ze steken maximaal 1 m uit en hebben een insprong van 0,35 m ten opzichte van de loodrechte lijn op de rand van de rijbaan, berijdbare weg of parkeerzone; 3° ze hebben een maximale hoogte van 1 m en een maximale oppervlakte van 0,75 m². <p>§ 5. Uithangborden of reclame die verwijst naar het uithangbord die op een gevelopening worden aangebracht, voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1° ze worden geplaatst op het uitstalraam van een benedenverdieping; 2° ze bestaan uit zelfklevende folie die in onderdelen is uitgesneden; 3° ze bedekken niet meer dan 15 % van de oppervlakte van de etalage. 	<p>uithangbord, een loodrecht uithangbord, een uithangbord op een gevelopening en een uithangbord op een tent of luifel. Dat heeft betrekking op de meest voorkomende situaties, namelijk als het gebouw een straatgevel en slechts één handelszaak op de benedenverdieping heeft.</p> <p>Er zijn evenwel situaties waarin het daadwerkelijke aantal uithangborden op het gebouw hoger zal liggen, overeenkomstig paragraaf 2. Dat is het geval als de straatgevel bijzonder breed is en als ze twee afzonderlijke handelszaken op de benedenverdieping heeft. Elke handelszaak kan worden aangegeven met 4 uithangborden, in overeenstemming met de in de paragrafen 3 tot 6 bedoelde voorwaarden (ofwel in totaal 8 uithangborden op het gebouw). Ook het geval van het hoekbouwwerk met twee straatgevels kan worden vermeld. Ongeacht of het om dezelfde handelszaak gaat, kan elke gevel 4 uithangborden hebben (ofwel een totaal van 8 uithangborden op het gebouw). Tot slot kan het gebouw worden vermeld dat op de eerste verdieping een andere handelszaak heeft dan degene op de benedenverdieping. Om het gebouw op de verdiepingen niet te overbelasten, kan deze handelszaak slechts worden aangeduid door één uithangbord dat ofwel met de gevel gelijkloopt ofwel loodrecht op de gevel is aangebracht. In dat geval kan het gebouw maximaal 5 uithangborden hebben en zelfs 9 in een atypischer situatie dan de beschreven situaties.</p>
--	---	--

	<p>§ 6. Uithangborden of reclame die verwijst naar het uithangbord die op een tent of luifel worden aangebracht, voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze hebben een maximumhoogte van 0,25 m;</p> <p>2° ze worden geplaatst op de omtrekband van de tent;</p> <p>.</p> <p>§ 7. De plaatsing van een uithangbord dat losstaat van het gebouw, op de grond vastgemaakt is of op een omheining of afsluitingsmuur is aangebracht, wordt niet toegestaan^c.</p> <p>Een uithangbord dat losstaat van het gebouw, zoals bedoeld in het eerste lid, kan evenwel worden toegestaan in de volgende gevallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het gebouw is niet aan de straatkant gelegen en de plaatsing van een losstaand uithangbord is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de eraan verbonden activiteit zichtbaar is vanaf de weg; - het gebouw brengt verschillende activiteiten onder en de losstaande voorziening bundelt de daaraan verbonden uithangborden om een geheel of een rationalisering te scheppen. <p>Het krachtens het tweede lid toegestane losstaande voorziening voor een uithangbord voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° er mag slechts één losstaande voorziening voor een uithangbord per gebouw worden toegestaan;</p> <p>2° deze voorziening mag niet worden gecumuleerd met een in de paragrafen 3 en 4 bedoeld uithangbord;</p> <p>3° het aan de grond vastgemaakte uithangbord neemt geen openbare open ruimte in en heeft geen uitsprong op de openbare open ruimte.</p>	<p>C: Het losstaande uithangbord maakt het ofwel mogelijk een activiteit aan te geven die anders niet zichtbaar zou zijn vanaf de straat, ofwel om een kwaliteitsvollere inrichting voor te stellen en om te vermijden dat het gebouw wordt overbelast. Het is dus logisch dat de cumulatie van dit soort toestel met een gelijklopend of loodrecht op de gevel geplaatst uithangbord wordt verboden. Uithangborden op een gevelopening en op een tent of luifel blijven in dat geval wel toegestaan.</p>
	<p>Artikel 28 – Gelegenheidsuithangborden</p>	
-		

	<p>§ 1. Gelegenheidsuithangborden worden ten vroegste 15 kalenderdagen vóór de aanvang van het evenement waarnaar ze verwijzen, geplaatst en uiterlijk 8 kalenderdagen na het einde ervan verwijderd, behalve als datzelfde evenement minder dan 15 dagen later van start gaat.</p>	
	<p>Artikel 29 – Vastgoedpanelen</p>	
<p>- Het aanbrengen van uithangborden, vastgoedpanelen en werfpanelen op het bouwwerk toestaan, met respect voor de architectuurkwaliteit van het bouwwerk en hun samenhangende integratie in het omliggende stadskader.</p>	<p>Vastgoedpanelen voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ofwel twee panelen die per twee tegen elkaar losgehaakt op de gevel worden geplaatst. In dat geval: <ul style="list-style-type: none"> 1° heeft de laagste rand van de panelen een minimale vrije hoogte van 2,50 m; 2° steken ze maximaal 1 m uit en hebben ze een insprong van 0,35 m ten opzichte van de loodrechte lijn op de rand van de rijbaan, bereijdbare weg of parkeerzone; - ofwel maximum drie panelen van dezelfde grootte die evenwijdig op de gevel worden aangebracht; - ofwel worden ze aan de grond vastgemaakt zonder openbare open ruimte in te nemen en hebben ze evenmin uitsprong op de openbare open ruimte. - <p>2° ze hebben een gecumuleerde oppervlakte van maximaal 4 m²;</p> <p>3° Lichtgevende of verlichte werfpanelen zijn verboden.</p> <p>Vastgoedpanelen worden ten laatste 8 kalenderdagen na de verkoop of verhuur van het betrokken goed verwijderd.</p>	
	<p>Artikel 30 - Werfpanelen</p>	

<p>- Het aanbrengen van uithangborden, vastgoedpanelen en werfpanelen op het bouwwerk toestaan, met respect voor de architectuurkwaliteit van het bouwwerk en hun samenhangende integratie in het omliggende stadskader.</p>	<p>Wurfpanelen voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze worden</p> <p>a) ofwel evenwijdig met de gevel of de afsluiting aangebracht en hebben een maximale uitsprong van 0,25 m;</p> <p>b) ofwel loodrecht op de gevel aangebracht, bevinden zich onder het niveau van de kroonlijst en hebben een maximale uitsprong van 1 m. In dat geval:</p> <p>1° heeft hun laagste rand een minimale vrije hoogte van 2,50 m;</p> <p>2° steken ze maximaal 1 m uit en hebben een insprong van 0,35 m ten opzichte van de loodrechte lijn op de rand van de rijbaan, berijdbare weg of parkeerzone;</p> <p>c) ofwel aan de grond vastgemaakt zonder openbare open ruimte in te nemen en hebben evenmin een uitsprong op de openbare open ruimte.</p> <p>2° ze hebben een maximale eenheidsoppervlakte van 4 m², met uitzondering van panelen die betrekking hebben op het lopende stedenbouwkundige project op het terrein of verband houden met de culturele activiteit of de activiteit van openbaar nut van het gebouw waar de werken betrekking op hebben.</p> <p>3° Lichtgevende of verlichte werfpanelen zijn verboden.</p> <p>Wurfpanelen worden ten vroegste 15 kalenderdagen vóór de aanvang van de werf geplaatst en uiterlijk 8 kalenderdagen na het einde ervan verwijderd.</p>	
	<p>Artikel 31 - Reclame op werfzeilen</p>	
<p>- De plaats voor reclame rationaliseren en de visuele impact ervan op de openbare open ruimte beperken.</p>	<p>Reclame op werfzeilen voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze is beperkt tot één reclame per gevelgeheel van het gebouw;</p> <p>2° ze wordt enkel aangebracht tijdens de uitvoeringsperiode van de werken die de aanwezigheid van het dekzeil vereisen;</p> <p>3° de bovenrand van de reclame wordt geplaatst op een maximale hoogte van 12 m.</p>	

	Verlichte of lichtgevende reclame is verboden op werfzeilen.	
	Artikel 32 – Reclame op een puntgevelmuur	
	<p>Reclame op een puntgevelmuur voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° de reclame wordt evenwijdig met de puntgevelmuur geplaatst;</p> <p>2° de reclame wordt geplaatst op minstens 0,50 m van de rand van de puntgevelmuur en van eender welke opening in de puntgevelmuur;</p> <p>3° de reclame heeft een eenheids- en gecumuleerde oppervlakte van maximaal 20 m² per eenheid² ;</p> <p>4° de reclame wordt geplaatst langs een Auto PLUS-weg of een Auto COMFORT-weg volgens de multimodale specialisatie van de weg in het Gewestelijk Mobiliteitsplan.</p> <p>5° de reclame wordt niet geplaatst:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in een speciale beschermingszone, een natuureservaat of een bosreservaat in de zin van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud of binnen een straal van 60 m rond die zones en reservaten en op de openbare weg die aansluit op deze perimeter; - op de openbare weg die aansluit op de publiek toegankelijke parken en op de zones met groene ruimten van het Gewestelijk Bestemmingsplan; - op minder dan 20 m van een verlicht verkeersbord - op minder dan 5 m van een oversteekplaats voor voetgangers of fietsers - op minder dan 20 m van een publieke toegang tot een school of een kinderopvang; - in een landschap of aan een monument dat beschermd is of ingeschreven is op de bewaarlijst in de zin van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening; - in de vrijwaringszone zoals bedoeld door artikel 228 van dat Wetboek en, bij ontstentenis van een vrijwaringszone, in een omtrek van 50 m rond het goed dat beschermd is of ingeschreven is op de bewaarlijst. <p>6° De verlichte reclame respecteert bovendien de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in een nood- of crisissituatie wordt ze voor 100% gebruikt voor boodschappen van algemeen nut; - ze stelt de gebruikers van de openbare weg niet bloot aan: 	

	<ul style="list-style-type: none">- beelden die verwarring kunnen creëren met de verkeerssignalisatie;- onderbroken of opeenvolgende video's, beelden of boodschappen;- boodschappen die voor minder dan 6 seconden vertoond worden.	
--	--	--

TITEL III – BINNENZIJD VAN BOUWWERKEN

<p>DOELSTELLINGEN</p> <p><i>Waar streven we naar?</i> → <i>Hebben we een regel nodig?</i></p>	<p>RECHTSREGEL</p> <p><i>Hoe moet de regel worden geformuleerd?</i> → <i>De regel beperken tot het strikt noodzakelijke.</i> → <i>Telkens wanneer dat mogelijk is, de regel formuleren in termen van doelstellingen in plaats van middelen.</i></p>	<p>TOELICHTING</p> <p><i>Hoe kan ervoor worden gezorgd dat de regel voor iedereen begrijpelijk wordt?</i> → <i>Illustraties, niet-juridische tekst, voorbeelden, verwijzing naar het glossarium, ...</i></p>
	<p>HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN</p>	<p>Deze titel bevat de voorschriften betreffende de organisatie van de gebouwen om er een goede levenskwaliteit te garanderen zowel voor de woningen als voor de andere types van functies (kantoren, infrastructuur, parkings, ...). De invoering van gemeenschappelijke bewoonbaarheidscriteria is bedoeld om de renconversie van gebouwen in de tijd te vergemakkelijken van een functie tot een andere.</p>
	<p>Artikel 1 - Doelstellingen</p>	
	<p>De bepalingen van deze titel streven ernaar de levenskwaliteit en de kwaliteit van de ruimtes in gebouwen te verzekeren en streven de volgende doelstellingen na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de flexibiliteit van het gebruik waarborgen en ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijzen in de loop van de tijd kunnen worden aangepast; - de diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen; - de kwaliteit van gemeenschappelijke ruimten in collectieve gebouwen bevorderen en interacties, ontmoetingen en een gezellige sfeer aanmoedigen; 	

	<ul style="list-style-type: none"> - de functionele mix van de gebouwen bevorderen en gebruikskonflicten beperken; - het energieverbruik beheersen en zorgen voor de gezondheid, veiligheid en thermische en akoestische kwaliteit van de bouwwerken; - zorgen voor een optimale inclusie van iedereen in de samenleving; - de veiligheid, het comfort en de toegankelijkheid van de bouwwerken verbeteren door middel van kwaliteitsvolle inrichtingen die worden uitgevoerd met respect voor de architectuur- en erfgoedkwaliteiten van de bouwwerken; - zorgen voor een rationeel en gedeeld gebruik van de parkings; - de actieve mobiliteit bevorderen. 	
	<p>Artikel 2 - Toepassingsgebied</p>	
	<p>§ 1. Met uitzondering van de artikelen 13 tot 20 en 24 tot 26 legt elke bepaling van deze titel haar toepassingsgebied vast^A. De artikelen 13 tot 20 en 24 tot 26 zijn van toepassing op elke nieuwe woning^B.</p> <p>§ 2. De handelingen en werken betreffende een bestaand bouwwerk of een bestaande wooneenheid die niet worden bedoeld door de artikelen 3 tot 29 mogen in geen geval de kwaliteit van dat bouwwerk of die wooneenheid verminderen ten aanzien van de eisen van deze titel^C.</p> <p>§ 3. Bouwwerken voor tijdelijke opvang met een sociaal karakter vallen niet onder de toepassing van deze titel^D.</p> <p>Rusthuizen en collectieve woongebouwen vallen niet onder de toepassing van hoofdstuk 3.</p>	<p>A: Met uitzondering van de artikelen 13 tot 20 en 24 tot 26 verduidelijkt elk artikel in deze titel zijn toepassingsgebied.</p> <p>Enkele voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • artikel 3, dat bepaalde minimumeisen voor bewoonbare en niet-bewoonbare lokalen vastlegt, is van toepassing op nieuwe wooneenheden; • artikel 4, dat regels over gemeenschappelijke circulatie vastlegt, is van toepassing op nieuwe collectieve gebouwen of gebouwen die ontstaan zijn uit de opdeling van een bestaand individueel gebouw • artikel 7, dat eisen oplegt voor de uitrusting van binneninfrastructuur bestemd voor hoge snelheid, is van toepassing op nieuwe bouwwerken en bestaande bouwwerken waarvan de structuur aanzienlijk wordt gewijzigd;

		<ul style="list-style-type: none">• artikel 9, dat regels voorziet om het risico op overstroming te voorkomen, is van toepassing op alle nieuwe bouwwerken. <p>B: De artikelen 13 tot 20 en 24 tot 26 verwijzen louter naar het begrip woning. Daarvoor moet duidelijk zijn wat onder een nieuwe woning wordt verstaan. Een nieuwe woning is elke woning in een nieuwbouw, maar ook de creatie van een woning in een bestaande woning, zowel naar aanleiding van een bestemmings- of gebruikswijziging als bij de opdeling van een bestaande woning in verschillende nieuwe woningen of de omvorming van verschillende woningen tot één woning.</p> <p>C: Deze bepaling voorziet over het algemeen dat de handelingen en werken in een bestaand bouwwerk of een bestaande wooneenheid de kwaliteit van het bestaande bouwwerk of de bestaande wooneenheid nooit zodanig mogen verlagen dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze titel.</p> <p>Enkele voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• de handelingen en werken in een bewoonbaar lokaal mogen de minimale netto-oppervlakte van het bewoonbare lokaal nooit onder de drempel van 8 m² brengen (zie art. 3; 1°);• als een collectief gebouw over een inkomhal met gevelopening beschikt, mag deze opening nooit worden verwijderd (zie art. 4, lid 2, 3°);• geen enkele gevoelige installatie zou mogen geplaatst worden in de kelder van een bestaand gebouw in een zone met overstromingsgevaar (art 9, 2°);• als een woning over een private buitenruimte beschikt, mag die buitenruimte niet worden verwijderd (zie art. 17).
--	--	---

		<p>Door de verworven rechten op wettelijk toegestane bestaande bouwwerken mag bij handelingen en werken aan een bestaand bouwwerk of een bestaande wooneenheid evenwel niet worden geëist dat het bouwwerk of de wooneenheid in kwestie in overeenstemming met de bepalingen van deze titel wordt gebracht.</p> <p>Enkele voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• bij werken aan een bestaand bewoonbaar lokaal mag niet van de eigenaar worden geëist dat hij of zij het bestaande en toegestane bewoonbare lokaal van 7 m² vergroot tot 8 m² (zie art. 3, 1°);• als de inkomhal van een bestaand collectief gebouw niet over een gevelopening beschikt, mag de overheid niet eisen dat er tijdens werken aan het goed een dergelijke opening wordt toegevoegd (zie art. 4, tweede lid, 3°);• bij werken aan een bestaande woning mag niet van de eigenaar worden geëist dat hij of zij een private buitenruimte creëert (zie art. 17). <p>Bouwwerken voor tijdelijke opvang met een sociaal karakter hebben betrekking op transitwoningen die een antwoord bieden op een toestand van nood. Het gaat om woningen die voor een korte periode ter beschikking worden gesteld voor de opvang van daklozen, vluchtelingen, personen van wie de woning ongezond of onbewoonbaar werd verklaard, personen die het slachtoffer zijn geworden van partnergeweld of van rampen zoals een brand of overstroming, enz.</p>
--	--	--

		Deze tijdelijke opvang met een sociaal karakter valt evenwel onder het toepassingsgebied van de bijlage van deze verordening omdat hij uiteraard toegankelijk moet zijn voor personen met een handicap.
	HOOFDSTUK 2: GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN	
	Artikel 3 - Afmetingen en verlichting	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast. 	<p>§ 1. Elke nieuwe wooneenheid heeft minstens één bewoonbaar lokaal dat toegankelijk is voor al haar bewoners^B.</p> <p>In nieuwe bouwwerken en in de uitbreiding van bestaande bouwwerken voldoet elk bewoonbaar lokaal aan de volgende cumulatieve technische kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° een netto-oppervlakte van minstens 8 m², met uitzondering van de kamers met een minimale netto-oppervlakte van 9 m²; 2° een voor zijn gebruik geschikte geometrische configuratie en een minimale breedte van 2,20 m; 3° Een minimale vrije plafondhoogte van 2,70 m^C, behalve in de zolder, waar de minimale vrije plafondhoogte 2,50 m² over de helft van de netto-oppervlakte van het lokaal bedraagt; 4° een gevelopening die rechtstreeks zicht biedt naar buiten^D; <p>Bij creatie van een nieuwe wooneenheid in een bestaand bouwwerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° voldoet elk bewoonbaar lokaal aan de in het tweede lid bedoelde voorwaarden, met uitzondering van 3°; 2° heeft elk bewoonbaar lokaal een minimale plafondhoogte van 2,40 m. 	<p>A: Artikel 3 van deze titel legt verschillende eisen vast voor nieuwe en bestaande bouwwerken. Voor die laatste hangen die eisen af van het feit of er wel of niet een nieuwe wooneenheid wordt gecreëerd. Deze regels beogen de beperkingen van de bestaande bebouwing in aanmerking te nemen en eisen vast te leggen die in verhouding staan tot en aangepast zijn aan elke context.</p> <p>B: Een lokaal dat als bewoonbaar wordt beschouwd, zoals bepaald in artikel 3 van de voorlopige titel, moet een geschikte oppervlakte, hoogte en beschikbare natuurlijke lichtinval hebben opdat mensen er langdurig kunnen verblijven. Het begrip “verblijf” is niet beperkt tot enkel woningen, maar omvat meer algemeen alle situaties waarin mensen langdurig op dezelfde plaats verblijven. Dat kan dus ook de werkplaats zijn. Dit begrip is dus ook van toepassing op gebouwen die niet bedoeld zijn als woongebouw, zoals kantoren (maar niet de vergaderzalen), ateliers en voorzieningen van collectief belang of openbare diensten, waar mensen ook langer kunnen blijven. De bedoeling is dat mensen in dergelijke situaties van goede verblijfsomstandigheden kunnen genieten.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - §2. In elke nieuwe wooneenheid bedraagt de minimale vrije plafondhoogte van de niet-bewoonbare lokalen 2,20 m; <p>§ 2. De vrije plafondhoogte van een niet-bewoonbaar lokaal in de kelderverdieping kan evenwel tot 2 m worden beperkt om de plaatsing van thermische isolatie in dat lokaal mogelijk te maken.</p>	<p>C: De vrije plafondhoogte wordt berekend vanaf de bovenkant van de verhoogde vloer tot de onderkant van het verlaagde plafond. Het gaat om de zichtbare vrije hoogte van de ruimte.</p> <p>We vestigen de aandacht van de lezer erop dat artikel 17, §3 van Titel II voorziet dat de minimale vrije hoogte van de benedenverdieping van een nieuwe bouwwerk 3,50 m bedraagt in een lint voor handelskernen, langsheen een structurerende ruimte en in alle gebieden van het GBP, met uitzondering van de woongebieden, spoorweggebieden en industriegebieden. Deze hoogte wordt gemeten tussen de vloer- en plafondhoogte.</p> <p>D: Het begrip 'rechtstreeks buitenzicht' voor woningen wordt omkaderd door artikel 15.</p>
	<p>Artikel 4 - Gemeenschappelijke circulatie binnen collectieve gebouwen</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - De kwaliteit van gemeenschappelijke ruimten in collectieve gebouwen bevorderen en interacties, ontmoetingen en een gezellige sfeer aanmoedigen; - Zorgen voor een optimale inclusie van iedereen in de samenleving; - De veiligheid, het comfort en de toegankelijkheid van de fysieke 	<p>§ 1. In elk nieuw collectief gebouw of collectief gebouw dat voortvloeit uit de verdeling van een bestaand individueel gebouw maakt de gemeenschappelijke verticale en horizontale circulatie een vlotte circulatie mogelijk van de open ruimte naar alle wooneenheden in het gebouw^A.</p> <p>Daartoe:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° wordt vanuit de gemeenschappelijke ruimtes of van buiten uit een afzonderlijke en vlotte toegang naar alle wooneenheden verzekerd; 2° ongeacht zijn bestemming wordt het nieuwe collectieve gebouw dat meer dan 4 bouwlagen^B heeft, uitgerust met 	<p>A: Deze bepaling is van toepassing op de gemeenschappelijke verticale en horizontale circulaties van nieuwe collectieve gebouwen, evenals van individuele gebouwen die tot collectieve gebouwen worden verbouwd. Ze is evenwel niet van toepassing op de bestaande collectieve gebouwen.</p> <p>B: De benedenverdieping wordt beschouwd als een bouwlaag, maar de kelderverdiepingen niet.</p>

<p>leefomgeving verbeteren door middel van kwaliteitsvolle inrichtingen die worden uitgevoerd met respect voor het omliggende stedelijke kader en de architecturale kwaliteiten van de bouwwerken.</p>	<p>een lift die voldoet aan de voorwaarden van artikel 7 van de Bijlage; 3° heeft de inkomhal van een nieuw collectief gebouw een gevelopening met een rechtstreeks zicht naar buiten.</p>	<p>Zelfs als dit nieuwe collectieve woongebouw niet onder het toepassingsgebied van de bijlage van deze verordening valt, zal de lift ervan aan de in artikel 7 van deze bijlage bepaalde voorwaarden moeten voldoen.</p>
	<p>Artikel 5 - Toegang tot een buitenruimte</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - De kwaliteit van gemeenschappelijke ruimten in collectieve gebouwen bevorderen en interacties, ontmoetingen en een gezellige sfeer aanmoedigen; - Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast. 	<p>In nieuwe bouwwerken beschikt elke wooneenheid over een buitenruimte voor ontspanning waar alle bewoners toegang toe hebben^A.</p> <p>Deze ruimte heeft een minimumoppervlak van minstens 10 % van de nuttige oppervlakte van de wooneenheid^B.</p> <p>De buitenruimte kan onder verschillende wooneenheden worden gedeeld. In dat geval heeft ze een oppervlak van minstens 10 % van de som van de nuttige oppervlaktes van de wooneenheden die deze ruimte delen^C.</p> <p>Deze buitenruimte wordt ingericht met het oog op ontmoeting en gezelligheid.</p>	<p>A: De toegang tot een buitenruimte is een essentiële voorwaarde voor de levenskwaliteit van gebouwen. Deze buitenruimte kan op het terrein worden ingericht binnen de private open ruimten of op het dak. Als de bestemming binnen het toepassingsgebied van de Bijlage valt, moet de toegang tot deze buitenruimte bovendien voldoen aan de normen van artikel 12 van de Bijlage.</p> <p>B: Als een van de wooneenheden van een collectief gebouw een oppervlakte van 100 m² heeft, moet die woning krachtens dit artikel een minimale buitenruimte van 10 m² hebben. Er moet bovendien worden opgemerkt dat deze woning krachtens artikel 16 van deze titel een private buitenruimte van minstens 8 m² moet hebben als deze wooneenheid voor huisvesting bestemd is en drie kamers heeft. Deze twee ruimtes moeten niet noodzakelijk van elkaar gescheiden zijn. Een enkele buitenruimte kan aan de eisen van beide artikelen voldoen. De woning zal dus niet noodzakelijk twee verschillende buitenruimtes met een minimumoppervlakte van respectievelijk 10 m² en 8 m² moeten hebben. De artikelen 5 en 16 van deze titel worden nageleefd als de woning een buitenruimte van minstens 10</p>

		<p>m² heeft, maar wel op voorwaarde dat deze buitenruimte privaat is en een minimale diepte van 1,50 m heeft, zoals opgelegd door artikel 16.</p> <p>C: Deze buitenruimte is niet noodzakelijk privé. Ze kan gedeeld worden onder verschillende wooneenheden. In dat geval wordt vereist dat de oppervlakte van de gedeelde ruimte minder dan 10 % bedraagt van de som van de nuttige oppervlaktes van de wooneenheden die dezelfde buitenruimte delen.</p> <p>In bijvoorbeeld een gebouw met 3 wooneenheden met elk een netto-oppervlakte van 100 m² moet het minimumoppervlak van de voor ontspanning ingerichte buitenruimte minstens 30 m² bedragen.</p>
	<p>Artikel 6 – Geluidscomfort^A</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast. 	<p>Elke nieuwe wooneenheid is op zo'n manier ontworpen en tot stand gekomen dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° de verspreiding van geluid tussen deze wooneenheid en de naastliggende wooneenheden en de buitenwereld wordt beperkt; 2° het geluid comfort in de woning wordt verzekerd, in het bijzonder in de bewoonbare lokalen. 	<p>A:</p> <p>Geluid comfort is essentieel om de levenskwaliteit te verbeteren en goede contacten tussen burens te behouden. Het heeft een positieve impact op het fysieke, mentale en sociale welzijn van personen. In leer- of arbeidsplaatsen heeft het een rechtstreeks effect op de concentratie en productiviteit. Slecht geluid comfort heeft daarentegen negatieve gevolgen voor de gezondheid en de productiviteit. Geluidsisolatie tussen naastliggende wooneenheden (al dan niet van eenzelfde bouwwerk) is essentieel om het comfort en de levenskwaliteit te garanderen. De verspreiding van geluid beperken, wordt gerealiseerd door het gebruik van klassieke en beproefde technische isolatieoplossingen, zoals dubbele muren, akoestische wanden en vloeren, zwevende ondervloeren, akoestische ramen, enz. Het geluid comfort hangt evenwel ook af van de manier waarop de ruimtes in het gebouw worden ontworpen en ingedeeld. In die context moet rekening worden gehouden met:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. de verschillende bestemmingen/gebruiksfuncties van het gebouw (huisvesting, kantoren, horeca, voorzieningen...); 2. de verschillende vertrekken van de wooneenheid (boven elkaar plaatsen van dag- en nachtvertrekken); 3. technische voorzieningen die geluid maken (warmtepompen, ventilatie...). 4. de plaatsing van gevoelige functies (slaapkamers, leerlokalen, rustlokalen...) aan stille gevels of aan de gevels die het minst aan het geluid van het verkeer worden blootgesteld.
---	---	---

		<p>Inzake geluid bestaat er normen NBN S01-400-1. Die leggen de akoestische criteria vast voor verschillende functie-categorieën: woongebouwen (huizen en appartementen), schoolgebouwen, andere gebouwen (kantoorgebouwen, ziekenhuizen, enz.). Ze bepalen de vereisten waaraan een afgewerkt gebouw moet voldoen zowel op het vlak van de isolatie voor luchtgeluid en contactgeluid als op dat van gevelisolatie, alsook op het gebied van de door de technische installaties voortgebrachte geluidshinder en de beheersing van de nagalm in bepaalde specifieke ruimten. We verwijzen de lezer naar deze normen, waarvan de naleving wordt aanbevolen.</p> <p>Meer informatie: https://www.buildwise.be/nl/normen-en-regelgeving/akoestiek/bouwakoestiek-normering-in-belgie/</p>
	<p>Artikel 7 - Aansluitingen</p>	
<p>- De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen;</p>	<p>§ 1. Elke nieuwe wooneenheid is aangesloten op het water- en elektriciteitsnet.</p> <p>De tellers worden geïndividualiseerd per wooneenheid. Er is permanent vlotte toegang tot de tellers.</p> <p>§ 2. Elke nieuwe wooneenheid is aangesloten op de openbare riole-ring, indien aanwezig, voor de afvoer van haar afvalwater.</p> <p>In het andere geval wordt het afvalwater verwerkt door een autonoom zuiveringssysteem dat op het betrokken terrein is geïnstalleerd.</p>	

	<p>De handelingen en werken in een bestaande wooneenheid verbeteren de conformiteit van de wooneenheid ten aanzien van de in dit artikel bedoelde eisen.</p> <p>§3. Elk nieuw bouwwerk of elk bestaand bouwwerk waarvan de structuur gevoelig wordt gewijzigd, wordt binnen het bouwwerk uitgerust met een fysieke infrastructuur die bestemd is voor hoge snelheid en tot het toegangspunt van het netwerk reikt.</p> <p>Elk nieuw collectief gebouw of elk bestaand collectief gebouw waarvan de structuur gevoelig wordt gewijzigd, wordt uitgerust met een toegangspunt.</p> <p>Deze paragraaf is niet van toepassing in de volgende gevallen:</p> <p>1° op beschermde gebouwen, gebouwen die ingeschreven zijn in de bewaarlijst of gebouwen die het voorwerp uitmaken van een procedure tot bescherming of tot inschrijving op de bewaarlijst, overeenkomstig het BWRO;</p> <p>2° als de kosten die voortvloeien uit het eerste en tweede lid duidelijk buitensporig zijn.</p>	
	<p>Artikel 8 - Bijbehorende lokalen</p>	
<p>- De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen.</p>	<p>Elk nieuw collectief gebouw bevat:</p> <p>1° Een of meerdere lokalen of ruimtes voor de opslag, hantering en sortering van afval (met inbegrip van voedsel- en groenafval) of toegang tot een halfondergrondse of ondergrondse voorziening voor afvalophaling^A;</p>	<p>A: Halfondergrondse of ondergrondse voorzieningen voor afvalophaling mogen niet in achteruitbouwstroken van mandelige bouwwerken worden geplaatst.</p>

	<p>2° een lokaal of ruimte voor de opslag van schoonmaakmateriaal voor de gemeenschappelijke lokalen.</p> <p>De afmetingen van deze lokalen en ruimtes worden bepaald op basis van het aantal, de typologie en/of de nuttige oppervlakte van de wooneenheden in het gebouw. Ze moeten voor al zijn bewoners vlot toegankelijk zijn.</p> <p>Het lokaal of de ruimte voor afvalsortering en -opslag is zodanig gelegen dat het huishoudelijk afval gemakkelijk naar de openbare weg kan worden weggevoerd.</p>	
	<p>Artikel 9 – Overstromingsgevaar</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast. 	<p>Elk nieuw bouwwerk in een gebied met overstromingsgevaar beperkt zijn impact op de ondergrondse afvloeiing van het water^A.</p> <p>Het is zo ontworpen dat de infiltratie van regenwater in het bouwwerk wordt vermeden, met inbegrip in geval van grote hoeveelheden afvloeiend water, als de volgende cumulatieve voorwaarden worden nageleefd:</p> <p>1° De drempel van de muuropeningen wordt verhoogd in functie van de gemiddelde of hoge intensiteit van het overstromingsgevaar^B;</p> <p>Geen enkel bewoonbaar lokaal of gevoelige installatie bevindt zich in de kelderverdieping;</p> <p>3° tot op de hoogte van de weg wordt de aansluiting op de riolering zodanig ontworpen dat het rioolwater niet kan terugvloeien naar het gebouw.</p>	<p>De overstromingsgevaarskaart kan worden geraadpleegd op: https://geodata.leefmilieu.brussels/client/view/1a3cae6b-dd04-4b28-a3e2-c432dc83e24f?_ga=2.239625348.620471848.1656339711-663977515.1650294606</p> <p>B: De verhoging gebeurt ter hoogte van de weg of, als er geen weg is, in verhouding tot het natuurlijke terrein. Er kunnen alternatieve technische oplossingen worden voorgesteld of opgelegd als deze drempels toegankelijk zijn voor personen met een handicap zodat een toegang kan worden geboden die overeenstemt met artikel 11 van de bijlage.</p> <p>C: Kwetsbare installaties zijn installaties met veiligheidsrisico's in geval van overstroming, zoals informaticaservers, verwarmingsketels, noodgeneratoren of elektrische transformatoren.</p>

	HOOFDSTUK 3: WONING	
	Afdeling 1 – Gewone woningen	
	Onderafdeling 1 – Collectieve gebouwen	
	Artikel 10 – Mix van woontypes^A	
- De diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen.	Als een nieuw collectief woongebouw wordt gebouwd, verschillende woningen worden gecreëerd of het aantal woningen in een bestaand bouwwerk wordt gewijzigd, heeft het collectieve gebouw een mix van woontypes.	A: Deze bepaling heeft tot doel om een verscheidenheid aan woningen in gebouwen met verschillende woningen te bieden. Deze verscheidenheid heeft betrekking op het aantal kamers dat de woning heeft. Deze regel beoogt een minimumaantal gezinswoningen te verzekeren.
	Artikel 11 – Aanpasbare woningen	
- De diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen; - Zorgen voor een optimale inclusie van iedereen in de samenleving; - De veiligheid, het comfort en de toegankelijkheid van de fysieke leefomgeving verbeteren door middel van kwaliteitsvolle inrichtingen die worden uitgevoerd met respect voor het omliggende stedelijke kader en de architecturale kwaliteiten van de bouwwerken;	In elk nieuw collectief gebouw, met een vloeroppervlakte van meer dan 2000 m ² is minimaal 1 woning per begonnen schijf van 10 aanpasbaar.	Aanpasbare woningen worden gemakkelijk aangepaste woningen door de latere installatie van voorzieningen. De hele aangepaste woning voldoet aan de criteria in de bijlage, van de openbare ruimte tot het interieur van de woning en alle bijbehorende aangrenzende ruimten (gemeenschappelijke ruimten en lokalen, buitenruimten, parkeer-ruimte, enz.)

	Artikel 12 – Verdeling van een bestaande woning^A	
<ul style="list-style-type: none"> - De diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen; - Zorgen voor een optimale inclusie van iedereen in de samenleving. 	<p>De verdeling van een bestaande woning in meerdere woningen kan worden toegestaan als een van de door verdeling tot stand gebrachte woningen minstens 2 kamers bevat.</p>	<p>A: Met de veranderende levensstijlen die gepaard gaan met een vermindering van de gemiddelde grootte van de huishoudens, worden veel woningen omgebouwd tot appartementen. De bepaling heeft tot doel om deze verdelingen te reguleren en ervoor te zorgen dat ze minstens één woning die voldoet aan de behoeften van gezinnen behouden. In geval van verdeling van een huis worden de woningen die uit deze verdeling voortvloeien, beschouwd als nieuwe woningen en moeten ze voldoen aan de bepalingen van deze afdeling, met name wat betreft de oppervlakte, de natuurlijke verlichting, de buitenruimte, geluidcomfort, enz. Als bijvoorbeeld een eengezinswoning in drie woningen wordt verdeeld, worden deze drie woningen als nieuwe woningen beschouwd.</p>
	Onderafdeling 2 – Wooneenheden	
	Artikel 13 – Minimale nuttige oppervlakte	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast; - De diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen. 	<p>§ 1. De minimale nuttige oppervlakte van een woning bedraagt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 28 m² voor een studio; - 50 m² voor een woning met 1 kamer; - 65 m² voor een woning met 2 kamers; - 80 m² voor een woning met 3 kamers; - 100 m² voor een woning met 4 kamers; - 120 m² voor een woning met 5 kamers. <p>Als er meer dan 5 kamers zijn, staat de minimale nuttige oppervlakte in verhouding tot het aantal kamers^A.</p>	<p>A: In dit artikel is de minimale nuttige oppervlakte van de woningen in functie van het aantal kamers en dus van het potentiële aantal gebruikers vastgelegd. In de vorige gewestelijke stedenbouwkundige verordening moesten enkel bepaalde ruimten een minimale oppervlakte hebben. Het feit dat de woning als een geheel wordt beschouwd, maakt het mogelijk om meer flexibiliteit te bieden in de interne organisatie van deze woning zonder hiermee de kwaliteit en de globale dimensie ervan te verminderen. De verhoging van de oppervlakte van de woning is proportioneel groter van zodra er meer dan 5 kamers zijn. Boven</p>

	<p>Een woning mag niet meer dan 15 kamers bevatten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - § 2. Binnen een woning bedraagt de netto-oppervlakte van de bewoonbare lokalen minstens 75% van de minimale nuttige oppervlakte van de in paragraaf 1 bedoelde woning^B ; <p>§ 3. De afmetingen van de lokalen staan in verhouding tot het aantal kamers in de woning^C.</p> <p>§ 4. De woning heeft minstens een vlot toegankelijke private opbergruimte of -lokaal. Deze minimale netto-oppervlakte bedraagt 2 m², vanaf de 3de kamer vermeerderd met 1 m² per kamer^D.</p>	<p>deze drempel moet de projectverantwoordelijke de voorgestelde oppervlakte rechtvaardigen en moet de vergunnende overheid het gepaste karakter ervan nagaan.</p> <p>B: Bewoonbare ruimten moeten het grootste deel van de nuttige oppervlakte van de woning vertegenwoordigen om toereikende leefomstandigheden en voldoende natuurlijke verlichting te bieden.</p> <p>C: Er moeten verblijfsruimtes worden voorzien die in verhouding staan tot het aantal potentiële bewoners van de woning. Bovendien voorziet artikel 3 dat het bewoonbare lokaal een minimale netto-oppervlakte van 8 m² heeft, met uitzondering van de kamers, die een minimale netto-oppervlakte van 9 m² hebben.</p> <p>D: Een woning met 4 kamers zal bijvoorbeeld over 4 m² bergingsruimte moeten beschikken. De oppervlaktes van de bergingsruimtes worden berekend zonder technische elementen zoals verwarmingsketels of meters. Deze ruimte kan buiten de woning liggen.</p>
	<p>Artikel 14 - Oriëntatie en natuurlijke verlichting</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; 	<p>§ 1. Elke woning met 2 kamers of meer heeft minstens een dubbele oriëntatie^A. Bij een bestemmingswijziging van een bestaand gebouw, is de eerste alinea echter niet van toepassing op voorwaarde dat het aantal</p>	<p>A: Een woning met dubbele blootstelling aan daglicht biedt kwaliteitsvolle natuurlijke verlichting, maar ook diverse zichten in de woning. De invoering ervan moet</p>

<p>- Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast.</p>	<p>woningen met blootstelling aan één zijde tot een minimum beperkt wordt en dat zij een zeer kwalitatief uitzicht en lichtinval hebben.</p> <p>§ 2. Een nieuwe woning met één oriëntatie is verboden wanneer ze: 1° zich op de benedenverdieping bevindt en van natuurlijk licht wordt voorzien door een gevelopening in een gevel die zich op de rooilijn bevindt; 2° zich aan een gevel bevindt in een zone waar de akoestische omgeving (Lden) luider is dan 65 dB.</p> <p>§3. Met uitzondering van de keuken beschikt elk bewoonbaar lokaal over natuurlijke verlichting via een gevelopening met een netto lichtdoorlatende oppervlakte van minstens 1/5de van de netto-oppervlakte van het lokaal.</p> <p>Voor de bewoonbare lokalen die zich in het dakschild bevinden, bedraagt de netto lichtdoorlatende oppervlakte minstens 1/8 van de netto-oppervlakte van het lokaal.</p>	<p>daarom zoveel mogelijk worden bevorderd, zelfs bij de reconversie van een bestaand gebouw. Het kan gaan om een doorzonwoning met ramen aan twee tegenovergelegen kanten, maar het zou ook kunnen gaan om hoekwoningen met ramen in twee loodrecht op elkaar staande muren (90° of meer). Wanneer deze dubbele blootstelling echter te moeilijk is in het geval van reconversie, moet er bijzondere aandacht worden gegeven om te verzekeren dat de betrokken woningen andere kwaliteiten zouden hebben in functie van de context (bijvoorbeeld een zeer open uitzicht), om dit gebrek te compenseren. Deze, te moeilijke, voorwaarden hebben betrekking op de bewoonbaarheid van het bouwwerk (comfort, voldoende ruimtes, toegankelijkheid, natuurlijke verlichting...), de duurzaamheid ervan (energie-efficiëntie, akoestische of thermische isolatie, waterbeheer...), of de duidelijk onevenredige kosten die deze werken in het licht van het projectprogramma met zich meebrengen.</p> <p>B: Er zijn bovendien situaties waarin monogeorieënteerde (zelfs kleine) woningen worden voorgeschreven om technische redenen in verband met de levenskwaliteit ervan.</p> <p>C. Het gaat vooral over gevels die grenzen aan een lawaai-erige verkeersas (of in de buurt van een andere bron van lawaai). Een kaart van de percelen die een stille gevel nodig hebben vindt u op ***</p>
	<p>Artikel 15 - Zicht</p>	
<p>- De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen;</p>	<p>De belangrijkste leefruimte van iedere woning heeft minstens één gevelopening die een recht uitzicht geeft naar buiten, op een hoogte van 1,20 m die vanaf de vloer wordt gemeten.</p>	<p>A: Een boom of eendere welke begroeiing vormt geen obstakel voor een recht zicht.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast. 	<p>Dat uitzicht is obstakelvrij over een minimale afstand van 4 m die wordt gemeten vanaf de gevelopening en biedt een recht zicht op minstens twee van de volgende elementen^A:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de grond; - het landschap^B; - de hemel. 	<p>B: Het begrip "landschap" omvat het geheel van visuele kenmerken van een bepaald geografisch gebied. Dat gebied kan bestaan uit natuurlijke elementen, zoals bomen, of stedelijke elementen, zoals gebouwen. Het begrip "landschap" omvat dus zowel het natuurlijke als het stedelijke landschap.</p>
	<p>Artikel 16 - Buitenruimte</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast. - De kwaliteit van gemeenschappelijke ruimten in collectieve gebouwen bevorderen en interacties, ontmoetingen en een gezellige sfeer aanmoedigen. 	<p>§1. Elke woning beschikt over een private buitenruimte^A. Alinea 1 is echter niet van toepassing op nieuwe woningen die voortvloeien uit de verdeling van een individueel gebouw.</p> <p>§2. In een nieuw bouwwerk heeft de buitenruimte van een woning de volgende twee technische kenmerken^B:</p> <p>1° een minimaal toegankelijk oppervlak van 2 m², per kamer vermeerderd met minstens 2 m² vanaf de 2de kamer tot de 5de kamer. Na de 5de kamer wordt deze oppervlakte proportioneel aan het aantal kamers;</p> <p>2° een minimale breedte van 1,50 m.</p>	<p>A: Alle nieuwe woningen zouden een private buitenruimte moeten hebben. Het creëren van nieuwe terrassen of balkons in het kader van de verdeling van een individueel gebouw kan echter zeer moeilijk zijn. Daarom wordt dat specifieke geval uitgesloten van de regel. Een buitenruimte wordt wel aanbevolen wanneer de plaatselijke omstandigheden het toelaten.</p> <p>B. Als de nieuwe woning deel uitmaakt van een nieuw bouwwerk, worden de minimale oppervlakte en diepte van deze buitenruimte bepaald door paragraaf 1. Deze bepaling moet worden gelezen in combinatie met artikel 5, dat van toepassing is op alle wooneenheden, ongeacht hun bestemming. Zo kan de private buitenruimte van een krachtens artikel 5 gecreëerde woning perfect dezelfde zijn als degene die door dit artikel wordt vereist als deze ruimte een minimale diepte van 1,50 m heeft.</p> <p>De aanleg van terrassen en balkons moet de regels van het Burgerlijk Wetboek naleven (art. 3.132. van Boek III). Het gebruik van deze ruimtes moet de rust van de buurt respecteren. Deze kwestie overstijgt evenwel de stedenbouw en valt onder de goede burenenrelaties, die worden</p>

		geregeld door het Burgerlijk Wetboek en de politiereglementen die met name buurtlawaaï bestrijden.
	Afdeling 2. Colivingwoningen	
	Artikel 17 – Minimale nettovloeroppervlakte	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijzen in de loop van de tijd kunnen worden aangepast. - de diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen; 	<p>§ 1: De minimale nuttige oppervlakte van een colivingwoning bedraagt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 70 m² voor een woning met 2 kamers; - 85 m² voor een woning met 3 kamers; - 100 m² voor een woning met 4 kamers; - 120 m² voor een woning met 5 kamers; - 160 m² voor een woning met 6 kamers; - 180 m² voor een woning met 7 kamers; - 200 m² voor een woning met 8 kamers; - 220 m² voor een woning met 9 kamers; - 260 m² voor een woning met 10 kamers; - 280 m² voor een woning met 11 kamers; - 300 m² voor een woning met 12 kamers; - 320 m² voor een woning met 10 kamers; - 340 m² voor een woning met 11 kamers; - 360 m² voor een woning met 12 kamers. <p>Een colivingwoning mag niet meer dan 15 kamers bevatten^A.</p> <p>§ 2. Binnen elke colivingwoning bedraagt de netto-oppervlakte van de bewoonbare lokalen minstens^B:</p>	<p>A: Dit artikel bepaalt de minimale nuttige oppervlakte van woningen aan de hand van het aantal kamers en dus van het mogelijke aantal bewoners. In de vorige gewestelijke stedenbouwkundige verordening moesten enkel bepaalde vertrekken een minimale oppervlakte hebben. Het feit dat de woning als een geheel wordt beschouwd, maakt het mogelijk om meer flexibiliteit te bieden in de interne organisatie van deze woning zonder hiermee de kwaliteit en globale dimensie ervan te verminderen. De toename van de minimale nuttige oppervlakte van de woning is in verhouding groter als er meer dan 5 en 9 kamers zijn omdat de toename van het aantal bewoners ruimere gemeenschappelijke lokalen en zelfs extra vertrekken, functies en collectieve ruimtes vereist.</p> <p>B: De bewoonbare lokalen moeten het grootste deel van de nuttige oppervlakte van de woning vertegenwoordigen om toereikende leefomstandigheden en voldoende natuurlijke verlichting te bieden.</p> <p>C: Er moeten bewoonbare lokalen worden voorzien die in verhouding zijn tot het potentiële aantal gebruikers van de woning.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - voor woningen tot 5 kamers: 75% van de minimale nuttige oppervlakte van de woning zoals bedoeld in paragraaf 1; - voor woningen vanaf 6 kamers: 80% van de minimale nuttige oppervlakte van de woning zoals bedoeld in paragraaf 1. <p>§ 3. De afmetingen van de lokalen worden bepaald aan de hand van het aantal kamers in de woning^c.</p> <p>§ 4. De colivingwoning heeft een privaat en vlot toegankelijk bergingslokaal of -ruimte per kamer.</p> <p>De minimale netto-oppervlakte van dat lokaal of deze ruimte bedraagt 2 m².</p>	
	Artikel 18 – Keuken en sanitaire ruimtes	
- De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen;	<p>§1. De afmeting en voorzieningen van de keuken worden bepaald aan de hand van het aantal kamers^A.</p> <p>§2. De colivingwoning bevat minstens 1 badkamer per begonnen reeks van 3 kamers.</p> <p>§3. De colivingwoning bevat minstens 1 gescheiden toilet per begonnen reeks van 3 kamers.</p>	A: De keuken is een belangrijke leefruimte en moet in dat verband als een bewoonbare ruimte worden beschouwd waarvan de afmetingen en voorzieningen de bereiding van maaltijden voor het potentiële aantal gebruikers van de woning mogelijk moeten maken.
	Artikel 19 – Aangepaste colivingwoning	
	Ten minste één slaapkamer, één toilet, één badkamer en alle collectieve ruimten van de woning zijn aanpasbare voor mensen met een handicap.	Aanpasbare woningen worden gemakkelijk aangepaste woningen door de latere installatie van voorzieningen. De hele aangepaste woning voldoet aan de criteria in de bijlage, van de openbare ruimte tot het interieur van de

	<p>In bestaande bouwwerken voldoet een nieuwe colivingwoning echter aan het eerste lid wanneer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze toegankelijk is volgens de vereisten bepaald in de Bijlage; - ze zich bevindt in een gebouw waarbij het niveauverschil tussen het gelijkvloers en de openbare ruimte overbrugd kan worden zonder inbreuk te maken op de openbare ruimte; - ze zich bevindt op een verdieping die bediend wordt door een lift. 	woning en alle bijbehorende aangrenzende ruimten (gemeenschappelijke ruimten en lokalen, buitenruimten, parkeerruimte, enz.)
	Artikel 20 – Toepassing van de bepalingen van afdeling 1	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - Ervoor zorgen dat bouwwerken en woonwijken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast; - De diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen. 	De artikelen 14 tot 16 zijn van toepassing op colivingwoningen.	<p>De volledige hoofdstukken 1, 2 en 4 zijn van toepassing op colivingwoningen. Hoofdstuk 3 is enkel in de volgende mate van toepassing op dergelijke woningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in afdeling 1 zijn de artikelen 14 tot 16 van toepassing; - afdeling 2 is volledig van toepassing; - afdeling 3 is niet van toepassing (deze afdeling is enkel van toepassing op studentenwoningen).
	Afdeling 3: Studentenwoningen:	
	Onderafdeling 1: Collectieve gebouwen	
	Artikel 21 – Mix van types studentenwoningen	
<ul style="list-style-type: none"> - De diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen. 	Als een collectief gebouw met studentenwoningen wordt gebouwd, verschillende studentenwoningen worden gecreëerd of	

	<p>het aantal studentenwoningen in een bestaand bouwwerk wordt gewijzigd, heeft het collectieve gebouw een groter aantal collectieve dan individuele woningen^A.</p>	<p>A: Deze bepaling beoogt een diversiteit van woningen in gebouwen met studentenwoningen te bieden en een gevarieerd aanbod te verzekeren dat ook aan de behoeften aan individuele en collectieve studentenwoningen voldoet.</p>
	<p>Artikel 22 – Verblijfsruimtes en conciërgewoning</p>	
<p>- De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen.</p>	<p>Elke nieuwbouw met meer dan 50 studentenkamers^A buiten een campus^B voor hoger onderwijs bevat^C:</p> <p>1° een of meerdere verblijfsruimtes die toegankelijk zijn voor alle studenten van het gebouw, met een minimale netto-oppervlakte van 20 m² die met 0,4 m² per kamer wordt vermeerderd;</p> <p>2° een woning die als conciërgewoning dienstdoet^D.</p> <p>Deze verblijfsruimtes zijn gescheiden van de in artikel 25 bedoelde gemeenschappelijke ruimtes.</p> <p>De woning die als conciërgewoning dienstdoet, voldoet aan de in afdeling 1 bedoelde regels.</p>	<p>A: Een individuele studentenwoning wordt als een kamer geteld.</p> <p>B: Dat betekent dat de site waarop de studentenwoning zich bevindt al geniet van alle faciliteiten verbonden aan een site van hoger onderwijs zoals beveiliging, zalen ter beschikking van de studenten, openbare ruimtes...</p> <p>C: De door deze bepaling nagestreefde doelstelling is om de gebouwen met studentenwoningen die meer dan 50 kamers hebben (ongeacht of ze zich in een individuele of collectieve woning bevinden) en die zich niet op een campus voor hoger onderwijs bevinden, te voorzien van een of meerdere collectieve ruimtes waar alle studenten toegang toe hebben.</p> <p>De verblijfsruimte is een ontspanningsruimte waar studenten elkaar kunnen ontmoeten, met elkaar kunnen praten en plezier kunnen maken. Hij moet in verhouding staan tot het aantal gebruikers en kan worden uitgerust met diverse meubelen zoals een zitbank, televisie, pingpongtafel, enz. Deze ruimte is onafhankelijk van de in artikel 25 bedoelde gemeenschappelijke ruimtes.</p> <p>D: De conciërgewoning wordt gebruikt door de persoon die instaat voor het toezicht op het gebouw en die het</p>

		desgevallend onderhoud. Net als elke gemeenrechtelijke woning moet ze voldoen aan de woonbaarheidsnormen.
	Artikel 23 – Aangepaste studentenwoningen	
<ul style="list-style-type: none"> - De diversiteit van de woningen verzekeren en aanmoedigen; - Zorgen voor een optimale inclusie van iedereen in de samenleving; - De veiligheid, het comfort en de toegankelijkheid van de fysieke leefomgeving verbeteren door middel van kwaliteitsvolle inrichtingen die worden uitgevoerd met respect voor het omliggende stedelijke kader en de architecturale kwaliteiten van de bouwwerken. 	<p>In nieuwe bouwwerken:</p> <p>1° Zijn minstens 5 % van de individuele studentenwoningen aangepaste woningen;</p> <p>2° zijn per eenheid van 12 kamers ten minste één slaapkamer, één toilet, één badkamer en alle collectieve ruimten van elke collectieve studentenwoning aangepast.</p> <p>In bestaande bouwwerken voldoet elke nieuwe studentenwoning aan het eerste lid, voor alle niveaus die in de bestaande situatie voldoen aan de toegankelijkheidseisen die in de bijlage zijn gedefinieerd.</p>	De hele aangepaste woning voldoet aan de criteria in de bijlage, van de openbare ruimte tot het interieur van de woning en alle bijbehorende aangrenzende ruimten (gemeenschappelijke ruimten en lokalen, buitenruimten, parkeerterrein, enz.)
	Onderafdeling 2: Wooneenheden	
	Artikel 24 – Individuele studentenwoning	
	Elke individuele studentenwoning heeft een minimale nuttige oppervlakte van 22 m ^{2A} .	A: Zoals elke woning moet de individuele studentenwoning alle functies bevatten die onmisbaar zijn om er te kunnen wonen: slaap, verblijf, hygiëne, bereiden en nuttigen van maaltijden.
	Artikel 25 - Collectieve studentenwoning	

<p>- De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen.</p>	<p>Collectieve studentenwoningen voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <p>1° de kamers hebben een minimale netto-oppervlakte van 12 m², zonder badkamer;</p> <p>2° de woning heeft per begonnen reeks van 12 kamers een gemeenschappelijke verblijfsruimte en een keuken die samen een minimale netto-oppervlakte van 8 m² hebben, vanaf de 3de kamer vermeerderd met 3 m² per kamer;</p> <p>3° de woning heeft per begonnen reeks van 4 kamers minstens één badkamer, een wastafel en een van die badkamer gescheiden wc.</p> <p>De wastafel kan in de badkamer worden geïntegreerd, maar moet van het toilet gescheiden zijn.</p>	<p>A: Het aantal woonkamers en keukens hangt af van het aantal kamers en wordt berekend per begonnen schijf van 8 kamers.</p> <p>De netto-oppervlakte van de woonkamer / keuken voldoet aan de volgende regel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 kamers: een woonkamer / keuken van minstens 8 m²; - 3 kamers: een woonkamer / keuken van minstens 11 m²; - 4 kamers: een woonkamer / keuken van minstens 14 m²; - 5 kamers: een woonkamer / keuken van minstens 17 m²; - ... - 10 kamers: een woonkamer / keuken van minstens 32 m²; - 11 kamers: een woonkamer / keuken van minstens 35 m²; - 12 kamers: een woonkamer / keuken van minstens 38 m²; - 20 kamers: een woonkamer / keuken van 38 m² (voor 12 kamers) en een woonkamer / keuken van 26 m² (voor 8 kamers); - ... <p>Een collectieve studentenwoning met 4 kamers moet bijvoorbeeld een woonkamer en keuken hebben die samen een minimale oppervlakte van 14 m² hebben, terwijl een collectieve studentenwoning met 12 kamers een eerste woonkamer/keuken zal hebben van 26 m² en een tweede woonkamer/keuken van 14 m².</p> <p>Deze indeling zorgt ervoor dat studenten deze ruimtes kunnen delen met een klein aantal andere studenten. Deze ruimtes hebben niet dezelfde functie als ruimtes die gedeeld worden met alle andere studenten, zoals foyers, enz. die minder geschikt zijn.</p>
--	---	---

	Artikel 26 – Toepassing van de bepalingen van afdeling 1	
	De artikelen 14 en 15 van afdeling 1 zijn van toepassing op studentenwoningen.	De volledige hoofdstukken 1, 2 en 4 zijn van toepassing op studentenwoningen. Hoofdstuk 3 is enkel in de volgende mate van toepassing op dergelijke woningen: <ul style="list-style-type: none"> - in afdeling 1 zijn de artikelen 14 en 15 van toepassing; - afdeling 2 is niet van toepassing (deze afdeling is enkel van toepassing op colivingwoningen); - afdeling 3 is volledig van toepassing.
	HOOFDSTUK 4: PARKEREN EN LEVERINGEN	
	Artikel 27 – Fietsparkeerplaatsen^A	
<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor een rationeel en gedeeld gebruik van de parings; - De actieve mobiliteit bevorderen. 	<p>§ 1. Het minimale aantal fietsparkeerplaatsen van nieuwe woningen is één plaats per kamer.</p> <p>Het aantal dat wordt bepaald door de toepassing van het eerste lid wordt verhoogd met 25% in nieuwe collectieve woongebouwen die woningen bevatten met een vloeroppervlakte van 2000 m²</p> <p>§ 2. Het minimale aantal fietsparkeerplaatsen van nieuwe wooneenheden die bestemd zijn voor kantoren, hoogtechnologische activiteiten, activiteiten voor de productie van immateriële goederen of geïntegreerde diensten voor ondernemingen is één plaats per begonnen reeks van 50 m² vloeroppervlakte, met een minimum van twee plaatsen per wooneenheid.</p>	<p>A: Deze bepaling beoogt een voldoende groot aanbod aan fietsparkeerplaatsen te waarborgen in alle soorten gebouwen, ongeacht of ze voor wonen (met inbegrip van studentenwoningen en colivingwoningen) of voor andere activiteiten bestemd zijn. In dat verband is het Masterplan Fietsparkeren <i>strategische visie 2021-2030</i>, dat op 05/02/2021 door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering werd goedgekeurd, beschikbaar op de volgende link: https://mobilite-mobiliteit.brussels/sites/default/files/2021-02/Masterplan%20Fietsparkeren.pdf</p> <p>B: Een nieuw collectief gebouw, met een vloeroppervlakte van meer dan 2000 m², met bijvoorbeeld 8 woningen, namelijk 2 driekamerappartementen, 4 tweekamerappartementen en 2 eenkamerappartementen zal dus 20 plaatsen moeten hebben. De verplichting om 25 % meer fietsstallingen te creëren in grote collectieve woongebouwen</p>

	<p>§ 3. Het aantal fietsparkeerplaatsen van nieuwe wooneenheden bestemd voor ambachtelijke, industriële, logistieke activiteiten of activiteiten voor de vervaardiging van materiële diensten, handelszaken, groothandelszaken, grote speciaalzaken, voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten of hotelinrichtingen, wordt op basis van een gemotiveerde beslissing van de aanvrager bepaald.</p> <p>Dat aantal wordt op basis van de volgende criteria verantwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bereikbaarheid met het openbaar vervoer; - het mobiliteitsprofiel van de bewoners en bezoekers; - de aard van de activiteit; - de alternatieve beschikbaarheden inzake gedeelde mobiliteit of parkeren buiten de openbare weg in de wijk; - de in het project uitgevoerde maatregelen om een duurzame mobiliteit te bevorderen. <p>§ 4. De fietsparkeerplaatsen die worden gecreëerd in toepassing van de paragrafen 1 tot 3 voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <p>1° ze staan ter beschikking van alle gebruikers van de wooneenheid, met uitzondering van de in paragraaf 1, tweede lid en paragraaf 2, tweede lid bedoelde extra parkeerplaatsen, die ook ter beschikking staan van de buurtbewoners en bezoekers;</p> <p>2° ze zijn gelegen in een overdekte, of tegen slechte weersomstandigheden beschermde, en beveiligde gelijkvloerse ruimte, afgezonderd van de andere parkeerplaatsen voor motorvoertuigen;</p> <p>3° ze zijn vlot toegankelijk van en naar de openbare weg^C;</p> <p>4° ze beschikken over een manoeuvreerruimte waarvan de oppervlakte in verhouding staat tot het aantal en de soorten te stallen fietsen^D;</p>	<p>maakt het mogelijk om de bijkomende plaatsen te delen met de buurtbewoners, maar ook om over extra fietsparkeerplaatsen voor bezoekers te beschikken.</p> <p>C: Een parkeertoegang moet dichtbij de weg liggen. Om een kwaliteitsvolle inrichting mogelijk te maken, wordt aanbevolen om geen dubbele deuren met een tussenruimte van minder dan 3 m van elkaar te hebben, gangen te voorzien met een breedte van meer dan 1,50 m en die geen obstakels en evenmin rechte hoeken hebben. Als de toegang via een lift gebeurt, wordt een minimumdiepte van 2,50 m aanbevolen om cargofietsen plaats te bieden.</p>
--	---	--

	<p>5° minstens 10% van de plaatsen is geschikt voor het parkeren van cargofietsen en andere bijzondere fietsen;</p> <p>6° ze beschikken over geschikte bevestigingsystemen en voldoende elektrische oplaadpunten;</p> <p>7° de in paragraaf 1, derde lid en in paragraaf 2, tweede lid bedoelde bijkomende plaatsen hebben een rechtstreekse en onafhankelijke toegang van de privécirculaties van het gebouw.</p> <p>§ 5. De nieuwe gebouwen met een andere bestemming dan huisvesting en met een vloeroppervlakte van meer dan 1000 m² hebben een lokaal met douches en lockers in de nabijheid van de fietsenstallingen.</p>	<p>D: Er wordt beschouwd dat een manoeuvreerruimte in verhouding is als ze vlotte toegang tot en vlot parkeren van fietsen mogelijk maakt. Een oppervlakte van 2m² per plaats, met inbegrip van de manoeuvreerruimte (die met andere fietsen kan worden gedeeld), is een referentiepunt voor kwaliteit.</p>
	<p>Artikel 28 - Parkeerplaatsen voor motorvoertuigen</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor een rationeel en gedeeld gebruik van de parkings; - De actieve mobiliteit bevorderen. - Zorgen voor een optimale inclusie van iedereen in de samenleving. 	<p>§ 1. Het aantal parkeerplaatsen voor motorvoertuigen van een nieuwe wooneenheid^A wordt bepaald op basis van een gemotiveerd voorstel van de aanvrager.</p> <p>Dat aantal wordt gerechtvaardigd op basis van de volgende criteria^B:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bereikbaarheid met het openbaar vervoer; - het mobiliteitsprofiel van de bewoners en desgevallend van de bezoekers^C; - de alternatieve regelingen voor gedeelde mobiliteit of parkeergelegenheid buiten de openbare weg in de wijk; - de in het project uitgevoerde maatregelen met het oog op het bevorderen van duurzame mobiliteit; - de aard van de activiteit als het gaat om een gebouw of een deel daarvan met een andere bestemming dan huisvesting. - De creatie of ter beschikkingstelling van gedeelde parkeerplaatsen of parkeerplaatsen voor de buurtbewoners. 	<p>A: Het aantal parkeerplaatsen buiten de openbare weg voor gebouwen bestemd voor kantoren, productieactiviteiten van immateriële goederen en/of hoogtechnologische activiteiten dat via een milieuvergunning kan worden toegestaan wordt omkaderd door de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen en het gedeelte “parkings” van het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (BWLKE).</p> <p>B: De volgende cijfers zijn indicatief om het aantal noodzakelijke parkeerplaatsen voor woningen in te schatten op basis van hun typologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 0,1 plaats/kamer voor studentenwoningen en colivingwoningen; b) 0,3 plaatsen/woning voor studio's en éénkamerwoningen;

	<p>§ 2. Voor de nieuwe wooneenheden worden in toepassing van paragraaf 1 minstens twee van de toegestane parkeerplaatsen aangepast aan personen met een handicap.</p> <p>Dat aantal wordt verhoogd met^D:</p> <ul style="list-style-type: none"> - één plaats per begonnen reeks van 50 plaatsen als het gaat om een parking met meer dan 50 parkeerplaatsen; - één plaats per aangepaste woning als het gaat om een gebouw dat volledig of gedeeltelijk voor huisvesting bestemd is. <p>§ 4. Elke nieuwe parking heeft een toegangshelling die in het bouwwerk is ingepast en een maximale helling van 5% heeft over de eerste 5 meter gemeten vanaf de rooilijn;</p> <p>Parkings vanaf 10 parkeerplaatsen voldoen bovendien aan de volgende cumulatieve voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° Ze hebben een directe toegang die onafhankelijke van de gemeenschappelijke circulaties van het gebouw is^E; 2° ze worden voorzien van de nodige infrastructuur voor de plaatsing van oplaadpalen voor elektrische voertuigen. Deze infrastructuur wordt voorzien voor elke parkeerplaats in gebouwen die volledig of gedeeltelijk voor huisvesting bestemd zijn en met één plaats per vijf in gebouwen of delen daarvan die een andere bestemming hebben. 	<p>c) 0,5 plaatsen/woning voor tweekamerwoningen; d) 0,75 plaatsen/woning voor woningen met drie tot vijf kamers; e) 1 plaats/woning voor woningen met zes kamers of meer;</p> <p>De bijkomende plaatsen die ter beschikking worden gesteld van de buurtbewoners worden als extra verrekend. De bedoeling van het Gewest (die vertaald wordt in verschillende plannen en reglementen – GPDO, GMP, LKEP, BWLKE) is om het aantal parkeerplaatsen op straat te beperken tot minder dan 200.000, het parkeren op parkings buiten de straat te begunstigen, vooral voor lange duur en om de shift naar andere vervoermiddelen en het verfraaien van de publieke ruimten te stimuleren.</p> <p>C: Het mobiliteitsprofiel van de bewoners van openbare woningen kan het ontbreken van parkeerplaatsen voor gemotoriseerde voertuigen rechtvaardigen in het kader van de verwezenlijking van de gewestelijke doelstellingen en plannen over het aanbod van woningen in openbaar beheer en met een sociaal oogmerk.</p> <p>D: Beide gevallen zijn cumulatief. Als er krachtens paragraaf 1 van dit artikel bijvoorbeeld 51 parkeerplaatsen werden toegestaan voor een gebouw met twee aangepaste woningen, moeten er minstens 6 aangepaste parkeerplaatsen zijn.</p> <p>E: De rechtstreekse en onafhankelijke toegang maakt gedeeld gebruik van de parking mogelijk met personen die niet in het gebouw wonen. Deze vereiste betekent evenwel niet dat de toegangen tot de parking voor de bewoners en voor externe personen noodzakelijk van elkaar gescheiden moeten zijn. Een gezamenlijke toegang tot de</p>
--	--	--

		parking kan worden ingericht vanuit een eerste sas dat gescheiden is van de gemeenschappelijke circulatie van het gebouw. Zo kan worden vermeden dat externe personen van deze gemeenschappelijke circulatie gebruikmaken.
	Artikel 29 - Levering	
<ul style="list-style-type: none"> - De leefkwaliteit en de flexibiliteit van het gebruik binnen de gebouwen waarborgen; - Ervoor zorgen dat de bouwwerken in de loop van de tijd kunnen worden aangepast. 	<p>§ 1. De volgende nieuwe wooneenheden beschikken over minstens één, voor bestelwagens en cargofietsen toegankelijke leveringszone:</p> <p>1° eenheden bestemd voor kantoren, hoogtechnologische activiteiten, activiteiten voor de productie van immateriële goederen of geïntegreerde diensten voor ondernemingen, waarvan de vloeroppervlakte tussen 1.000 m² en 10.000 m² bedraagt;</p> <p>2° eenheden bestemd voor ambachtelijke, industriële, logistieke activiteiten of activiteiten voor de vervaardiging van materiële diensten, handelszaken, groothandelszaken, grote speciaalzaken, voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten of hotelinrichtingen en waarvan de vloeroppervlakte tussen 500 m² en 2.000 m² bedraagt.</p> <p>§ 2. De volgende nieuwe wooneenheden beschikken bovendien over minstens één voor vrachtwagens toegankelijke leveringszone:</p> <p>1° eenheden bestemd voor kantoren, hoogtechnologische activiteiten, activiteiten voor de productie van immateriële goederen of geïntegreerde diensten voor ondernemingen en waarvan de vloeroppervlakte meer dan 10.000 m² bedraagt;</p> <p>2° eenheden bestemd voor ambachtelijke, industriële, logistieke activiteiten of activiteiten voor de vervaardiging van materiële diensten, handelszaken, groothandelszaken, grote speciaalzaken,</p>	

	<p>ken, voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten of hotelinrichtingen en waarvan de vloeroppervlakte meer dan 2.000 m² bedraagt.</p> <p>§ 3. De in toepassing van paragrafen 1 en 2 gecreëerde leveringszone bevindt zich buiten de weg en is overdekt.</p> <p>Ze heeft een minimale obstakelvrije hoogte van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 m als ze voor bestelwagens en cargofietsen bestemd is; - 4,30 m als ze voor vrachtwagens bestemd is. <p>De afmetingen van de leveringszone worden bepaald in functie van de vloeroppervlakte van het gebouw of gebouwen die ze bedient en van het type activiteit dat er wordt uitgeoefend.</p> <p>Ze is zo ontworpen dat de verspreiding van geluid naar andere wooneenheden en de buurt wordt beperkt.</p>	
--	---	--

<p align="center">BIJLAGE – TOEGANKELIJKHEID VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP</p>	<p align="center">Opmerkingen</p>
<p>HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN</p>	
<p>Artikel 1 - Doelstellingen</p>	
<p>De bepalingen van deze bijlage streven de volgende doelstellingen na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zorgen voor een optimale inclusie van personen met een handicap in de samenleving door de toegankelijkheid tot de fysieke leefomgeving voor hen te verbeteren; 	<p>België heeft het Verdrag over de rechten van personen met een handicap op 30 maart 2007 ondertekend en op 2 juli 200 geratificeerd. Het is op 1 augustus 2009 op internationaal niveau in werking getreden. Het Verdrag biedt een politiek en juridisch kader en richtlijnen met het oog op de invoering ervan.</p>

<p>- de veiligheid en het comfort van personen met een handicap verzekeren door middel van kwaliteitsvolle inrichtingen die worden uitgevoerd met respect voor het omliggende stedelijke kader en de architecturale kwaliteiten van de bouwwerken.</p>	<p>Deze bijlage draagt bij aan deze doelstelling op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.</p> <p>De ontwerp-gids voor toegankelijke gebouwen, die door de verenigingen van de vzw CAWaB werd opgesteld, biedt nauwkeurige informatie en illustraties over de manier waarop een ideaal gebouw in termen van toegankelijkheid moet worden gebouwd (signalisatie, helling, lift, toilet, publiek toegankelijke meubelen, enz.).</p> <p>Er wordt de aanvrager ten zeerste aanbevolen de gids te raadplegen op het volgende adres:</p> <p>https://stedenbouw.irisnet.be/pdf/ontwerpgids-voor-toegankelijke-gebouwen</p>
<p>Artikel 2 - Toepassingsgebied</p>	
<p>§ 1. Deze bijlage is van toepassing voor:</p> <p>a) gebouwen, met inbegrip van private open ruimten die ertoe behoren en de volgende private open ruimten:</p> <p>1° gebouwen voor recreatieve, toeristische en sociaal-culturele activiteiten^A;</p> <p>2° gebouwen voor de uitoefening van een verering of de uitdrukking van filosofische, religieuze en politieke ideeën;</p> <p>3° rechtbanken en hun griffies, de openbare besturen en de gebouwen waar de verschillende organismen die de overheidsinstellingen vertegenwoordigen hun zittingen en raden houden;</p> <p>4° instellingen voor gezondheid en medische zorgen, dierenartsen, kabinetten voor gezins- en sociale hulp of en voor geestelijke gezondheidszorg, funerari;</p> <p>5° de onderwijs- en opleidingsinstellingen, de opvanginstellingen, met inbegrip van instellingen voor het collectieve verblijf van minderjarigen of studenten;</p> <p>6° de opvanginstellingen of instellingen voor collectief verblijf van bejaarden of gehandicapten, aangepaste woningen en hun aparte opslagruimten en woningen waarin deze</p>	<p>A: De gebouwen bestemd voor sociaal-culturele activiteiten bevatten met name conferentie-, tentoonstellings- of concertzalen.</p> <p>B: Dit begrip slaat op transitparkings en publiek toegankelijke parkings, al dan niet met commerciële bestemming, die niet bijkomstig zijn bij een hoofdbestemming.</p> <p>C: Het gaat om de collectieve gebouwen die tenminste twee woonegelegenheden bevatten.</p> <p>D: De openbare open ruimten betreffen voornamelijk de straten, de steegjes, de ondergrondse doorgangen, de parken, de speeltuinen enz.</p> <p>F: Elke nieuwe constructie valt onder het toepassingsgebied van de Bijlage voor zover zij bedoeld wordt in §1.</p> <p>Bij bestaande constructies vallen enkel de delen die het voorwerp uitmaken van bepaalde handelingen en werkzaamheden onder de regels van de Bijlage.</p>

<p>personen aan hun behoeftes aangepaste omkadering en/of diensten ontvangen en de tijdelijke verblijven met een sociaal karakter;</p> <p>7° de instellingen en openluchtruimtes voor het uitoefenen van een sport of recreatie in open lucht;</p> <p>8° strafinstellingen of instellingen voor heropvoeding;</p> <p>9° hotels, winkelcentra en handelszaken, met inbegrip van de horecasector;</p> <p>10° kantoren;</p> <p>11° postkantoren, banken en andere financiële instellingen;</p> <p>12° publiek toegankelijke parkings^B;</p> <p>13° de gemeenschappelijke gedeelten van collectieve gebouwen^C waaronder met name de woningen^C, tot en met de toegangsdeur van elke woning;</p> <p>14° de stations voor het openbaar vervoer, inclusief de perrons en de toegangen tot de perrons;</p> <p>15° begraafplaatsen</p> <p>b) Openbare open ruimten^D</p> <p>§ 2. Deze bijlage is van toepassing^F:</p> <p>1° op elke nieuwe constructie;</p> <p>2° op nieuwe delen van een bestaande constructie die het voorwerp uitmaken van:</p> <p>a) verbouwingen waarbij de structuur van het gebouw gewijzigd wordt, met name de bouw van een uitbreiding;</p> <p>b) een wijziging van de bestemming om er één van de activiteiten of functies bedoeld in paragraaf 1 te vestigen;</p> <p>In het geval bedoeld in 2°, a), wanneer de verbouwingen de constructies bedoeld onder 1°, 9°, 10° et 13° betreffen, zijn enkel de artikelen 3, 8, 10, 16, 20, 3° et 4° en 26 van toepassing:</p> <p>1° op het gelijkvloers van het bestaand gebouw wanneer het niveauverschil tussen het gelijkvloers en de openbare ruimte niet kan gecompenseerd worden zonder inbreuk te maken met een vaste constructie of installatie op de openbare ruimte^G;</p> <p>2° op verdiepingen die niet bediend worden door een lift.</p> <p>De handelingen en werken die een bestaande constructie betreffen mogen in geen enkel geval de kwaliteit van deze constructie in het licht van deze bijlage verminderen.</p>	<p>Deze handelingen en werkzaamheden worden vermeld in de punten a) en b).</p> <p>De eerste hypothese (a) betreft het geval waar de verbouwing van de bestaande constructie de structuur ervan wijzigt. In dat geval wordt het in feite mogelijk om te overwegen het bestaand gebouw in overeenstemming te brengen met de regels van de Bijlage. De mate waarin deze regels van toepassing zijn zal natuurlijk afhangen van het voorwerp van deze verbouwing. Als die enkel de structuur van een deel van het gebouw wijzigen, bijvoorbeeld het gelijkvloers, zullen de regels van de Bijlage enkel op dat deel van toepassing zijn. Als die werken de bouw van een uitbreiding omvatten zal enkel die uitbreiding de regels van de Bijlage moeten respecteren.</p> <p>De tweede hypothese (b) betreft het geval waar het geheel of een gedeelte van de bestaande constructie wordt aangepast en deze van bestemming wijzigt om er één van de activiteiten of functies bedoeld in paragraaf 1 te vestigen; In dat geval dient het deel van de bestaande constructie dat het voorwerp uitmaakt van deze bestemmingswijziging de regels van de Bijlage te respecteren.</p>
--	--

<p>HOOFDSTUK 2: GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN</p>	
<p>Artikel 3 - Signalisatie</p>	
<p>§ 1. De signalisatie wijst de bezoekers de weg^A.</p> <p>Alle signalisatie-elementen moeten zichtbaar, leesbaar en begrijpelijk zijn.</p> <p>Moeten altijd worden gesignaleerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° de parkeergelegenheid die toegankelijk is voor personen met een handicap; 2° de toegangswegen; 3° de ingang die toegankelijk is personen met een handicap; 4° het onthaal; 5° de aanwezige functies; 6° de circulaties; 7° het sanitair dat toegankelijk is voor personen met een handicap; 8° de evacuatieroutes die toegankelijk zijn voor personen met een handicap. <p>§ 2. Van zodra het nodig is, wordt een waarschuwingsbekleding geplaatst^B.</p> <p>Elke waarschuwingsbekleding wordt aangebracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° op een afstand van 0,50 m van de te signaleren inrichting; 2° over de volledige breedte van of rondom de inrichting 3° over een diepte van 0,60 m. <p>§ 3. De uitspringende voorwerpen^C die meer dan 0,20 m uitsteken ten opzichte van de muur of de draagstructuur waarop zij bevestigd zijn, worden langs de zijkant voorzien van een stevige voorziening tot op de grond, waardoor de slechtziende personen hun aanwezigheid kunnen opmerken.</p>	<p>A: De signalisatie-elementen kunnen verschillende vormen aannemen en voor diverse gebruikstoepassingen bestemd zijn. Ze ondersteunen de architectuur en/of de voorzieningen, alsook de menselijke activiteit.</p> <p>Of het nu om uithangborden, postnummers, schermen, algemene informatieborden, oriëntatieborden, veiligheidsborden, gevarenborden, borden met noodinformatie, of toeristische informatie gaat, de signalisatie moet altijd aan bepaalde criteria beantwoorden om de leesbaarheid en het begrip te waarborgen.</p> <p>B: De plaatsing van een waarschuwingsbekleding is bijvoorbeeld noodzakelijk in de buurt van voetgangersoversteekplaatsen, wegbermen, verkeersgeleiders, vluchtheuvels, bovenkant van trappen en bij stadsmeubilair dat niet tot op de grond verlengd is.</p>

<p>§ 4. Glazen wanden en deuren in een circulatiezone moeten beveiligd worden en visueel contrasteren.</p>	<p>C: deze voorwerpen zijn bijvoorbeeld brandhaspels, brievenbussen, radiatoren, vensterbanken enz.</p>
<p>Artikel 4 - Draairuimte</p>	
<p>§ 1. Een draairuimte^A voldoet aan de volgende kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° een draairuimte hebben met een minimale diameter 1,50 m; 2° horizontaal en stabiel zijn; 3° vrij zijn van obstakels en buiten het bereik zijn van opengaande deuren; <p>§ 2. Zonder afbreuk te doen aan de andere bepalingen van deze Bijlage, wordt een draairuimte geplaatst:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° voor en achter elke opengaande deur; 2° voor elke voorziening; 3° bij elke richtingwijziging van een horizontale circulatie; 4° bij elk uiterste van een helling, roltrap of loopband. 	<p>A: De draairuimte stemt overeen met een cirkel waarvan de oppervlakte een volledige halve draai met een rolstoel mogelijk maakt. Ze vergemakkelijkt de verplaatsing van personen met een handicap die zich met een rolstoel, met één of twee wandelstokken of met een looprek voortbewegen.</p>
<p>Artikel 5 - Overgangsruiimte</p>	
<p>§ 1. Een overgangsruiimte^A voldoet aan de volgende kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° ze heeft een minimale breedte van 1,10 m, gemeten vanaf de as van de zitgelegenheid; 2° ze is 1,30 m lang; 3° ze is horizontaal en stabiel; 4° ze is vrij van obstakels en buiten het bereik van opengaande deuren; 5° ze is rechtstreeks toegankelijk vanaf een draairuimte. <p>§ 2. Zonder afbreuk te doen aan de andere bepalingen van deze Bijlage, wordt een overgangsruimte geplaatst:</p>	<p>A: Als een persoon in een rolstoel zich naar een zitgelegenheid wil verplaatsen, moet die persoon zijn of haar rolstoel net naast die zitgelegenheid kunnen plaatsen.</p> <p>De toegangsruimte, begrepen in de overgangsruiimte, wordt gemeten vanaf het uiterste van de zitgelegenheid.</p> <p>B: De in 3° bedoelde zitgelegenheden bevatten alle zitplaatsen waarop een persoon met een handicap zou kunnen plaatsnemen (bijvoorbeeld een zitplaats in een bioscoop, een wachtzaal, een vergaderzaal, een theater, een bank in een open ruimte enz.</p>

<p>1° naast toegankelijke toiletputten en douchezitjes; 2° naast het toegankelijke bed en de toegankelijke badkuip; 3° naast alle voor personen met een handicap bestemde zitgelegenheden^B.</p>	
<p>Artikel 6 - Toegangshelling en overloop</p>	
<p>§ 1. De toegangshelling heeft een maximaal hellingspercentage van 5 % over een doorlopende maximumlengte van 10 m.</p> <p>Als het eerste lid om technische redenen niet kan worden nageleefd, wordt het volgende maximale hellingspercentage toegestaan, gerangschikt naar prioriteit:</p> <p>1° 7 % over een doorlopende maximumlengte van 5 m; 2° 8 % over een doorlopende maximumlengte van 2 m.</p> <p>Het transversale hellingspercentage van de toegangshelling mag niet hoger dan 2 % zijn.</p> <p>§ 2. Een overloop met een draairuimte wordt ingericht bij de twee uitersten van de toegangshelling en na elke in § 1 bedoelde toegangshelling als het hellingspercentage van de toegangshelling gelijk is aan of hoger ligt dan 3 %^A.</p> <p>Langs de lege ruimte worden de vrije zijanten van de toegangshelling en de overlopen voorzien van een kantsteen van minstens 5 cm hoog.</p> <p>§ 3. De toegangshellingen en de overlopen zijn aan beide kanten voorzien van een dubbele leuning^B die aan de volgende voorwaarden voldoet:</p> <p>1° de leuning is doorlopend en loopt 0,40 m verder dan de overlopen door, op voorwaarde dat ze geen gevaar vormen; 2° hun toegang wordt niet door obstakels belemmerd; 3° de afstand tussen de leuning verzeemt een obstakelvrije doorgang met een minimale breedte van 1,20 m; 4° de stangen worden respectievelijk op een hoogte van 0,75 m en 0,90 m geplaatst ten opzichte van de toegangshelling en de overlopen.</p>	<p>A: De tussenliggende overloop of overlopen die moeten worden aangelegd wanneer de hellingsgraad groter dan of gelijk aan 3% is, geven de persoon met een handicap de kans om uit te rusten en de helling moeiteloos en zonder hulp van buitenaf op te gaan.</p> <p>B: Dankzij de plaatsing van leuning kunnen personen met een handicap ondersteuning, stabiliteit en geleiding vinden. De in aanmerking te nemen breedte volgens 3° is die van de vrije doorgang tussen leuning en niet die van de helling. Daar moet rekening mee worden gehouden om de daadwerkelijke breedte van de helling aan te passen.</p>

<p>Artikel 7 – Lift</p>	
<p>§ 1. De toegankelijke lift en de overlopen naar de cabine respecteren de volgende voorwaarden^A:</p> <p>1° de overloop bevat een draairuimte;</p> <p>2° de schacht- en cabinedeuren verzekeren een obstakelvrije doorgang van 0,90 m;</p> <p>3° de cabine heeft een minimale binnenbreedte en -diepte van respectievelijk 1,10 m en 1,40 m, die obstakelvrij zijn en een minimumhoogte van 0,80 m hebben.</p> <p>§ 2. De binnencabine is uitgerust met een leuning op alle wanden waar geen deur is.</p> <p>Ze wordt geplaatst op een hoogte van 90 cm ten opzichte van de vloer en op minstens 3,5 cm van de eventuele wand.</p> <p>Het bedieningspaneel leeft de in artikel 20, 3° bedoelde erkenningsvoorwaarden na.</p> <p>§ 3. Als de installatie van een lift die aan de in § 1 bedoelde voorwaarden voldoet om technische redenen niet mogelijk is in een bestaand bouwwerk, wordt de inrichting van een hoogteplatform zonder gesloten schacht toegestaan om een niveauverschil met een maximumhoogte van 1,80 m te overbruggen.</p> <p>De overbrugging van een niveauverschil met een grotere hoogte wordt toegestaan als het hoogteplatform een gesloten schacht bevat.</p> <p>Het hoogteplatform respecteert de in § 2, 3° bedoelde afmetingen.</p>	<p>A: De bedoelde afmetingen zijn minimale afmetingen die in veel situaties niet zullen volstaan. De vereiste liftcapaciteit varieert namelijk naargelang de lift in een collectief woongebouw of in een voorziening (bijvoorbeeld een ziekenhuis) wordt geïnstalleerd.</p> <p>Verschillende normen leggen veiligheidsregels vast voor de bouw en installatie van liften. Ter informatie en als aanbeveling, verwijzen we de lezer met name naar de normen NBN EN 81-20: “Liften en dienstliften” en NBN EN 81-70 : “Toegang tot liften voor alle personen, met inbegrip van personen met een handicap”.</p>
<p>Artikel 8 - Trappen</p>	
<p>§ 1. De trappen voldoen aan de volgende voorwaarden:</p>	<p>A: De eigenschappen die alle waarschuwingsbekleding moeten hebben, worden beschreven in artikel 3, §2 van deze bijlage.</p>

<p>1° ze hebben een minimumbreedte van 1,20 m;</p> <p>2° elk trapdeel mag niet meer dan 17 treden bevatten;</p> <p>3° er wordt een horizontaal trapportaal ingericht tussen twee opeenvolgende trapdelen;</p> <p>4° elke trap die zich op het traject van een ontruimingsweg of in een gebouw zonder lift bevindt, heeft rechte traparmen;</p> <p>5° de treden hebben een stootbord en een z-profiel;</p> <p>6° de traptreden zijn slipvrij en hebben een maximale hoogte van 0,18 m.</p> <p>7° een waarschuwingsbekleding^A wordt geplaatst bovenaan elk trapdeel;</p> <p>8° de eerste en laatste trede worden aangegeven met een contrasterende kleurverandering.</p> <p>§ 2. De trap heeft aan weerszijden een dubbele leuning die aan de volgende voorwaarden voldoet:</p> <p>1° de leuning is doorlopend en strekken zich 0,40 m verder uit dan de eerste en laatste trede als ze op een wand zijn geplaatst;</p> <p>2° hun toegang wordt niet door obstakels belemmerd;</p> <p>3° de stangen worden op een respectievelijke hoogte van 0,75 m en 1 m ten opzichte van de overlopen geplaatst en van respectievelijk 0,65 m en 0,90 m ten opzichte van de trapneuzen;</p> <p>4° de leuning wordt vastgemaakt op minstens 3,5 cm van de eventuele wand.</p>	
<p>Artikel 9 - Roltrap en loopband</p>	
<p>De roltrap en de loopband moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:</p> <p>1° de verkeersrichting is vooraf bepaald;</p> <p>2° ze verzekeren een vrije doorgang met een minimumbreedte van 1,20 m;</p> <p>3° ze zijn uitgerust met een leuning aan weerszijden van de voorziening en die de neus van de eerste trede van de roltrap of het begin van de loopband met 0,40 m verlengt;</p> <p>4° ze worden voorafgegaan door een waarschuwingsbekleding^A;</p> <p>5° de treden van de roltrap hebben een contrasterende neus.</p>	<p>A: Deze waarschuwingsbekleding wordt helemaal rondom de metalen plaat aan de voet en aan de top aangebracht.</p>

<p>Artikel 10 - Toegankelijke parkeerplaatsen^A</p>	
<p>§ 1. De aangepaste parkeerplaats heeft een respectievelijke minimumlengte en -breedte van 5 m en 3,30 m, met uitzondering van de parkeerruimtes waar de parkeerplaatsen achter elkaar liggen. In dat geval heeft ze een minimumlengte van 6 m en een breedte die kan worden teruggebracht tot 2,50 m als er geen obstakel is aan de zijkant.</p> <p>§ 2. De aangepaste plaatsen bevinden zich zo dicht mogelijk bij de in artikel 11 bedoelde toegangswegen en hebben een maximale afstand van 50 m tot een van die toegangswegen.</p> <p>Ze worden horizontaal en verticaal gemarkeerd via het internationale symbool voor toegankelijkheid.</p> <p>§ 3. De bekleding van de aangepaste parkeerplaats moet vast zijn en mag niet glad zijn. Ze worden aangelegd op een horizontale oppervlakte.</p>	<p>A: Titel I 'Open Ruimte' (art. 28) voorziet dat de parkeerruimtes in open lucht minstens twee aangepaste parkeerplaatsen moeten bevatten voor personen met beperkte mobiliteit en, van zodra ze meer dan 50 parkeerplaatsen voor motorvoertuigen bevatten, minstens één extra aangepaste parkeerplaats per begonnen reeks van 50 plaatsen.</p> <p>Titel III 'Bewoonbaarheid' (art. 28) voorziet dat minstens twee parkeerplaatsen aangepast zijn voor personen met beperkte mobiliteit. Dat aantal wordt verhoogd met één plaats per begonnen reeks van 50 plaatsen, waaraan een plaats per aangepaste woning wordt toegevoegd als het gaat om een woongebouw.</p>
<p>HOOFDSTUK 3: GEBOUWEN EN PRIVATE BUITENRUIMTEN</p>	
<p>Afdeling 1: Toegang</p>	
<p>Artikel 11 - Toegangsweg, ingang en evacuatierroute</p>	
<p>§ 1. De toegangsweg voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze is zo rechtstreeks mogelijk;</p> <p>2° ze verzekert een vrije doorgang met een minimale breedte van 2 m en een minimale hoogte van 2,20 m;</p> <p>3° ze is:</p>	

<p>a. ofwel drempelvrij en het oppervlak is vlak en vast, zonder gaten, scheuren van meer dan 1 cm of uitsteeksels. Een dwarshelling van minder dan of gelijk aan 2 % is toegestaan om technische redenen; Als een helling die loodrecht staat op de looprichting noodzakelijk is om de buitenwaterafvoer mogelijk te maken, mag die de 2 cm per meter niet overschrijden.</p> <p>b. ofwel verwezenlijkt via een toegangshelling die aan de in artikel 6 van deze bijlage bedoelde voorwaarden voldoet;</p> <p>c. ofwel verwezenlijkt via een lift of hoogteplatform die of dat aan de in artikel 7 bedoelde voorwaarden voldoet.</p> <p>4° ze heeft een natuurlijke of kunstmatige geleidelijn.</p> <p>§ 2. De hoofdingang van gebouw is toegankelijk voor personen met een handicap.</p> <p>Standaard wordt de toegankelijke ingang voor personen met een handicap in de onmiddellijke nabijheid de hoofdingang van het gebouw geplaatst.</p> <p>§ 2. De evacuatiewegen van de buitenruimte voldoen aan de in paragraaf 1 bedoelde voorwaarden.</p>	
<p>Artikel 12 - Deuren en nooduitgangen</p>	
<p>§ 1. Minstens één hoofdingangsdeur van het gebouw verzekert een vrije doorgang van minstens 0,95 m breed.</p> <p>§ 2. De muur in het verlengde van de gesloten deur, aan de zijde van de handgreep, heeft een lengte van minstens van 0,50 m.</p> <p>De uitsteekdiepte van de muur ten opzichte van het deurblad mag niet meer dan 0,25 m bedragen.</p> <p>§ 3. De toegangsdeur bedoeld in § 1 is een klap-, zwaai- of schuifdeur^A.</p> <p>Als de toegang een dubbele deur is, moet minimaal een van de deuren de minimumbreedte hebben zoals bedoeld in § 1.</p>	<p>A: De toegang via dewelke een persoon met beperkte mobiliteit een gebouw betreedt moet in principe dezelfde zijn als degene die door personen zonder beperkte mobiliteit wordt gebruikt. In bepaalde gebouwen is de toegang, zoals bijvoorbeeld een draaideur, evenwel niet aangepast voor personen met beperkte mobiliteit. In dat geval moet in de onmiddellijke nabijheid van deze toegang een voor personen met beperkte mobiliteit toegankelijke deur worden voorzien opdat er geen discriminatie wordt gecreëerd.</p> <p>B: Overeenkomstig artikel 14 moeten de binnendeuren normaal gezien een obstakelvrije doorgang van 0,85 m breed verzekeren. Om echter een betere toegankelijkheid en/of veiligheid te verzekeren, moeten de in § 4 bedoelde deuren die mogelijk binnenin het gebouw worden geplaatst, in overeenstemming zijn met de voor de hoofdingangsdeur voorziene breedte van 0,95 m.</p>

<p>De doorgang ervan is drempelvrij. Als ze om technische redenen een drempel heeft, is de opstap ervan niet hoger dan 2 cm en is ze afgeschuind op maximum 30°.</p> <p>De handvaten leven de in artikel 20 bedoelde erkenningsvoorwaarden na.</p> <p>§ 4. Moeten de condities van dit artikel respecteren:</p> <p>1° elke binnendeur in het verlengde van de in § 1 bedoelde ingang deur, waar moet worden doorgegaan om toegang te krijgen tot het gebouw^B;</p> <p>2° elke deur die toegang geeft tot een afzonderlijke bestemming of gebruik of tot een woning;</p> <p>3° elke nooduitgang.</p>	
<p>Afdeling 2: Verplaatsing binnenin</p>	
<p>Artikel 13 - Verticale circulatie</p>	
<p>Onverminderd artikel 2, § 2, tweede lid zijn de verschillende verdiepingen van het gebouw toegankelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hetzij door een helling die voldoet aan de voorwaarden bedoeld in artikel 6; - hetzij door een lift die voldoen aan de voorwaarden bedoeld in artikel 7. <p>De plaats ervan wordt aangeduid met een speciale signalisatie.</p>	
<p>Artikel 14 - Gangen en sassen</p>	
<p>De binnengangen verzekeren een vrije doorgang van minstens 1,50 m breed^A;</p> <p>Deze breedte kan worden teruggebracht tot:</p>	<p>A: Wanneer de gang uitgerust is met leuning om mensen met een handicap steun, stabiliteit en geleide te bieden, is de vrije doorgang de breedte tussen de</p>

<p>1° 1,20 m over een lengte van maximaal 15 m als er binnen deze afstand geen verandering van richting noch een deuropening is;</p> <p>2° 0,90 m ter hoogte van een alleenstaand obstakel indien de lengte van het obstakel niet meer dan 0,50 m bedraagt en er zich binnen 1,50 m geen ander obstakel bevindt.</p>	<p>leuningen. Daar moet rekening mee worden gehouden om de daadwerkelijke breedte van de gang of het sas aan te passen.</p>
<p>Artikel 15 - Binnendeuren</p>	
<p>Onverminderd artikel 12, § 4, verzekeren de binnendeuren een vrije doorgang van minstens 0,85 m breed.</p> <p>Zij voldoen daarenboven aan de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 12, §§ 2 en 3.</p>	
<p>HOOFDSTUK 4: OPENBARE OPEN RUIMTEN</p>	
<p>Artikel 16 – Voetgangerswegen^A</p>	
<p>§ 1. De overgang tussen de stoep en de rijbaan ter hoogte van een voetgangersoversteekplaats gebeurt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hetzij door een verhoging van de rijbaan ter hoogte van het trottoir; - hetzij door een geleidelijke verlaging van de voetgangersweg, via een toegangshelling die toegankelijk is voor personen met beperkte mobiliteit en waarvan de maximale dwarse helling 8 % bedraagt; <p>§ 2. Elke inrichting waarborgt de continuïteit van de natuurlijke geleidelijnen.</p> <p>Als er geen natuurlijke geleidelijn is, wordt een kunstmatige geleidelijn in de bekleding van de voetgangersweg aangebracht^B.</p> <p>§ 3. Ter hoogte van de voetgangersoversteekplaatsen:</p>	<p>A: Deze bepaling is een aanvulling op artikel 12 van Titel I 'Open Ruimte', die de toegankelijkheidskenmerken voor iedereen en met name voor personen met beperkte mobiliteit vastlegt en waar de voetgangersweg aan moet voldoen.</p> <p>Het Cahier voetgangerstoegankelijkheid dat door Brussel Mobiliteit werd opgesteld, bevat aanbevelingen voor de inrichting van voor iedereen toegankelijke openbare ruimte. Het kan op het volgende adres worden geraadpleegd: https://mobilite-mobiliteit.brussels/sites/default/files/04-vm-pbm-nl-web.pdf</p> <p>B: Bijzondere aandacht is nodig om slechtzienden toe te laten zich gemakkelijk te kunnen oriënteren in ontmoetingszones waar geen natuurlijke geleidelijn zou kunnen zijn. Daar zal dus een kunstmatige geleidelijn voorzien moeten worden.</p>

<p>1° - loopt de geleidelijn parallel met de as van de voetgangersoversteekplaats en wordt verlengd tot aan de in § 2 bedoelde natuurlijke of kunstmatige geleidelijn.;</p> <p>2° - loopt de waarschuwingsbekleding loodrecht op de as van de voetgangersoversteekplaats;</p> <p>3° - bevat de rijbaan geen enkele technische voorziening^C;</p> <p>4° - moeten de oversteekplaatsen van de tramsporen systematisch beveiligd worden met een verkeerslicht.</p>	<p>C: De technische voorzieningen zijn met name rioolputten, bewegende delen van wissels of verluchttingsroosters.</p>
<p>Artikel 17 - Haltes van het openbaar vervoer</p>	
<p>De toegang tot haltes van het openbaar vervoer is drempelvrij vanaf de voetgangersweg of toegankelijk via een helling conform artikel 6.</p> <p>De haltes van het openbaar vervoer voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° er wordt podotactiele geleiding naar het begin van het perron aangebracht;</p> <p>2° er wordt een flexibele tegel aangebracht die de toegang tot de eerste deur aanduidt;</p> <p>3° er is een obstakelvrije uitstapzone die het mogelijk maakt om de helling van het voertuig in te zetten;</p> <p>4° er wordt een minimale afstand van 1,2 m in acht genomen tussen het schuilhokje en de rand van het perron;</p> <p>5° een draairuimte wordt voorzien om het voertuig te kunnen betreden.</p>	
<p>Artikel 18 – Inrichtingen in de openbare open ruimte</p>	
<p>§ 1. De inrichtingen^A die geplaatst worden in de openbare open ruimten doen geen afbreuk aan de kunstmatige geleidelijnen.</p> <p>§ 2. De inrichtingen die zijn aangebracht op de voetgangersweg voldoen aan de volgende voorwaarden:</p>	<p>A: Onder “inrichting” wordt verstaan elk technisch, functioneel of decoratief element dat in de openbare open ruimte wordt geplaatst. Dit begrip omvat met name het stadsmeubilair en het dienstmeubilair.</p>

<ul style="list-style-type: none"> 1° ze kunnen gemakkelijk worden opgemerkt^B door personen met een handicap; 2° ze steken niet uit, worden tot op de grond verlengd of worden via een waarschuwingsbepleding aangegeven; 3° ze worden voorzien van een horizontale bar op een hoogte van maximaal 30 cm boven de grond; 4° ze hebben geen scherpe randen. 	<p>B: Deze inrichtingen moeten zowel detecteerbaar zijn met een stok als visueel contrasteren met hun omgeving.</p>
<p>HOOFDSTUK 5: TOEGANKELIJKE VOORZIENINGEN</p>	
<p>Artikel 19 - Aantal toegankelijke voorzieningen</p>	
<p>§ 1. In elke nieuwe wooneenheid moet toegankelijk zijn voor personen met een handicap:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° minstens één van de stuks dienstmeubilair die ter beschikking gesteld worden van de bewoners of gebruikers per begonnen groep van 10 stuks dienstmeubilair van dezelfde aard; 2° minstens één wc per begonnen groep van 20 wc's; 3° minstens één badkamer of douchecabine per begonnen groep van 20 badkamers of douchecabines; 4° minstens één pashokje of kleedkamer per begonnen groep van 20 pashokjes of kleedkamers; 5° minstens één loket of toonbank per begonnen groep van 10 loketten of toonbanken; 6° wanneer vaste zitplaatsen worden aangeboden, minstens één plaats en één extra plaats per begonnen groep van 50 zitplaatsen. Wanneer er in een lokaal verschillende zones zijn, zoals tribunes of parterres, moet elke zone aan de voorwaarden van dit artikel voldoen. <p>De aangepaste voorzieningen voor personen met een handicap worden op een gepaste manier verspreid over de wooneenheid.</p> <p>§ 2. In de openbare open ruimten is al het stadsmeubilair toegankelijk voor personen met een handicap. Wanneer verschillende stuks stadsmeubilair gelijktijdig ter beschikking van het publiek worden gesteld, moet toegankelijk zijn voor personen met een handicap:</p>	

<p>1° minstens één van de stuks stadsmeubilair die ter beschikking gesteld worden per begonnen groep van 10 stuks stadsmeubilair van dezelfde aard;</p> <p>2° minstens één wc per begonnen groep van 20 wc's;</p>	
<p>Artikel 20 - Toegankelijk stads- of dienstmeubilair</p>	
<p>Al het toegankelijk stads- of dienstmeubilair^A voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° het wordt voorafgegaan door een draairuimte;</p> <p>2° het wordt op minstens 0,50 m van elke aangrenzende wand geplaatst;</p> <p>3° zijn gebruikshoogte bevindt zich tussen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 0,80 m en 0,90 m als het moet kunnen worden bediend; - 0,90 m en 1,10 m als het moet kunnen worden gezien of aangeraakt; <p>4° in het geval van zitgelegenheid: het bevindt zich op een hoogte van 0,50 m. Minimaal 25 % van het meubilair met zitgelegenheid bevat arm- en rugleuningen^B.</p> <p>5° als het moet kunnen worden bediend, moet de bediening gemakkelijk zijn zonder dat de persoon een grote fysieke inspanning moet doen^C.</p>	<p>A: Het meubilair moet kunnen worden bediend als het voor de persoon noodzakelijk is om het in zijn of haar hand te nemen of om zijn of haar hand met een zekere precisie te gebruiken. Het kan gaan om een deurklink, een brievenbusgleuf, een opening van een locker, enz.</p> <p>Een voorziening die moet kunnen worden gezien of aangeraakt (zonder bediening) moet daarentegen rekening houden met de ooghoogte aangezien de greep, indien nodig, slechts beperkt is en geen fijne motoriek van de handen vereist. Dat is met name het geval voor het scherm van een geldautomaat of een betaalautomaat in een parking, een deurbel, een knop van een parlofoon, een badgelezer.</p> <p>B: Deze regel geldt niet voor wc's. De deuren zijn uitgerust met een automatische opening wanneer ze een zeker gewicht hebben en een aanzienlijke kracht vereisen om bediend te worden.</p>
<p>Artikel 21 – Toegankelijke toiletten</p>	
<p>§ 1. Het aangepaste toilet bevat een wastafel en heeft minimaal binnenafmetingen van 1,65 m x 2,20 m.</p> <p>De deur beantwoordt aan de voorwaarden vermeld in artikel 15. Ze gaat naar buiten open en heeft over de hele breedte van de binnenkant een reling op een hoogte van 0,85 m.</p>	<p>A: De hoogte van de toiletpot, inclusief bril, respecteert de criteria van artikel 19.</p>

<p>§ 2. Het aangepaste toilet bevat de volgende obstakelvrije ruimtes die elkaar kunnen overlappen:</p> <p>1° een draairuimte die de vrije ruimte onder de wastafel kan bevatten;</p> <p>2° een overgangsruijnte in de as van de deur met een minimale diepte van 1,30 m en een minimale breedte van 1,10 m gemeten vanaf de as van de toiletspot; Wanneer er meerdere toiletten voorzien worden, hebben deze hun overgangsruijnte afwisselend links en rechts van de toiletspot;</p> <p>3° een vrije doorgang tussen de toiletspot en de wastafel van minstens 0,80 m breed.</p> <p>§ 3. Het toilet is uitgerust met twee horizontale wandbeugels waarvan een inklapbare aan de kant van de overgangsruijnte. Ze hebben een minimale lengte van 0,80 m en worden geplaatst op een hoogte van 0,80 m, langs weerszijden van de toiletspot^A en op een afstand van 0,35 m gemeten vanaf zijn as.</p> <p>§ 4. De wastafel heeft een minimumdiepte van 0,55 m, een maximumhoogte van 0,80 m en een obstakelvrije ruimte onder de wastafel met een hoogte van 0,75 m.</p> <p>Het kraanwerk ervan wordt op minstens 0,50 m afstand, gemeten vanaf haar as, van elke aangrenzende wand geplaatst.</p>	
<p>Artikel 22 – Badkamers en douchecellen</p>	
<p>§ 1. De toegankelijke bad- of douchekamer bevat een draairuimte die de toegangs- en/of overgangsruijnte, bedoeld in de paragrafen 2 en 3 respectievelijk, mag overlappen.</p> <p>De deur beantwoordt aan de voorwaarden vermeld in artikel 15. Ze draait naar buiten open.</p> <p>§ 2. De badkuip voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze heeft een respectievelijke minimumbreedte en -lengte van 0,70 m en 1,70 m;</p> <p>2° ze heeft over haar lengte een toegangsruijnte;</p>	<p>A: Er zal op toegezien worden dat de douchekop mobiel is en bereikbaar voor de gebruiker die op het douchezitje zit.</p>

<p>3° ze wordt aan haar hoofd verlengd met een vanuit de toegangsruimte toegankelijk overgangsblad met een minimumlengte van 0,50 m en dezelfde breedte als die van de badkuip;</p> <p>4° ze wordt voorzien van een horizontale wandbeugel met een minimumlengte van 0,90 m en kraanwerk op de wand langs de badkuip op een hoogte van 0,70 m boven de grond en in de nabijheid van het overgangsblad^A.</p> <p>§ 3. De doucheceel voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze heeft een drempelvrije toegang;</p> <p>2° de vloer is antislip ;</p> <p>3° ze is uitgerust met een zitje met minimumafmetingen van 0,40 m x 0,40 m;</p> <p>4° ze heeft een overgangsruimte met een minimumbreedte van 1,10 m, gemeten vanaf de as van het zitje;</p> <p>5° ze is uitgerust met twee horizontale wandbeugels waarvan één inklapbare langs de kant van de overgangsruimte. Deze wandbeugels hebben een minimumlengte van 0,80 m, en worden geplaatst op een hoogte van 0,80 m aan weerszijden van het zitje op een afstand van 0,35 m ten opzichte van zijn as;</p> <p>6° ze is uitgerust met kraanwerk naast het zitje, geplaatst op een afstand tussen 0,40 m en 0,60 m, gemeten vanaf zijn as, van de wand waaraan het zitje is vastgemaakt^A.</p>	
<p>Artikel 23 – Toegankelijke kamers</p>	
<p>De aangepaste kamer voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° er is een draairuimte naar het bed toe voorzien;</p> <p>2° vanaf deze ruimte zijn de voornaamste meubels in de kamer bereikbaar via een gangpad van minstens 0,90 m breed;</p> <p>3° het toilet, de badkamer of de doucheceel waarmee de kamer is uitgerust, voldoen aan de in de artikelen 20 en 21 bedoelde voorwaarden.</p>	
<p>Artikel 24 - Toegankelijke paskamers en kleedkamers</p>	

<p>De toegankelijke pas- of kleedkamer bevat een draairuimte die de overgangsruijnte mag overlappen en voldoet aan de volgende voorwaarden:</p> <p>1° ze is drempelvrij toegankelijk;</p> <p>2° ze is uitgerust met een zitje met minimumafmetingen van 0,40 m x 0,40 m;</p> <p>3° ze heeft een overgangsruijnte met een minimumbreedte van 1,10 m, gemeten vanaf de as van het zitje;</p> <p>4° ze is uitgerust met twee horizontale wandbeugels waarvan één inklapbare langs de kant van de overgangsruijnte. Deze wandbeugels worden geplaatst op een hoogte van 0,80 m, aan weerszijden van het zitje op een afstand van 0,35 m ten opzichte van zijn as.</p>	
<p>Artikel 25 – Toegankelijke loketten en balies, en onthaal</p>	
<p>Het loket, de balie of het onthaal wordt voorafgegaan door een draairuimte.</p> <p>Er wordt een kunstmatige geleidelijn aangebracht vanaf de ingang van het gebouw tot aan het loket, de balie of het onthaal.</p> <p>Het is uitgerust met een blad met daaronder een obstakelvrije ruimte van:</p> <p>1° 0,75 m hoog;</p> <p>2° 0,60 m diep;</p> <p>3° 0,90 m breed.</p>	
<p>Artikel 26 - Voorbehouden plaats voor rolstoelgebruikers</p>	
<p>De voorbehouden plaats voor rolstoelgebruikers wordt voorafgegaan door een draairuimte en heeft minimumafmetingen van 1,50 m x 0,90 m.</p>	
<p>Artikel 27 - Specifieke informatievoorzieningen</p>	

<p>§ 1. Als een klavier ter beschikking wordt gesteld, zijn de letters geplaatst volgens het "azerty"- systeem; de cijfers van 1 tot 9 zijn in een vierkant geplaatst, oplopend van links naar rechts. Het cijfer 5 staat in het midden en is voorzien van een merkteken in reliëf, de toets met het cijfer 0 bevindt zich onder de 8.</p> <p>§ 2. In een lift is alle geschreven informatie in brailleschrift vertaald en het communicatiesysteem moet visueel zijn en aangevuld zijn met spraaksynthese;</p> <p>§ 3. Alle geluidssignalen gaan gepaard met lichtsignalen.</p> <p>§ 4. De oversteekplaatsen voor voetgangers zijn voorzien van een installatie met geluid.</p> <p>§ 5. Zalen voor voorstellingen, evenementen en conferenties zijn uitgerust met een luistersysteem waarmee het geluid individueel kan worden aangepast, voor minstens één stoel per 50 personen..</p> <p>§ 6. Bewaakte gebouwen en parkeerterreinen zijn uitgerust met een systeem waarmee mensen zichzelf mondeling en visueel (videofoon) kunnen melden bij de ingang om toegang te krijgen tot het terrein.</p>	
--	--